

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam
91. szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Vasárnap
1934. évi április 22

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve havonként 60 lej. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETESEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK ARADOT!

Tizmillió lej

Önmagában véve nem nagy pénz, de mint tanulság, sok-sok milliárdot ér. A vasút a húsvéti ünnepek alatt leszállított ágybenyuló viteldíját 50 százalékkal és ennek az ügyletnak segítségével 10 millióval többet keresett, mintha a rendes tarifával engedte az utazás gyönyörét.

Ha volna üzleti lendület és szellem a CFR vezetésében, akkor, ugyebár, egyetlen tollvonással állandósítaná azt a rendszert, amelyet néhány nap tanulsága olyan pompásan igazolt.

De tovább megyünk. A CFR keretéből ki kellene hogy csapjon az ordító tanulság minden konokságot elsöprő ereje és kormányzati jelszóra kellene hogy erősödjék.

Húsvét alatt utaztak egy kissé az emberek, mert valahogy bírták a tarifát. Mert ne higye a CFR, hogy csak ünnepi utazások voltak ezek. A szállító kínázt az adóshoz, a vállalkozó az építetőhöz, egy kis mozgás tört ki a halott humor fölött, az embereket vitte az élelvágy, a melyet eddig és azóta is dermedtre parancsolt a CFR.

Ez a tizmillió tanulság példa arra, hogy miért nem lehet üzlet a CFR, miért nem dolgozik deficitel, nem szólva arról, hogy lehetetlenné tesz, mert megfizethetlenné drágít minden vállalkozást. Mert a kísérlet csak a személytárfi drágaságát igazolta, de drága, iktározatlan drága az árutarifa is. Ezért nem lehet építkezni és ezért nem lehet vállalkozni. Egy áthidalhatatlan kalkulációs tétele leült minden megmozdulást.

De... Ez csak egyetlen tétele annak a drágaságnak, amelyet maga az állam csinál. És a többi téren még nem is tettek kísérletet. Próbálják csak meg 50 százalékkal leszállítani az adót, a gyufát, a postát, a trafikot, az illetékeket. Próbálják csak meg felülről elkezdni a harcot a drágaság ellen. Mi lesz itt, milyen nagyszerű fellendülés annak ellenére, hogy világkrízis van, amelynek hullámai ide is elcsapódnak. Hozzák mozgásba friss erővel és bátor nekibuzdulással a téletlenségre kárhoztatott nagy verkit és majd meglátják, hogy nem a közgazdasági törvények változtak meg, hanem a mai közgazdászok dermedtek tehetetlenség.

50 százalékkal olcsóbban mindent és meglátják, hogy tehetetlenné némitották a politikai kalandorokat, a pucosistákat és szélhámosokat. 50 százalékkal leszállítani a hivatali bürokratizmust, a sovínizta gyűlölködést és 50 százalékkal emelni a megértést fajra való tekintet nélkül.

50 százalékkal csökkenteni, ami drága és rossz, és 50 százalékkal javítani, ami olyan nagy szükség van.

A CFR húsvéti próbálkozásából megszülethetik a gazdasági feltámadás.

És a gazdasági feltámadás meghozná a politikait is.

Ijesztő az, ahogy politikusaink véglegesen ráhelyezkedtek a sültgalambvárás elméletére. Az a nyugalmas bázis, hogy világviság van, túlkényelmesség és tehetetlenné tette őket. Ez a mentségük és ez a jogcímük is a kormányzásra az egész világon mindazoknak, akik okos próbálkozás helyett diktatúrával akarják pótolni a kenyeret, az utazást és a cigaretta.

Egyezzenek ki 50 százalékra. Magukkal, az étellel, a lehetőségekkel.

Olcsó jegyet adjanak ne csak a CFR-re, hanem az élet minden perronjára.

Véres utcai harcok tarkítják már az amerikai sztrájkmozgalmat

Személyes közbelépésre határozta el magát Roosevelt elnök

Newyork, április 21.

Az amerikai munkásság sztrájkmozgalma egyre veszedelmesebb méretet ölt. Newyorkban ujabban 50 ezer munkás szüntette be a munkát, javarészből a divatruházak és nagyobb kereskedelmi vállalatok alkalmazottai. Alabamában 65 szénbánya közül már csak négyben dolgoznak a bányászok. Alabama és Illionis tartományokban a sztrájkoló munkásság száma meghaladja a 75 ezeret.

A sztrájkolók Birminghamban utcai felvonulás közben összeütköztek a karhatalommal. Véres verekezés keletkezett, amelyben két ember meghalt, 19 súlyosan megsebesült. Utcái harcok voltak Kingsteadban is. Itt is két halott és sok sebesült az áldozat.

Roosevelt elnök elhatározta, hogy személyesen lép közbe a közvetlen tárgyalásokkal kísérli meg a sztrájkoló munkásság lecsendesítését.

Megkezdődött a Precup-féle összeesküvés főtárgyalása

A védelem elhalasztást kért, mert a bejelentett kétszáz tanúból alig husz jelentkezett Zelea-Codreanu és Motát is be akarta venni diktatőrikus kormányába az összeesküvők vezére

Bukarest, április 21

Pénteken délelőtt 9 órakor a bukaresti II. hadtest különleges hadbírósa előtt kezdetét vette a Precup-féle összeesküvés pörének főtárgyalása, amely iránt érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg. A tárgyalási terem a zsúfoltságig megtelt a sajtó képviselőivel és előkelő közönséggel, amelynek a hadbírósa elnöke adta ki a belépő-jegyeket. A rend fenntartására több csendőrszakaszt és detektív csoportot rendeltek ki, akik gondosan ellenőrzik a tárgyalás résztvevőit.

A különleges hadbírósa összetétele a következő: Corniciu Grigore tábornok, a 4. határőrdandár parancsnoka, elnök, tagok pedig Steplea Ilie ezredes, Melicescu Aurél csendőrezredes, Panaitin Constantin alezredes és Vladescu N. Nicolae alezredes. A vádat Hotineanu Romulus alezredes, katonai főügyész képviseli. Hivatalbeli védők gyanánt Dumitriu Mircea huszáralezredes és Gribincea Ion tüzérkapitányt rendeltek ki, ami csak nehezen ment, mert a felszólított tisztnek nem akarták vállalni ezt a szerepet. A két hivatalbeli védő csak Hotineanu főügyész fenyegetésére fogadta el a tisztelettel arra, hogy a katonai perrendtartás kötelezővé teszi a hivatalbeli védőket a büntetéseket ír elő ama tiszt részére, akik nem tesznek eleget a katonai ügyesség ilyen értelmű felszólításának.

A hadbírósa emelvénye előtt egy asztalon elhelyezték a lefoglalt bűnjelek egy részét, míg a többi ugyanott van ládákban és kofferekben. Ezeket a löszereket tegnap a legnagyobb óvatossággal szállították át a hadbíróságra. Az asztalra elsősorban a gránátokat és dinamit, meg ekrazit-tartályokat helyezték, amelyekkel az összeesküvők meg akarták ölni

az uralkodót, továbbá a Domnita Balasatemplomban a feltámadási szertartásra összegyűlt minisztereket és előkelőségeket. Ugyanitt vannak a rakéták is, amelyek arra szolgáltak volna, hogy kilövéssük Precup alezredes jelt adjon a puccs megkezdésére. A ládákban a revolverek és karabínerek vannak. A nagymennyiségű robbanóanyag jelenléte komor jelleget ad a teremnek.

Az első összecsapások a vád és a védelem között

Amikor a nyolc tiszt és öt polgári vádlottat reggel átkísérték a hadbírósa épületébe, egy összeverődött csoport lehurrogta és kövekkel megdobálta őket.

A tárgyalás a hadbírósa tagjainak szokásos eskütelével kezdődött meg. Ezután Zavoianu tartalékos ezredes, ügyvéd, akit minap mentettek fel Codreanu Cornél rejtegetése ügyében, bejelentette, hogy csatlakozik a védők gárdájához s benyújtotta megbízóleveleit.

Miután a hadbírósa felvette a 13 vádlott személyi adatait, a tanúk előhívására került a sor. A hadbírósa jegyzője, Matei Iliescu, mintegy kétszáz nevet olvasott fel, köztük Fortu tanár, Manoilescu, Lázár Illés dr., Maniu, Dumitrescu Puiu, Zelea-Codreanu Cornél, Popp Jonel volt belügyi alminiszter, Lencutia volt képviselő, Boila Romulus és Zakariás, Popovici Mihály és más ismert emberek neveit, a tanuknak azonban csak tizedrésze jelent meg. Alig jött el husz.

Tekintettel erre a körülményre, Mihai Traian védő kéri a hadbírósaot, napolja el a tárgyalást, mert sok igen fontos tanu hiányzik.

Elnök: Mi nem hozhatjuk ide magunknak a római pápát is!

A védő hangoztatja, hogy a pör természete megkívánja, hogy az ország minden részéből megjelenjenek a bejelentett

tanuk.

Hotineanu fővádbiztos indokolatlannak találja a védelem követelését, a hadbírósa pedig rövid tanácskozás után vizsgautasítja az elnapolási indítványt. Erre a védelem azon az alapon kéri a tárgyalás elhalasztását, hogy a vádlottaknak és a védőknek nem volt elegendő idejük az iratcsomók és a vádirat tanulmányozására. A fővádbiztos azzal válaszol, hogy az akták már hétfő óta a védelem rendelkezésére állanak, azóta pedig volt idő az alapos betekintésre. Ezt a kifogást is elveti a hadbírósa. Mihai Traian védő ezután az ellen tiltakozik, hogy fotoripor-terek felvételeket készítsenek a tárgyalásról s általában sok újságíró van jelen. Ez a körülmény befolyásolja a vádlottak helyzetét. Hotineanu alezredes, katonai fővádbiztos védelmébe veszi a sajtót, amely kötelességét teljesíti.

E viták után Matei Iliescu jegyző megkezdte a terjedelmes vádirat felolvasását. A vádiratot egyik előző számunkban részletesen ismertettük. Ezuttal csak azt az eddig ismeretlen részét emeljük ki, amely kimutatja, hogy Precup alezredes, az összeesküvők vezére, kormánylistát is készített már, amely a következő volt: Precup alezredes: miniszterelnök, Chiritescu-Arva egyetemi tanár: földművelésügyi miniszter, Zelea Codreanu Cornél belügyminiszter, Titulescu: külügyminiszter, Mota Ion ügyvéd: igazságügyminiszter.

Ez a hiányos kormánylista azt bizonyítja, hogy Precup a jobbszélső elemeket is be akarta vonni diktatúrájába.

Az ülés hátralevő részét a vádirat további felolvasása töltötte ki.

A hadbírósa az eddigi elhatározás szerint naponta három tárgyalási ülést fog tartani, hogy mielőbb meghozza ítéletét a szenzációs ügyben.

A francia visszautasítás miatt

Elhidegült a viszony Franciaország és Anglia között

Berlinben is erősen bíznak a „többi nagyhatalomban” — Suvich kiszáll Párisban, mert közvetíteni akar Franciaország és Anglia között

Miről tárgyal Jeftics Ankarában?

Páris, április 21.

A visszautasító francia jegyzék hatása egyre jobban mutatkozik. Magában Párisban is érzik, hogy a francia kormány merev elutasítása rossz vért szülhet Európában s magyarázatni igyekeznek a jegyzéket. Hivatalos körökben azt hangsúlyozták, hogy a német hadiköltségvetésre vonatkozó angol érdeklődésre Németország nem adott kielégítő választ s ezzel új helyzet teremtetődött. Franciaországnak ebben a helyzetben nem lehetett más választása, mint a visszautasítás, amely tulajdonképpen csak felelet volt a németek Londonba küldött jegyzékére. A szakítást tulajdonképpen Németország követte el akkor, amikor a londoni érdeklődésre olyan választ adott, amelyből letagadhatatlannul kitűnt, hogy Németország igenis fegyverkezik anélkül, hogy a leszerelési értekezlet döntését beáráná.

Röviden kifejezve: a francia diplomácia most olyan irányban dolgozik, hogy a szakítás felelősségét Németországra hárítsa át.

Nyugtalanodik a francia baloldal

A nyugtalanság azonban — minden hivatalos elhárító magyarázat ellenére is, — érezhető Párisban. Mutatják ezt a felelős nyilatkozatok, amelyek szerint

a francia kormány erősen reméli, hogy az angolok később megértik a francia álláspontot,

ha most még ellenszenvet is keltett bennük. A francia kormány erőteljesen kívánja Németország tudomására hozni, hogy a kétértelműség politikája helyett sokkal célravezetőbb az őszinteség. Aztán mégiscsak a legfontosabb volna az, hogy a Népszövetség visszanyerje régi tekintélyét, ez pedig csak úgy lehetséges, ha Németország visszatér Genfbe s ezzel bebizonyítja jóhiszeműségét. A Népszövetség keretén belül folytatni lehet a tárgyalásokat tovább. Tulajdonképpen tehát mégiscsak Németországtól függ, hogy történhet-e valami megnyugtató is a leszerelés kérdésében, vagy nem. Franciaország hangsúlyozni kívánja azt is, hogy a párisi válaszigjegyzéket nemcsak a kisantant-államok, hanem Lengyelország is teljes mértékben helyeslik.

A francia baloldalt azonban ez a félig mentegetőző hangzó kormányálláspont nem nyugtatja meg. A baloldali pártok véleménye szerint a kormány jegyzéke

politikai szempontból nagyon elhibázott lépés volt, mert az lehet a következménye, hogy Franciaország nemzetközi leg elszigetelődik.

Anglia és Olaszország eddig is érezhetően a német állásponttal rokonszenveztek. A másik súlyos következmény pedig az lehet, hogy a meginduló fegyverkezési verseny kibírhatatlan terheket ró majd a francia költségvetésre, amelyet most is csak nehezen és folytonos áldozatok árán lehet egyensúlyban tartani.

Berlin nem hátrál meg

A németországi sajtóírók továbbított jelentései szerint Berlin politikai köreiből a visszautasító francia jegyzék igen káros hatást tett. Az általános kialakult nézet az, hogy most már Németország nem engedhet és szó sem lehet arról, hogy a németiség képviselői megjelenhessenek Genfben. Franciaország nem őszinte, amikor a Népszövetségért rajong s ezen a címen kéri Németország visszatérését. Ha őszintén azt akarná, hogy a németek megjelenjenek Genfben, akkor nem viselkednének állandóan úgy, hogy minden ilyen szándéknak és készségnek a lehetőségét elvegye.

Egyébként pedig Berlinben remélik, hogy a francia jegyzék általában is rossz hatást tesz. A nagyhatalmak nem értenek egyet vele s nem lehetetlen, hogy a francia visszautasítás következménye a német álláspont megerősödése lesz.

Ide tartozik az a jelentés is, hogy Musanoff bolgár miniszterelnök szorgalmasan tárgyal Berlinben. A külügyminisztériumban tett látogatása után Hitler kancellárnál is megjelent. Politikai körökben

nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Musanoffot Hitlerhez Neurath külügyminiszter is elkísérte.

Ez a tanácskozás feltűnően hosszú ideig tartott. Később Musanoff Schmidt, Göbbels és Göring minisztereket is felkereste.

Musanoff berlini tárgyalásairól nem adtak ki hivatalos jelentést. A hírek arról szólnak, hogy Musanoff tárgyalásai kapcsolatban vannak Jeftics ankarai útjával is.

Suvich megkísérli a közvetítést Franciaország és — Anglia között

Az elutasító francia jegyzék londoni hatására jellemző az a hír, amely szerint Olaszország szükségesnek látja közvetítő kísérletet tenni Franciaország és Anglia között.

Ezt a hírt a párisi lapok közlik s az Information még külön megjegyzéseket is fűz hozzá. Suvich-nak az eredeti utitervek szerint semmi keresnivalója nem lett volna Párisban,

az új fordulat azonban szükségessé teszi, hogy megszakítsa útját és kiszálljon a francia fővárosban.

Igaz ugyan, hogy vasárnap, amikor Suvich Párisba érkezik, Barthou francia külügyminiszter nem lesz otthon, Suvich azonban egyelőre elegendőnek tartja azt is, hogy a francia kormány néhány mértékadó tényezőjével tárgyaljon s ezeknek a tárgyalásoknak az alapján kísérelje meg közvetíteni a francia kormány és az angol kormány között. Ez a közvetítés ugyanis távolról sem lesz hivatalos jellegű s talán Barthou éppen ezért nem lesz otthon. Suvich maga is magánkezdeményezésnek szánja, viszont olyannak, a melyről nem hivatalosan a francia kormány is tud.

A francia lapok bizonyos keserűséggel állapítják meg, hogy akárhogyan is taktikáznak a leszerelés kérdésében, a vége megint csak az, hogy Rómához kell fordulni segítségért, esetleg megoldásért. Suvich londoni tárgyalásaival kapcsolatban egyébként újra felmerült az a gyanu, hogy

Olaszország újra csak a nagyhatalmi keretbe akarja bevonni a leszerelés kérdését,

ez pedig Franciaországnak igen kellemetlen lenne keleti szövetségesei miatt.

A legújabb szófiai jelentések rendkívül érdekes, bár ellenőrizhetetlen híreket közölnek arról, hogy miért utazott a jugoszláv külügyminiszter hirtelen, minden

nagyobb diplomáciai előkészítés nélkül Ankarába? Jeftics útja kisantant-körökben is feltűnést keltett, mert ez az ankarai tárgyalás nem esett bele azokba a külpolitikai elképzelésekbe és körutakba, amelyeket eddig a kisantant nevében javasolt Titulescu román külügyminiszter irányított nagy felkészültséggel és diplomáciai tudással.

Mit akarhat tehát Jeftics Ankarában most, a Balkán-egyezmény megkötése után, külön a többi balkáni államtól?

A szófiai jelentések éppen a megkötött Balkán-egyezménnyel hozzák összefüggésbe a jugoszláv külügyminiszter ankarai tárgyalását. E jelentések szerint Jugoszlávia rájött arra, hogy a Balkán-egyezmény megkötésénél nem volt eléggé óvatos és előrelátó. Az általános balkáni és kisantant érdekeken túl nem vette eléggé figyelembe a saját érdekeit s így történetesen meg, hogy

amíg ő értékeket adott politikai szempontból a többi szövetségre lépő államnak, azok kivonták magukat azok alól a kötelezettségek alól, amelyek esetleg elkötelezték volna őket Jugoszláviával szemben.

Jugoszlávia balkáni helyzete eléggé tisztázta, Bulgáriától eltekintve barátságos viszonyban van mindenik balkáni állammal, erről az oldalról tehát nem fenyegetheti veszedelem. Bulgária nem olyan erős, hogy veszedelemes lehetne rá nézve különösen most, az egyezmény megkötése után.

Veszedelem fenyegetheti azonban Jugoszláviát Olaszország felől. Ez ellen a veszedelem ellen pedig a Balkán-egyezmény semmiféle védelmet nem nyújt. Sőt ellenkezőleg. Görögország titkos záradékot csatolt az egyezményhez. E titkos záradék szerint Görögország mentesült minden olyan kötelezettség alól, amely őt Olaszországgal állítaná szembe. Hasonló záradék lehet Románia csatlakozásánál is. Románia sem akar szembekerülni a testvér-

A LÁBFÁJÁSOK

Megszűnne három percen belül, ezzel az új kezelési móddal.

Ezer és ezer ember használja ma Romániában ezt az egyszerű és könnyű kezelési módot, hogy megszabaduljon mindennemű lábfájástól. Vegyen este egy egyszerű meleg-oxigénes lábfürdőt, amelybe tegyen Saltrat-Rodell. Ezek az oxigénes sók, amelyek behatolnak a szövetekbe, megszüntetik a fájdalmakat. Mindennemű dagadások és gyulladások három percen belül teljesen eltűnnek. A tyukszemek megágyulnak, úgy, hogy gyökereiket kivetheti őket minden fájdalom vagy vesztély nélkül. Egy számmal kisebb cipőt viselhet. Órákon át sétálhat és táncolhat teljes kegyelemben. A Saltrat-Rodell garantálja, hogy a lábát minden gyógyszer nélkül is nagyon alacsony áron.

INGYEN! Egy különleges megállapodás értelmében minden olvasónk ingyen kap egy nagyobb mennyiségű Saltrat-Rodell. Küldje be még ma pontos címet! Pénzt ne küldjön! Drogeria Standard 13-D csafly, Bucuresti Strada Zorilor, 2.

nép olással. Így aztán Jugoszláviának az esetleges olasz-jugoszláv összetűzés a Balkán-egyezmény ellenére is meglehetősen nagy kiszolgáltatottságot jelent. Hátrévet kell keresnie s ezt a hátrévet részben Törökországban találhatja meg, részben pedig Bulgáriában, ha ugyan Bulgária hajlandó volna külön szövetségre lépni Jugoszláviával.

Ismételjük, ezek a szófiai jelentések ellenőrizhetetlenek, ismerte azonban azokat a nehézségeket, amelyek Görögországban jelentkeztek a Balkán-paktum körül, valószínűleg látszanak.

Az adóbehajtás új módjai

A pénzügyminiszter új javaslata a képviselőház előtt

Bukarest, április 21

A pénzügyminiszter tegnap beterjesztette a képviselőházba az adók beszedéséről és behajtásáról szóló új törvényjavaslatot.

Eszerint az eddigi adóbehajtási eljárást a következőképpen módosítják:

Felszólítást évente csak egyszer küldenek, a pénzügyi év elején. Ezt az adóvégrehajtók kézbesítik, faluban pedig ki-függesztik. Ezt az évi 5 ezer lejt meg nem haladó adóösszegeknél a törvényes határidő elteltével mindjárt a végrehajtás követi.

Az 5 ezer lejt meghaladó adóösszegeknél külön felszólítást is küldenek. Ezt a foglalást követi 15 nap mulva, további 25 nap mulva pedig az árverés következik.

Azok az adófizetők, akik az adónegyed első felében kiegyenlítik adójukat, ezután is 5 százalékos engedményt élveznek. A késedelmes fizetők adóját viszont 1 százalékkal megtoldják, ha az utána következő negyedben fizet s 2—2 százalékkal minden további negyedben. A fel-emelés egy éven belül csak 7 százalékgig mehet.

Junius 13.-ára tüzték ki a budapesti mezőgazdasági világértékezet megnyitását

Budapest, április 21

A budapesti mezőgazdasági világértékezet előkészítő bizottság junius 13-ra tüzte ki az ünnepélyes megnyitást. Tekintettel arra, hogy az értekezletre 24 állam küldi ki megbízottait, a világértékezet olyan nagyszabásúnak ígérkezik, amilyenre Budapesten nem volt példa.

Az értekezlet megszervezésén 1000 tagú bizottság dolgozik.

A nagyobb államok, mint Olaszország, Németország, Franciaország és Anglia, igen népes küldöttségeket jelentettek be a rendező bizottságnak. Az olaszok 100, a németek 200, a franciák 200, az angolok ötven embert küldenek. Az értekezlet főelőadója Lauer Ernest dr. világhírű svájci közgazdász lesz, az előadók pedig a világ legnevesebb gazdasági szakértői közül kerülnek ki.

Oroszország bejelenti, hogy csak áru csere-alapon tarthatja fenn külkereskedelmi kapcsolatait

Moszkva, április 21
Rowengoltz, a Szovjetszövetség külkereskedelmi államtitkára nyilatkozatot adott ki, amely minden valószínűség szerint nagy feltűnést kelt az európai államokban. Rowengoltz kijelentette, hogy Oroszország kénytelen lesz beszűntetni szinte egész bevitelét, ha nem sikerül új alapokra átszervezni az ország külkeres-

kedelmi kapcsolatait. Oroszország kénytelen arra, hogy valutákkal, vagy arannyal fizessen.

Amennyiben a külföldi államok szükségnek tartják Oroszországgal a kereskedelmi kapcsolatokat, úgy bele kell törődniük abba, hogy Oroszország áruval fizessen, mert más fizetőeszköz nem áll rendelkezésére.

Iszonyu-erejű forgószél pusztított Németország nyugati vidékein

Összeomlott épületek, halottak és sebesültek maradtak a forgószél nyomán

Berlin, április 21
Csütörtökön délután Németország nyugati vidékein irtózatos erejű forgószél szántott végig. A vaderejű vihar különösen Aachen tartományában pusztított. Kéményeket, háztetőket sodort le, fákat tépett ki fövestől és harcolt magával kilométeres távolságokra.

A vihar nyomán mindenütt halottak

és sebesültek maradtak.

Az eddigi jelentések még alig adnak részleteket, mert a telefon- és táviróvezetékek mindenütt tönkrementek. Moock községben beomlott az épülő templom. Öt ember súlyosan megsebesült. — Mühlheimban az evangélikus kórház többmázsás keresztje zuhant le és súlyosan megsebesített néhány asszonyt. A kár felbecsülhetetlen.

Calinescu is elcsapta Bocut a bánsági nemzeti-parasztpárt éléről, de Bocu tovább uralja a párklubot

Temesvár, április 21.
A nemzeti-parasztpárt bánsági tagozatában tovább dúl a viszály, amelyet a régóta fenyegető kereskedő és satrapáskodó Bocu Sever magatartása idézett fel. A volt tartományi kormányzónak fejébe szállt a dicsőség és fűtül a központi utasításokra, a maga birodalmának tekintti a nemzeti-parasztpárti Bánságot.

A párt végrehajtóbizottsága csütörtök este ülést tartott, tekintettel arra, hogy Vajda tartományi elnök megbízásából Temesvárra érkezett Calinescu volt belügyi alminiszter. Calinescu azt a feladatot kapta, hogy szedje rendbe a bánsági szervezet szénáját, illetőleg szedje kordába a basáskodó Bocut. A volt tartományi kormányzó azonban ezalkalommal sem tagadta meg magát.

A végrehajtóbizottsági ülést a pártklubba hívták össze, ott azonban nem lehetett megtarta-

ni, mert Bocu hívei valósággal megszállták a bejáratokat s csak a saját embereiket voltak hajlandók beengedni. Még Calinescut, a tartományi központ megbízottját sem engedték be, mire a volt miniszter egy magánlakásban tartotta meg a végrehajtóbizottsági ülést. Ezen kimondták, hogy semmiek annak a végrehajtóbizottsági ülésnek a határozatait, amelyeket Bocu hívei április 13-án tartottak, tehát a Bocu-ellenesek kizárása is. Tudomásul vették, hogy Bocu nem hajlandó alávetni magát a központi utasításainak a megbékélés érdekében. Ezután az ülés vezérlőbizottságot választott, amelynek Domasneanu tábornok, volt polgármester lett az elnöke, tagjai pedig Candea dr., Baran dr., Tigareanu dr. és Brudariu dr., akik valamennyien ellenségei Bocunak. Végül elhatározták, hogy május 4-ikén megtartják a bánsági pártkongresszust.

Az ülés után a Bocu-ellenesek bankettet adtak Calinescu tiszteletére.

Munkatársunk beszélgetést folytatott az új vezérlőbizottság egyik tagjával, Baran dr. volt megyefőnökkel, aki kijelentette, hogy Bocu dezavválása után a központ még a napokban megrendszabályozza az önkényeskedő politikust s valószínű, hogy őt zárják ki a pártból, ha nem hagy fel eddigi magatartásával.

Kettős szerelmi öngyilkosság Désen

Egyidőben mérgezte meg magát egy asszony és egy fiatal soffőr

Dés, április 21.

Szenzációszámba menő kettős szerelmi öngyilkosság történt pénteken délelőtt Szamosmegye székvárosában.

Marinné, született Topán Anna 25 éves fiatalasszony, Marin Gheorghe törzsörömester felesége, megmérgezte magát, majd vele csaknem egyidejűleg megmérgezte magát Deák Emil 23 éves gépkocsivezető is, aki a mezőgazdasági felügyelőségénél teljesített szolgálatot. A fiatalasszonyt nyomban kórházba szállították s gyomormosást végeztek nála, ez azonban már nem használt s

Marinné délelőtt borzalmas haláltusa után kiszorult. A soffőr még előbb halt meg, mert nem vették idejében észre öngyilkosságát.

Deák Emil levelet hagyott hátra, amelynek tartalmát a hatóságok a nyomozás érdekében még nem adták ki a nyilvánosság számára. Annyit lehetett csak eddig meg tudni, hogy miként történt a kettős

öngyilkosság? Deák — aki nyilván szerelmes volt az asszonyba s szerelme viszonására is talált — délelőtt találkozott vele s egy sztrichninnel, azaz népszerűen patkányméréggel kikészített csokoládé-bonbont adott át neki azzal, hogy mihelyt hazamegy, vegye be. Marinné pontosan eleget tett a kétségtelenül közös elhatározással vállalt fogadalomnak.

Fél 11 órakor lenyelte a sztrichnines csokoládét. Ugyanekkor a soffőr is ilyen mérgezett csokoládé-bonbont evett meg lakásán.

A dráma tulajdonképpen indítókra egyelőre homályos és titokzatos. Hátterét csak a folyamatban levő vizsgálat fogja tisztázni.

Az öngyilkos asszony hat éve volt felesége a törzsörömesternek s egy öt éves kislány maradt anyátlan öngyilkossága következtében.

A kettős szerelmi dráma érthető szenzációt és részvétet kelt Désen.

Ha szükséges, hogy az autoolaj minden előfordulható üzemszörmények között feltétlenül kitartson, akkor nem elegendő ha csak egy-két követelménynek felel meg, hanem rendelkeznie kell — épügy, mint a Mobiloil rendelkezik — mind a 6 minőségi követelménnyel.

(1) Megfelelő folyékonysági fok — változatlan úgy a legmagasabb, mint a legalacsonyabb hőmérsékletnél.	(4) Legkiadósabb kenőképeség — a fémfelületek leghosszabb ideig tartó védelme.
(2) Legkisebb belső surlódás — könnyű indítás hideg időben is.	(5) Legkisebb salakképződés — a motor mindig tiszta.
(3) Vegyi állandóság — az olajtöltés leghosszabb futótartama.	(6) Nem gyántasodik.

Mobiloil

a 6-szoros biztonságu olaj

VACUUM OIL COMPANY S.A. d. R.

Titokzatos eltűnés Temesvárról

Pucsu nélkül eltávozott a városból egy ter. nényecág két fiatal főnöke

Temesvár, április 21.

Nagy feltűnést kelt a város kereskedelmi és társadalmi köreiben az a most ismeretessé vált tény, hogy

Molnár és Schwarz, az egyik terménybizományi cég két fiatal tulajdonosa, hirtelen eltávozott Temesvárról.

A meglepetés annyival is nagyobb, mert Molnár nemrégiben nősült gazdag, Schwarz pedig egy szintén gazdag líkőr- és szeszgyáros fia. Schwarznak nézeteltérései támadtak apjával, pénzt kért tőle s minthogy nem tudtak megegyezni, társával együtt egyszerűen odébbállt a városból.

Kereskedő-körökben úgy tudják, hogy

Molnár és Schwarz már jónéhány nappal ezelőtt vizumot szerzett az egyik délamerikai államban s valószínűleg oda mentek.

Bár valószínű, hogy elintézetlen ügyeket hagytak hátra, bűnvádi feljelentés aligha

lesz hirtelen távozásuk nyomán, mert mindkét fiatal gabonakereskedő családja vagyonos s kereskedői körökben egyébként is rokonszenves volt úgy Molnár, mint Schwarz.

Egy egész családot letartóztattak váltóhamisításért

Marosvásárhely, április 21.

Criscu marosvásárhelyi vizsgálóbíró péntek délelőtt letartóztatta Geist Jakab ismert marosludasi kereskedőt, a kereskedő Margit nevű leányát és annak férjét, Weimer Jenőt.

A marosludasi letartóztatásra egy váltóhamisítási ügy adott alkalmat. A vásárhelyi leszámoló bank 170 ezer lej kölcsönt folyósított Geistnak azzal a kikötéssel, hogy a váltót írja alá a kereskedő felesége is, kinek tulajdonát képezi a ház, amelyben laknak és az üzletkezelés is. A váltót azonban nem az asszony írta alá, hanem Geist biztatására leánya és veje aláhamisították Geistné nevét.

Szenzációs hír elegáns hölgyeink számára!

A legnagyobb párisi divatház:

CHANEL,

amely a világ leghíresebb cége

MINKET BIZOTT MEG — KIZARÓLAGOSSÁGI JOGGAL — EREDETI SZÖVÉSZETI KREÁCIÓINK ROMÁNIAI ELADÁSÁVAL, TEHÁT KIZARÓLAG MI BOCSÁTJUK NAGYSÁGOS ASSZONY RENDELKEZÉSÉRE AZOKAT AZ

EREDETI CHANEL SZÖVÉSZETI KREÁCIÓKAT,

AMELYEKBŐL AZ 1934-es EREDETI CHANEL-MODELEK KÉSZÜLNEK.

LÁTOGASSA MEG MÉG MA „CHANEL“-OSZTÁLYUNKAT!!!

GALLIA

Fiók: BRASSÓ,
Szabadság-tér 3 szám.

A rácsos kaputól a sztratoszféráig

„Nehezebb négy gyermeket felnevelni, mint egy rakétarepülőgépet feltalálni“

— mondja Oberth professzor, a világhírű feltaláló a B. L. munkatársának

Csendes beszélgetés Piccard elődjével a medgyesi magányban

Medgyes, április 21.

Néhány nap előtt szenzációs hír járta be a világsajtót. Egy franciaországi feltaláló, egy ismeretlen lyoni tanár olyan rakétarepülőgépet talált fel, amelynek segítségével állítólag napok, sőt órák alatt el lehet jutni a földről a közelebbi bolygókra.

A világsajtó értesülései arról is beszámoltak, hogy a probléma csak élvben oldódott meg, gyakorlatban azonban nem valószínű, hogy sikerülni fog a kivitelezés, mert a föld tiszta rádiumkészlete mindössze néhány gram.

Sohol, egyetlen lapban sem emlékeztek azonban meg arról, hogy idáig, a rakétarepülőgépi elvi alkamazásai már egy másik feltaláló is eljutott néhány évvel ezelőtt. Különös érdekességet az kölcsönöz az előző találmánynak, hogy annak feltalálójára éppen Erdélyi származású, annak idején egy erdélyi kis város jelentéktelenségének hírnéből csöppent egyszerre a világeurópai érdeklődés középpontjába. Ez a feltaláló, akit újságírók százai interjúváltak meg, akinek találmánya után az egész világ pénzkapacitása érdeklődtek lázasan és akinek találmányából hatalmas filmet készítettek, ma ismét Erdélyben él. Medgyesén, az ottani szász gimnáziumban tanít, matematikát és fizikát, azokat a tantárgyakat amelyeknek körébe ez a világraszóló találmány is tartozott és ma a világhírű dicsőségének árnyékában, talán kissé fáradtabban, mint eddig, de ma is lelkesedéssel tanítja a növendékeket erre a csodaszép két tantárgyra.

A medgyesi villasoron, egyszerű, de mégis izlésesen berendezett villa fogadószobájában ülök most Oberth professzorral, akit nehéz volt megszólalásra bírni.

A berlini meghívás a világraszóló sikerre és hírnév után a medgyesi tanár most már csak családjának, feleségének és gyermekeinek és a Mának akar élni, mert a múltban csalódott.

De azért nógatásomra, kitartó kérdőzködéseimre lassan beszélni kezd:

— Az új találmány, amely most a világot ismét lázbaejtette, talán egy fokkal sem jutott közelebb a rakétarepülés problémájának végleges megoldásához, — bár annak részleteit nem ismerem kimerítően — mint amennyire az én találmányom. . .

Ennek a világraszóló találmánynak a végleges megoldása és kibogozása még sok időt és sok embert igényel. . .

Én a magam részéről két éven keresztül kísérleteztem Németországban az ottani tudományos körök legmesszebbmenő támogatása mellett és már igen érdekes és értékes gyakorlati eredményeket értem el. . .

Annakidején az „UFA“ filmársaság még is filmesítette a találmányomat a „Hold asszonya“ című filmben, amelyet ez a zseniális Fritz Lang rendezett.

A film felvételei alatt rendes fizetett alkalmazottja voltam a filmgyárnak, amelynek technikai tanácsokat adtam.

Később a filmársaság tovább ragaszkodott közreműködéséhez, nagy tervei voltak velem, a vezetőség sok ígéretet tett, azonban a következmények azt igazolták, hogy a filmgyár a saját érdekeit, a közönség könnyű szórakoztatását tűzte ki céljául. A filmmel kapcsolatban tehát szomorú tapasztalataim voltak. . .

És ugyanígy jártam a tudományos körökkel is. . .

A kísérletezést a változott viszonyok következtében abba kellett hagynom,

FLOREAL arckrém

a legütközetesebb arc- és bőrápolószer.

No. 1. Nappali használatra, puder alá

No. 2. Éjjeli használatra: szeplő, pattanás és májfoltok ellen.

1 tégely ára 40 lej. — Vezérképviselő: Drogueria „Centrala“, Oradea.

anyagiak hiányában, a magam költségére nem voltam képes találmányomat tovább fejleszteni és két év tanulságos tapasztalatai után visszatértem ide, ahonnan egy könnyű pillanatban kilépve, a dicsőség hálátlan és rögző országutjaira léptem. . .

A medgyesi szász gimnázium, amelynek tanára voltam, a régi szeretettel fogadott, visszaadta katedrámat, amelyet távollétemben be sem töltöttek véglegesen és módot adtak arra, hogy egy csendesebb élet ösvényén haladjak tovább családommal együtt.

És a találmány? — kérjük. . .

Az pihen. . . Hónapok, mondhatni évek óta nem foglalkozom vele. Érdeklődéssel olvasom utódjaim kísérleteit és csak

azt kívánom nekik, hogy ne jusson számkra is az a kiábrándulás osztályrésze, amely engem ért. . .

Négy gyermekem van. Két fiú és két lány. A legkisebb négy éves, a legidősebb tizenöt éves. Nagyon sokat foglalkozom velük, a nevelésükkel.

Mosolyogva mondja:

— Hígyje el, manapság nehezebb feladat négy gyermeket felnevelni, mint egy rakétarepülőgépet feltalálni. . . Bár mindkettő érdekes és hálátlan feladat.

Bucsuzom. A medgyesi tanár, aki megfeledkezett a világhírnévről, kikísér és utánam beteszi a villa rácsos kapuját. . . Nagy ut a rácsos kaputól a sztratoszféráig. . .

Benezel Béla

A legújabb csodabogár, az „alkotmányos diktatura“

Görögországban is küszöbön van a parancsuralom

A vasutasok sztrájkja felborította a belpolitikai helyzetet. Minisztertanácson vitatják a diktatura bevezetésének szükségességét. Militarizálni akarják a vasutat, a posta és távirószolgálatot

Athén, április 21.

Két nappal ezelőtt jelentettük, hogy Görögországban váratlanul kitört a vasutassztrájk. Kedden este 11 órakor megállottak az összes vonatok, még a nemzetközi gyors- és expresszvonatok is. Az első pillanatokban maga a kormány sem tudta, hogy a vasutasok váratlanul kirakó sztrájkja ideiglenes tüntető és tiltakozó munkabeszüntetés csak, amely 24, vagy 48 óráig tart, vagy pedig elszánt harc a legújabb munkásbiztosítási törvénytervezet ellen.

Aztán nem jött több jelentés Görögországból. Más országok sajtóirodái közvetítették magánforrásokból eredő híreket, hogy a vasutassztrájk változatlanul tart, sőt más foglalkozási ágak csatlakozásával egyre veszedelmesebb méreteket ölt. A görögországi sajtóirodák nem dolgoznak mert a sztrájkhoz több vidéken csatlakoztak a posta és távirószolgálat alkalmazottai is, azonkívül az athéni és szaloniki közúti-vonalak személyezték.

Pénteken reggel érkezett aztán újabb jelentés, hiteles forrásból magából Athénzolt el az indítvány, hogy be kell vezetni a parancsuralmat. Csaldarisz miniszterelnök ellenzi még a diktatura kikiáltását, viszont olyan tekintélyek, mint Michalakopulosz volt miniszterelnök és jelenlegi miniszter egyre erősebben sürgeti. A

ből. E jelentés szerint a vasutassztrájk felborította a belpolitikai helyzetet a Görögország most nehéz válságát elé érkezt. A szinte folytonlagosan tartó minisztertanácson komoly formában hangdiktatura kikiáltása mellett vannak egyébként a tábornokok és a hadsereg szinte teljes tisztikara. Michalakopulosz javaslata szerint a parancsuralmat legalább öt évre kell bevezetni, azonban közös határozattal, félig-meddig alkotmányosan. Görögországban tehát rövidesen megszülethetik a legújabb csodabogár, az „alkotmányos diktatura“

Újabb jelentések szerint egyébként a kormány azzal a gondolatokkal foglalkozik, hogy a vasutat, a postát és a távirószolgálatot katonai ellenőrzés alá helyezi, a sztrájkoló alkalmazottakat pedig azonnal bevonultatja katonáknak

— Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemrész, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József“ keserűviz a gyomor és a bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Gyomor- és bélspecialisták a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák.

Hogyan kell adóvallomást tenni

A pénzügyminisztérium legújabb tájékoztatója

Brassó, április 21.

Az egyenesadók egységesítéséről szóló törvény módosított 5-ik szakasza alapján a pénzügyminisztérium az adóketésekkel kapcsolatban újabb intézkedéseket léptetett életbe.

A pénzügyminiszteri intézkedés szerint azoknak az adófizetőknek, akik eddig a globálisadó kivetéséhez szükséges adóvallomást nyújtották be az adókető bizottsághoz, ezután nem kell ezt az adóvallomást beadniok.

Az új intézkedés az adófizetők újabb kategóriákba osztotta be s ezen kategóriák szerint kell adóvallomást beadni az 1934-35 adófizetési évre.

Az első kategóriába tartoznak azok az adófizetők, akik az adóketés alapján képező összjövedelem kisebb összegben való megállapítását kéri az adókető bizottságtól s akik az állami pótdadónak (supracotă) is alá vannak vetve.

Ezek az adóvallomások egyszerű ívpa-

pirra irandók s legkésőbb május 15-ig beadandók ahhoz az adókető bizottsághoz, melynek hatáskörébe az adófizető tartozik. Az adóvallomáshoz melléklendők az összes bizonyító okmányok, melyeket a törvény 8-ik szakasza ír elő.

A második adófizetési kategóriába tartoznak a részvénytársaságok és hasonló intézmények. Ezek szintén kötelesek adóvallomást beadni, mielőtt a közgyűlés jóvá hagyta a mérleget. Az adóvallomás beadásának határideje azonban nem tolódhat túl április 30-án.

Különös esetekben a fentjelzett időpontig az adófizetőknek érdeklődniük kell az illetékes pénzügyi közegeknél.

Azok az adófizetők, akik jelzálogterheik fejében lezárást kértek egyenes, föld- és házadójukhoz, szintén vallomást tesznek, mellékelve a megfelelő bizonyító iratokat is. Az adóvallomás legkésőbb május 15-ig az illetékes adókető bizottsághoz nyújtandó be.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

HIREK

Halotti beszéd

Alltunk az iskolaudvaron és néztük harmadikos fejünkkel a futballozókat. Akkor láttam először összeesni. Ijesztő volt az a hetedikes öreg fiú, a felgyűrt, hosszú alsónadrágjával, sáros sárgacipőjével és zoknitarlójával, ahogy csak feldőlt a kapu mellett és rángatózni kezdett. Egy pillanat alatt megdőszedett a lábak alatt a talaj, hideget sugároztak a kék épület falai, elsápadtak a szájak: illet még nem láttak. Ott vergődött a sáros földön, habzott a szája és a szeméi néztek. Később jobban lett, leérettseggézt, messze, azt hiszem Olaszországba utazott. Valamelyik olasz egyetemen valamit tanult, de csödbement az apja és ő hazajött.

Igy emlékszem rá örökké. Ha hajlattan néha szolt valamit hozzám, csak a sáros, sárga félcipőjét láttam és felgyűrt alsónadrágját. Ha megkérdezte, hogy vagyok, hol vagyok, a megdagadt ajkaira néztem és elborzadtam. Velem együtt így félt tőle az egész város. A lányok sikoltoztak magukban, a cselédnők jajogszékelték, ha kinyújtotta feléjük a kezét. Én csodálkoztam, hogy érte meg a harminc évet. Csodálkoztam, hogy tudott felkelti zártablaku szobájában reggel és hogy birta teste az ágyat éjszakánként. Testvérei gyűlölték, szülei szégyelték, ismerősei elkerülték. A belpoklos nincs egyedül: táborban van egysorsakkal. A rab együtt szenved, társai vannak neki is a győtrődésben. Ő egyedül volt, olyan egyedül, mint a halottak. Azt hiszem soha tükörbe nem nézett, félt magától. Azt hiszem, sosem érintette meg egyik kezével a másikat: irtózt a bőrtől. — Bár halna meg, ez így nem élet. — mondták rá és sajnálták. Halált ajánlottak neki korlátolt érzései receptjén. Pedig volt szanatórium abban a városban és volt másutt is. Ott ápolhatták volna. De a szanatórium építése pénzbe került, szakácsnőjét fizetni kellett, így tehát a szobának, ágyának, pihiének ára volt. Ezt azonban sem ő, sem családja nem tudták megfizetni.

Ő talán sohase gondolt arra, hogy: halál. Azt hittem, tulél engem. Tul is élt volna. De egy hónappal ezelőtt meghalt az édesanyja. A finom, kedves, fehérhajú öregasszony, a régi, gazdag urinő, aki egy évvel halála előtt fűzőcsinálást tanult, mert dolgozni kellett már neki is.

Akkor azt hiszem rádöbbsent, hogy így is lehet. Most hallom: felakasztotta magát. Valaki pénzt bízott rá és ő elkártyázta. Elképzelem a játék lázában, ahogy vesztit büszkén és boldogan. Ezresekkel fizette meg azok nagylelkűségét és jóságát, akik leültek vele egy asztalhoz és nem féltek attól, hogy lefordul a székről. Harmincezer lejt vesztített el, aztán hazament és kötelet szerzett. Meghalt.

Azóta már felboncolt testével, nyugodtan összecsuksott dagadt ajkaival fekszik deszkái között, hihetetlen csendben, talán egy kicsi félelemmel a szívében, hogy hátha feltámad és újra kell élnie ezt, a mi rettenetes, nyomorult életünket.

Most, ahogy megcsinálom az életörleget érzem, mégis volt egy-kétórás igazi boldogsága.

Melyik egészséges mondhatná el ezt magáról, ha véletlenül szintén elővenné a kötelet.

Salamon Ernő

— Kettős házasságért héthónapi fogházra ítélték egy volt szatmári detektív, Szatmárról jelentik: Rendkívül érdekes, elvi jelentőségű döntést hozott a szatmári törvényszék. A vádlottak padján Osian Gavril volt detektív ült, aki csalással és bigámiával volt vádolva. Osian 1919-ben, a kommunizmus idején a szatmármegyei Magyar-Homoród községben házasságot kötött Tarsoly Rózáival. Sokáig nem éltek együtt és nem sokára az asszony, a házasságból született gyermekével együtt elköltözött Nagyváradra, a férfi pedig bejött Szatmárra. Osian Szatmáron megismerkedett Barazu Margittal, akit annak rendje és módja szerint 1927-ben feleségül vett. A házaspár évekig élt együtt. Osian közben megindította a válópert első felesége, Tarsoly Rózáia ellen. A válópör tárgyalására az idézést véletlenül második felesége vette át, aki így mindent megtudott és azonnal otthagyta férjét, de ugyanakkor bűnvádi feljelentést is tett ellene család és kettősházasság miatt. A feljelentés szerint a csalást Osian azzal követte el, hogy a Barazu-családtól pénzeket vett fel, azonkívül eladta feleségének a szőlőjét is. Osiant letartóztatták és a rendőrség kötelékéből elbocsátották. Az első tárgyaláson Osian azzal védekezett, hogy

MELANKÓLIA

A szemem szem, de hunyopa van,
Nem tekint körül nyugtalan.

A fülem fül, de nem fül,
Mindegy mi zug távol, közel.

A nyelvem nyelv, s nincs iz nekem,
Az akácméz is iztelen.

A kezem kéz, de nem tapint,
Kő és bársony egyforma mind.

A lábam láb, de nem halad,
Csak álmomban jár utakat.

A szívem szív, alig dobog,
De életemmel elrobog.

Két magyar repülő fantasztikus menekülése a biztos halálból

Kényszer-
leszállás a lán-
goló géppel

Szombathely, április 21.

Szombathelyről érkező jelentés szinte hihetetlenül szerencsés kimenetelű repülőgépkalandról számol be.

A szombathelyi repülőtérről kis sportrepülőgépen csütörtökön reggel felszállt Molnár Imre pilóta és Bircsák János szerelő. A repülőgép mintegy 1000 méternyi magasságban kigyulladt. A benne ülők nem vesztették el a lélekjelenlétüket, hanem hatalmas ívben, a föld felé irányították a lángoló gépet és kényszerleszállást végeztek vele.

ták a lángoló gépet és kényszerleszállást végeztek vele.

Alig ért földet s még teljes mozgásban volt a gép, amikor a két ügyes repülő már ki is ugrott belőle. Ez az ügyességük mentette meg őket a biztos haláltól.

Mintegy 20—30 méterrel tovább ugyanis a gép megakadt valamiben, felrobant és pillanatok alatt porrá égett.

A két repülő könnyebb égési sebekkel uszta meg ezt a könnyen végzetessé válható kalandot.

Időjelentés

A budapesti időjárás-ku-tató intézet jelentése szerint a hőmérséklet továbbra is változatlan. A déli és délnyugati szél péntek éjszakára esetleg nyugatról zivatart hoz.

A BRASSÓI TURISTA EGYESÜLET IDŐJÁRÁSJELENTÉSE A NAGYKÖHÁVASRÓL

Az időjárásjelentés kelte: április 19. este 7 óra.

Hőmérséklet: plusz 20 fok Celsius.

Felhőzet: gyér nyári felhők.

Szél iránya: élénk nyugati.

— Meghalt a Skoda igazgatója. Prágából jelentik: Simonck József, a Skoda igazgatótanácsának elnöke, szenátor, 73 éves korában Prágában elhunyt.

— Temesvári hírek. Tudósítónk jelenti: A temesvári pékek értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy megszüntetik a felhasználatlanul visszamaradt kenyérbélyegek visszaváltását. A kenyérbélyeg megszüntetése után ugyanis a pékek nyakán tekintélyes értékű bélyeg maradt, amit mindeddig nem sikerült visszaváltatniuk, már pedig számottevő pénzek hevernek bennük. — A rendőrség pénteken délelőtt megjelent Fűredi Sándorné, szül. Joba Margit s jelentette, hogy férje, Fűredi Sándor, a Schönheim-cég utazója, néhány nappal ezelőtt elment gyárvárosi urutcai lakásukból s azóta nem tért vissza s életjele sem adott magáról. A rendőrség bevezette a nyomozást az eltűnt férj után. — A temesvári itélőtábla pénteken délelőtt tárgyalta Csapák József volt tűzoltósági gépkocsivezető fellebbezését. Csapákot a törvényszék miatt, mert alantasait nemzetgyalázó kifejezések kíséretében szidalmazta, 6 hónapi fogházra és 30.000 lej pénzbüntetésre ítélte. A tábla előtt Csapák most azzal védekezett, hogy ő csak egyéni becsületükben és nem nemzeti érzésükben sértette alantasait. A tábla részben tekintetbe vette ezt a védekezést s a tűzoltó-gépkocsivezető büntetését 3 hónapra és 5.000 lejre szállította le.

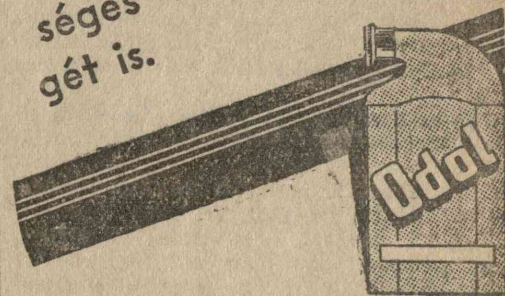
— Tüz Gyergyóbékáson. Csikszerezáról jelentik: Handaric György gyergyóbékási gazda házza éjjel hirtelen kigyulladt s mire az álmából fölvert lakosság mentésére siethetett volna, leégett. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a tüzet a padlásra szabadon vezető kéménycsőből kipattanó szikrák idézték elő s így a gazda önmaga hanyagságának köszönheti súlyos kárát, amiből semmi sem térül meg, mert az épület nem volt biztosítva.

— MAJOMBANKOT ALAPÍTOTT EGY AMERIKAI TUDÓS. Londonból jelentik: M. Yerkes, az amerikai Yale-egyetem tanára, a newyorki tudományos akadémián tartott előadásában kijelentette, hogy sikerült hosszú nevelés után csimpánzokat a pénz használatára megtanítani, sőt egy „majombankot” is alapítani. Arra szoktatta a majmokat, hogy élelmiszereket színes bárcákért kell venniük, amelyekért viszont bizonyos munkát kell elvégezniük, mint súlyok emelését, teherhordást stb. A bárcákért az élelmiszereket automatáktól kapták. A majmok lelkesedéssel és szorgalommal dolgoztak a „pénzért”, minden keresményüket azonnal kiadták, de midőn az automatákat bizonyos időre lezárták, rá lehetett őket bírni, hogy pénzüket adják ideiglenes megőrzésre ápolóiknak. Amikor kezdték felismerni, hogy a bárcákért valamivel többet kaptak vissza, rohamosan növekedett a „majombank” betétállománya. Yerkes azt is megállapította, hogy egyes csimpánzok kölcsönöket próbáltak kérni takarékosabb társaiktól és a népszerűbbek néha kaptak is valamit, de egyes kölcsönkérelmeket mereven elutasítottak.

— Csikszereda is megkapta a fűrdőszeszre az ötvenszázalékos vasuti kedvezményt. Csikszerezáról jelentik: Csikszereda tanácsának hosszas utánjárásra sikerült a vasutak vezérigazgatóságának elérnie, hogy a Hargita gyógyfürdőre való tekintettel, mint annak végállomása, élvezi a fűrdőúvad alatt az ötvenszázalékos vasuti kedvezményt. Többszöri indoko-

A tisztaságára kényes
ember nem elégszik meg
csak tiszta fogakkal. Is-
meri a tiszta és egész-
séges száji jelentősé-
gét is.

ODOL SZÁJVIZ

tisztítja és frissíti száját, meg-
ővja fogait a romlástól és
megőrzi egészségét.

latlan mellőzés után a vasutak vezérigazgatóságának méltányos és igazságos rendelkezése érhető megnyugvást idézett elő a kis székely városban, mely a mostani leromlott gazdasági viszonyok következtében sokszorosan rá van utalva az idegenforgalomra.

— Három ítélet a kolozsvári táblán. A kolozsvári mésszárosszövetség annakidején nagy feltűnést keltő ügye fejeződött be a kolozsvári itélőtábla előtt. Colfescu ügyész kezdeményezésére indítottak eljárást a mésszárosszövetség vezetői és mintegy 20 tagja ellen önkényes árdragítás, árdiktálás és a szállítási költségek jogtalanul magas megállapítása miatt. A törvényszék elsőfokon felmentette a mésszárosszövetséget az árdragítás vádjáról. Colfescu ügyész, mint vádemelő, megfellebbezte az ítéletet. A kolozsvári tábla ma foglalkozott az ügygel és helybenhagyta a törvényszék felmentő ítéletét. — Pop Jusztin dr., a vajdahunyadi nemzeti-parasztpárti tagozat elnöke sajtóper miatt került a kolozsvári tábla elé. A „Toporul” című lapban azt írta a Vajda-kormány második konverziós törvényének ismertetése során, hogy a „gazdafront vezetősége rendbontó, alattomos és tévutra csábítja a falusi lakosságot.” Groza Péter dr., a gazdafront vezetője sértőnek találta a cikket és sajtóper indított. A törvényszék felmentette a cikkírókat, a tábla ma helybenhagyta az ítéletet. — A két felmentő ítélet után érdekes váltohamisítási ügyben itélkezett a tábla. Az ügy érdekessége, hogy a vádlott — református papl Miklós Pál mezőszárvai református lelkész a dési törvényszék hatónapi fogházra ítélte, mert 1930 december 31-én Farkas Albert és Fall József neveit ráhamisította egy tízezer lejes váltóra. Irákszakkértők véleménye alapján a törvényszéki ítélet megállapította, hogy a váltót tényleg Miklós Pál hamisította a felperesek két levele aláírásának lemásolásával. A tábla ma foglalkozott másodfokon az ügygel és helybenhagyta a dési törvényszék hatónapi fogházról szóló ítéletét.

CAPITOL MOZGÓ, BRASSÓ

Ma, pénteken utoljára:

„REVIZOR”

Szöke Szakáll-lal

Szombaton d. u. 3 órakor, vasárnap d. e. 11 órakor, vasárnap d. u. 3 órakor

nagy matinéelőadások:

„Egyszer volt egy valcer”

Eggerth Mária, Verebes Ernő, Paul Hörbiger.

Aradi Hét

Aradon, ebben az örökös panaszok talajává változott városban, szép tavaszi terv került forgalomba. Tavaszi terv arról, hogy megvalósítsák az Aradi Hétet, megvalósítsák az anyanyiszor tervezett és szinte megváltóerejűnek megálmodott aradi mintavásár elgondolását. Sok nekibuzdulás, sok nekilendülés vált már bennmivé eddig is ezzel a tervvel kapcsolatosan és éppen ezért féltő gondossággal kell hogy ezúttal a kezükbe vegyék azok a valóban illetékes körök az Aradi Hét megvalósítását, akik eddig a szervezés munkájába bekapcsolódtak.

De bármennyire is óhajtjuk, sürgetjük, várjuk ezt a kétségtelenül egészséges gazdasági és kulturális demonstrációt, — vagy éppen ezért, — bizonyos aggodalommal nézünk a terv keresztülvitele elé. Ismerjük Aradot, ismerjük ezt a nemtörődömségre hangolt várost és szinte aggódva várjuk: mi lesz a nagyot-tenni akarásnak ebből az újszülöttjéből ebben a városban? Ahol meghaltak a tettek, ahol valami vérmérgező, panasszal telített légkör lett urrá: mi lesz az Aradi Hétből, amit Arad rendez meg.

Más ez a város, mint a többi városok és elősorban, mint a szomszédos Temesvár, amelylyel szemben állandóan telve vagyunk panaszokkal. Temesvár nem csak akar, de lendületes gesztusokat produkál. Temesvár nemcsak sokatígér, de sokat be is vált az ígéretekéből. Arad a halott város, amelynek orra elől az agilis szomszéd játszi könnyedséggel elhalásza az összes lehetőségeket.

Mert rendben van: Arad adottságai jelenleg tényleg lehetetlen helyzetbe hozták ezt a várost. Igaz, hogy Temesvár ígéretei a viszonyokban rejlének. De az a hallatlan nemtörődömség, az a hallatlan nekibuzdulás, amelylyel Arad még csak a lehetőséget is elmulasztja annak, hogy valami kevés élettel injekciózza új mozgásra elakadó vérkeringését — szinte egyenlő a fatalizmussal. Ez a város szinte hipnotikus álomba merülten várja, hogy aligverő szívdobogása megszűnjék és egy szép napon azt is tudomásul veszi majd, hogy mondjuk Temesvár külvárosává nyilvánítják.

Eppen ezért aggódó, féltő gonddal állunk az Aradi Hét bölcseje mellett. Az Aradi Hét nem hozza a megváltást, az Aradi Hét nem jelenti a válság megszűnését és nem jelenti azt, hogy Arad ismét sokatjelentő gyújtópontja lesz gazdasági életünknek. Ezzel tisztában vagyunk. De megmozdulást jelent, azt jelenti, hogy árcsillan majd a szürke unalom fátyola mögül a tény, hogy Arad él és élni akar.

A „perronjegy“

Az utóbbi időkben Aradon megszigorították a perronjegy rendszert.

Ugyeszlólván naponként bosszankodom miatta, de bármennyit bosszankodom is, képtelen vagyok kideríteni: miben rejlik a perronjegy-rendszer létjogosultsága. Mi lehet az oka annak — kérdezem —, hogy ha valakinek dolga akad az állomás perronján, akkor belépődíjat kell fizetnie, mint valamilyen szórakozóhelyen.

Tulajdonképpen szórakozni, mulatni, élvezni jár az ember a vasuti állomásokra? Valamilyen különös élvezetben részesít az állomásvasut — a speciálisan kormozott vasuti levegőtől elektintve, — akkor, amikor megengedi, hogy belépjünk az állomási perronra?

Mert magam részéről például a mozgópósta keresem fel ugyeszlólván naponként, lévén, hogy jóvárosunkban mindössze egyszer szedik ki napjában a leveleket és így, ha azt akarom, hogy levelezésem ne szenvedjen fennakadást, kénytelen vagyok a mozgópósta igénybevenni. Mármost nem értem: a mozgópósta például csak ötlejes felülfizetéssel vehető igénybe? Vagy a szerencsétlen vő, aki látogatónba érkező anyósát fogadja „boldogan“ az állomáson, fizessen még külön öt lej „luxusilletéket“? — ezért az élvezetért...

Legközelebb majd sor kerül arra is, hogy a pénzügyigazgatóságok folyósóira csak ötlejes belépődíj lefizetése után léphet be a polgár, akinek dolga akad itt, a kórházakba a betegszobák ajtaja előtt belépőjegy-automatákat állítanak majd fel — á la CFR...

Eppen itt lenne az ideje annak, hogy megszüntessék ezt az értelmetlen, indokolatlan és emellett durván keresztülvitt rendszert. Illetve, ha ezt nem akarják, lenne egy közvetítő indítványom. Szerződtesen talán az állomásvasut minden állomásra egy néger dzsezzbandet és szolgáljon fel minden perronjegy ellenében némi italokat és a kiszolgálást lehetőleg csinos és fiatal felszolgáló mozdonyok lássák el.

Igy legalább valami létjogosultsága lenne ennek a kényszernek.

A DIKTÁTOROK

A WORONOFF MÓDSZER

ÉS AMBRUS PISTA

Tavaszi életkép, 1934. áprilisából — egy véres tragédia tükrében

A napokban öngyilkosságot követett el egy tízegyháztendős aradi kisdíák: játékpisztollyal fölbőltötte magát és meghalt. Szörnyű eset, megdöbbentő tragédia, fájdalmas sebet jelentő haláleset a család számára. De ezen túl, úgy érezzük, van ennek az öngyilkosságnak valamilyen távolabbi célzó, valami mélyrehatóbb konzekvenciája is. Ambrus Pista III. oszt. tan., aki egyetlen határozott gesztussal elvetette magát az életet, nemcsak önmagának, nemcsak a szülei-nek jelent tragikus kérdőjelet az, hogy miért is vetheti el magát az életet egy tízegyháztendős gyermek. A kérdőjelet, amely gyermekvérről íratott és amely önként halálbamenő kisfiuk és kislányok halálhőrgését kérdőjelezi meg, mindannyiunk agyát megperzseli az értetlenség tüzeivel.

Mi lehet az ok, amely egy tízenháztendős fiú kezébe önmaga ellen fordított gyilkoló szerszámot ad? Ez itt a kérdés és erre a kérdésre sürgősen válaszolni kell, nem nekünk, nem nekem és nem X-nek, vagy Y-nak, de az egész társadalomnak, amelynek testéből véresen hullanak ki ezek az emberatomok.

Megbomlott életberendezésünk, megbomlott életkereteink — egész nekiereskedett, keserű életünk pokoli vitustánca nem csak nekünk, felnőtteknek jelent kálváriát, de a gyermekeinknek is. Sőt, elsősorban a gyermekek sanylik meg a megváltozott életkörülmények visszasságait. A gyermek, aki örökli a szülői idegdiszpozícióját, aki elszennvedi a felnőttek minden bánatát — a felnőttekkel együtt kell sirjon és kell nevéssen. A gyermek a saját életén, idegrendszerén és testén, minden életmegnyilvánulásában érzi azokat a viharokat, amelyek a családot megtépázzák. Külön tragédiái is vannak ezeknek a gyermekeknek, akik önállóbb, — nem függetlenebb, de önállóbb — életet élnek, mint akárcsak mi, vagy éppen az apák, akik minket nevelték.

A mai gyermek már nem ismeri a csodák fogalmát, hiszen a rádiót, a telefont, az élet ezernyi csodálatos rendszerbefoglalást megnyilvánulását, mint kész természetességet veszi kézhez. És mégis minden nap és minden hét új csodákat hoz számára. A mai gyermek nem ismeri a család mindenellen megvédő biztonságérzetét nem is érezheti ma, amikor a házak elé tett kerítések nem jelentenek biztonságot a bentlakók számára, amikor máról-holnapra mindentlegzőlő tragédiák tűnhetnek a házhozak falai közé és gázolhatják el az apát, az anyát, a testvéreket és magát a gyermekembert is, aki tehetetlenül és védtelenül, kiszolgáltatottan áll az élet nyugvópontot nem mutató és még csak nem is ígérő vergődésének közepette.

Ambrus Pista édesapja — ő, különös, rettenetes véletlen, — a nyugalmazott igazgató-tanító könyvet írt a gyermek preventív neveléséről. Ambrus iskolaigazgató nem elégszik meg azzal, hogy a már meglevőről gondoskodik, de arra törekszik, azt hangoztatja, hogy a gyermeket még születése előtt nevelni kell bizonyos formák között. Tragédia és szimbólum rettenetes összekapcsolódása. Ambrus iskolaigazgató fantasztikus nevelési módszerei mellett ötödik gyermeke a Pista határozott irammal sodródott az öngyilkosság felé.

Tükrökép ez, fájdalmas és megdöbbentő tükrökép. Tükrö társadalmunk kanccsal világszemléletének és berendezkedésének. Felügyelet és gondoskodás nélkül maradtunk mindannyian, akik alól kiesett, elporzott a tegnap biztos talaja és akik nem tudunk magunknak új, biztos életkereteket teremteni. Valaki azt mondotta ezzel az öngyilkossággal kapcsolatosan: ime a példa, mennyivel jobb volt a tegnap iskolarendszere és nevelési módszere. Azelött, mondotta, azelőtt, bizony nem igen történt meg ilyesmi.

És én éreztem, hogy nincs igaza annak, aki ezt állítja. Nem, a tegnap rendszere idegbeteg embereket gyártott. Elnyomásokkal telített és elfojtott ösztönökbe energiákatfojtó rendszer volt ez a tegnap, amely méltán megérdemelt arra, hogy leváltassék. Igen: leváltassék. Ez a helyes szó. Mert itt a hiba: a multat nem lehet megfoltozni. A multat nem lehet megreformálni, mint ahogyan foltozgatják, renoválják napjainkban. A multat nem lehet Woronoff-módszerrel megfiatalítani és ha sikerül is ez az operáció:

ez nem lehet a holnap életformája.

Mit csinál Mussolini és mit csinál Hitler és mit tesznek a féldiktátorok? Fiait, mesterkedik, injekciózza a haldokló tegnapot. És ezzel elismeri, hogy a tegnap kivénhedt, a tegnap halálraszánt öreg, kimustrált aggastyán. Amely még a saját csatlósainak véleménye szerint is injekciókra, a holnap módszerétől részletekben ellopott injekciókra szorul.

Ambrus Pista halálával kapcsolatosan beszélhetnénk arról is, hogy egyes pedagógusok talán nem mindenkor állanak hívatusuk magaslatán. Ezt ebben az esetben alá is támaszthatnánk. De feleslegesnek érzem ezt még csak szóvá is tenni.

Az aradi öngyilkos diák talán maga sem tudott arról, miért lett öngyilkos. Talán nem is volt pillanatnyilag kimerült oka és célja az öngyilkosságnak. Ez a valószínű. Ambrus Pista úgy lett öngyilkos, mint amikor valaki természetes módon és táguló tüdővel levegőt vesz. Az öngyilkos aradi gimnazista elpihent kitést háborus áldozat: áldozata annak a háborúnak, amelyben csaknem mindannyian a hinterland állandóan bombázott megfélemlített és kimerített dekkolói vagyunk. Akiknek feje felett és ágya körül belsőkben és életünk minden percében rettenetes, feltartóztathatatlan erő harca folyik.

A Rob-Gabo ikrek,

két tüneményes tehetségű aradi zenészyerek, akiket nem kell külön bemutatni az aradi közönségnek. Aufricht Róbert és Gábor, a két tízegyháztendős Aradon jólismert dzsezzmuzikus most mutatata be szülővárosa közönségének, hogy mit tanultak Párisban, ahol a legkitünőbb

zenészsakemberek foglalkoztak tehetségük csiszolásával. Párisban felléptek, döntő sikerük volt és ezidőszertint is tárgyalásban állanak néhány nagy külföldi irodával: ezeknek az a terve, hogy nemzetközi turnéra viszik a két pompás fiút.

Fericean Jenő

a most leleplezett komplot egyik főszereplője, — mint ismeretes, — aradmegyei ember, aki hosszú időn keresztül élt Aradon. Amikor a komplot ügye kipattant és híre járt, hogy az összeesküvés élén Precup ezredes állott, már szinte vártuk: mikor tartóztatják le Fericeanút is. Azonban várakozásunk ugylátszik megkészt: a városszerte széles körben ismert volt állami tisztviselőt ekkor már javában faggatták a bukaresti fősziguranacán...

Fericean — a jelentések szerint — vállalta a bűnösséget. Mint ahogyan annak idején vállalta a dicsőséget, amely azzal járt, hogy II. Károly királynak az országba való visszatéréséhez segítőkészet nyújtott. Fericean, aki Precup ezredesnek jóbarátja, boldogan mesélte annak idején a királykaland részleteit — és akkoriban senki sem gondolt arra, hogy Arad nevét úgy hozza forgalomba az országban és az ország határain kívül, hogy a királyellenes összeesküvéssel kapcsolatosan így emlékezzek meg róla: az egyik fővádolt az aradi Fericean...

Aradról jelentik:

hogy az aradi ivóvíz megjavult. Az új vízmű-berendezés ugylátszik, mégsem bizonyult drágának, mert hosszú idő óta először, végre ismét jó, ízletes vizet kapunk a bűdös, mangános és vasas „falmelléki“ helyett...

hogy fel kell végre hívni a villanygyár egyébként nagyrabecsült igazgatóságának figyelmét arra: milyen lehetetlen állapot az, hogy a külvárosokban két óra-ór éjjel már kialszanak a lámpák. Addig, amíg a jólaszfaltozott belvárosban világos virradatig ég a villany az utcákon, addig a gidres-gödrös, nyomorúságos külvárosi utcák hajnalban komoly életveszélyt jelentenek a munkások számára, akik munkába mennek, vagy munkából jönnek éppen. Hát csak a lumpokért világítják ezt a várost...

hogy különös támadás látott napvilágot a város állapota iránt.

egyik — egyébként igen szellemes — aradi román lapban a Kisebbségi Ujság-írószervezet husvét két napján rendezett előadásával kapcsolatosan. Az előadás bevezetőjét képező kis üdvözlőbeszédben egy tréfa volt beillesztve az éppen az országba érkezett aranyzállitmánnyal kapcsolatosan. A tréfával kapcsolatosan támadt azután a kisebbségi ujságíróknak a román lap és a támadásban, amely a „régi jó“ irreverenda váddal illeti a magyar sajtót, az az érdekes, hogy az „inkriminált“ tréfa előzőleg a Dimineața című nagy fővárosi lap első oldalán jelent meg, kellő illusztráció kíséretében...

hogy a néhány nap óta Aradon vendégzerepel Abonyi-Küry Klárinak, az erdélyi szinpadokon többször vendégzerepelt, tehetséges aradi unileánynak, aki a társulat mint primadonnát léptetett fel nagy és őszinte meleg sikere van. Megtörtént az a csoda is, hogy valóságos, hamisítatlan zsufolt ház tapsolt a fiatal primadonnának...

hogy van Aradon egy közismert betegsegélyző orvos, aki hónapokig nem megy el a munkásbiztosító pénztár által hozzá kiosztott betegkezekhez. Az orvos a legutóbb például hat hétig felé sem nézett egyik „páciensének“, aki végül is — amikor már gyógyulófélben volt, — kénytelen volt kocsi-á ülni és rendelőjében felkeresni az orvost, akinek igazolása nélkül nem fizették ki számára a táppénzt...

hogy könnyen végzetessé válhatott volna az a baleset, amelynek áldozata dr. Lukács Jenő, a közismert és közkedvelt aradi orvos volt, aki súlyosan összeégett a váratlanul lángallobbant gépkocsija mellett. Az orvos csak nehezen tudott kiszabadulni a perecek alatt lángtengerben uszó garázból, ahol a kocsi állott és menekülés közben Lukács dr. alaposan összeégette magát. Az ismerősök, jóbarátok és tisztelők nagy tábora érdeklődik állandóan meleg szeretettel az orvos állapotá iránt.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Miért nem csinálnak már rendet
a pénzügyi fronton

Két ijesztő példa, amilyen még mindig százával akad

Csikszereida, április 21

Mostanában nagyon sokat írtunk arról a közgazdasági tragédiáról, amit az igazságtalanul kivett és tekintet nélkül behajtott adók jelentenek az élni-akarók számára.

De sokat — sajnos tulsokat — voltunk kénytelenek foglalkozni azokkal a kilenczésekkel is, amikor nyilvánvalóan mulasztásból eredő okok sújtják földre azt a szerencsétlen adóalanyt, aki tizkörmével is alig tudja kikaparni az adóaralót.

Az utóbbi sorozatból valók az alábbiak: Csak a napokban történt Csikszereidán, hogy az egyik tekintélyes iparshoz beállított az adóvégrehajtó és lefoglalta összes szerszámaikat. Foglalat indokul azt hozta föl, hogy az asztalosmester nem fizette ki 1400 lejt kitevő forgalmi adóját. Az elkeseredett ember váltig hangoztatta, hogy az összeggel nem tartozik, de ettől függetlenül sincs jogában a végrehajtónak kényérkereseti forrását jelentő szerszámaikat lefoglalni. A tiltakozás nem használt.

Más mód híjján a pénzügyigazgatóhoz fordult az iparos, ahol rövidesen kiderült, hogy a végrehajtó önkényesen járt el. Nem 1400, hanem csak 240 lejt tett ki az iparos két és fél százalékos forgalmi adója s az is szabályszerűen ki volt fizetve. A foglalatási jegyzőkönyvre ráírták, hogy „rendezve” van az ügy.

Rendes körülmények között nyugodtan alhatott volna az iparos. Ez esetben azonban nem, mert olyan adóvégrehajtóval volt dolga, aki még akkor sem akar engedni a negyvennyolcóról, ha nincs igaza. Tegnap a dolog fölött véglegesen napirendre tért asztalosmesternek árverési hirdetményt kézbesítettek ki, miszerint 15 napon belül elárverezik a lefoglalt szerszámaikat, ha nem fizeti ki „hátralékos” forgalmi adóját.

Kész. Eanyi az egész. Csak szerényen megkérdezzük: Szabad az ilyen tisztviselőnek tíz másodpercig is helyén maradnia?

Amikor ilyen eset előfordulhat, nem lehet csodálkozni az alábbi sem.

Bacsó András csiksesi illetőségű közműves 1929-ben volt első és utolsó ízben abba a szerencsés helyzetben, hogy egy kis ingatlant vásárolhasson. 22 ezer lejért egy kis belsőseget vásárolt. Alig készült el a szerződés, az idevonatkozó illetéktörvény értelmében szaladt a pénzügyhöz s illetékezés céljából benyújtotta azt. Itt „csupán” a vételárat kifogásolták és hogy az államot nehogy valamiképpen „kár” érje, önkényesen, minden további megkérdezés nélkül 30 ezer lejre emelték azt s a 4603 sz. nyugtával nyomban ki is fizették Bacsóval hét egész két tized százalékos illeték címén 2160 lejt. A lástól-vakulástól gürcölő munkásnak nem igen tetszett a dolog, de ha már benne volt a vásárban, fizetett, még akkor volt honnan.

A szabályszerűen illetékezett szerződés

alapján a telekkönyv átírta a nevére a birtokot s csendesen folydogált az idő tovább. Odafejlődött a helyzet, hogy a malteros-kanálra egyre ritkábban volt szükség s meleg étel sem igen került az asztalra. Az öt esztendővel ezelőtt történt birtokvásár csak akkor jutott a gondokkal küzdő tulajdonosnak az eszébe, amikor eladására gondolt, de vevő sem akadt.

Két nappal ezelőtt majdnem hanyatcsott, amikor pécéses írást kézbesítettek ki a pénzügytől. Az írás röviden közölte, hogy az 1929-ben vásárolt ingatlana után elmulasztotta leróni az illetéket s ezért bírsággal egyetemben 15 napon belül, különbeni végrehajtás terhe mellett, köteles 3486 lejt fizetni. A kétségbeesett ember előkerítette a telekkönyvi hivataltól kikézsített eredeti szerződését, melyen ott állott, mikor mennyi összeget fizetett az állampénztárba adásvételi illeték címén.

A kétségbevonhatatlan bizonyíték birtokában felkereste a csikszereidi pénzügyigazgatóságot, ahol ahelyett, hogy kijavították volna a nyilvánvaló tévedésen alapuló törvénytelen és semmivel sem indokolt újabb kivételt, azzal utasították el, hogy nyújtson be ellentmondást a törvényszékhez s ott majd tisztázzák az ügyet.

Tehát Bacsó András csiksesi koldus-szegény és munkanélkül lézengő közművesnek a pénzügy nyilvánvaló tévedése miatt ügyvédhez kellett fordulnia. Tekintélyes pénz kitevő bérlegek kíséretében törvényszéki beadványban tiltakoznia kell a jogtalan elbánás ellen. Az ügyben

kitüzendő tárgyalásra szintén ügyvéddel kell előállania, ha igazát bizonyítani akarja, mert románul sem tud. Mindez horribilis pénzösszegbe kerül, mert az ügyvéd sem dolgozhatik csókért, még ha szerencsétlen földig rongyos kőművesről is van szó.

A dolog tragikus csattanója pedig ott van, hogy a pénzügyi végrehajtásokra vonatkozó törvény értelmében a Bacsó Andrára kétségtelen tévedés alapján kiírt illetéket és bírságot a törvényszéki ellentmondás kimenetelétől függetlenül, akkor hajtják végre, amikor akarják.

Nem tévedünk, ha állítjuk, hogy az ilyen esetek tényleg tul mennek a határon. Az ilyen nyilvánvaló tévedéseket azonnal helyre kellene hozni. Hisz kétség sem fér ahhoz, hogy a jogtalanul megilletékezett embernek igazat fog adni a törvényszék, de ki fogja viselni az ügyben felmerült és felmerülő tekintélyes költségeket. Helyesen tennék az illetékesek, ha az ilyen tévedések alapján erőszakoskodó tisztviselőket istenesen megbüntetnék és az okozott károkat megtérítésre köteleznék. Elvégre még a pénzügynél sem lehet a végtelenségig feszíteni a húr különösen akkor, ha a kiszolgáltatót adóalanyának kétségtelenül igaza van.

Tessék már rendet csinálni az adófronton. Tessék már bevinni a pénzügyi közudatba a precizitást, a rendet és azt a felfogást, hogy az adófizető nem ellenség, hanem alkotó tényezője annak az állami rendnek, amely kenyérhez juttatja úgy a pénzügyigazgatót, mint az adóvégrehajtót.

Ferenc Gyárfás

Jugoszláv-bolgár-román
baromfitenyésztő-szövetség

(Ujvidék) Ujvidéken most tartották meg a baromfikiállítását, amelyen igen sok tenyésztő vonult fel Bulgáriából és Romániából is.

A három ország tenyésztői, szervezetei ezalkalommal röglönzött kongresszust tartottak, amelynek eredményeképpen megalakították a „Baromfitenyésztők

Balkánszövetség”-ét.

A szervezet célja, hogy a három ország tenyésztői körében egységesen szabályozzák a tenyésztést, fejlesszék az országaik területén már hanyatlóban levő baromfitenyésztést és egységesen járjanak el a fogyasztó államokkal szemben.

A szervezet központja Belgrádban lesz.

A közgazdaság hirei

VALTOZATLAN AZ OSZTRÁK NEMZETI BANK OSZTÁLEKA

(Bécs) Az Osztrák Nemzeti Bank főtanácsa mai ülésén elhatározta, hogy az április 27-én tartandó közgyűlésnek — ugyanúgy mint a múlt évben — részvényenként 8.64 silling osztalék kifizetését fogja javasolni.

AMERIKA MEGKÖNNYITI AZ ALKOHOLBEVITELT

(Newyork) A kincstári hivatal felfeltette a kérdést a Szövetségi Alkoholellenőrző Hivatal előtt, hogy vajjon a jelenleg fennálló amerikai alkoholvámok nem nehezítik-e meg tulságosan a borok és egyéb szeszartalmu italok behozatálát. Hír szerint a kongresszus elé javaslatot fognak terjeszteni az alkoholvámok leszállításáról.

BRASSÓI PIACI ÁRAK

Marhabús levesnek I. kg. 16, marhabús levesnek II. kg. 10, marhabús pecsénye kg. 34—36, sertésbús combja kg. 26, sertésbús karaj 32, zsírslazalonna kg. 30, zsír kg. 38, tojás db. 0.90 —1.10, csirke párja 40—100 lej. — Elő állatok: Export ökör kg. 9—11, sertés kg. 17—20, igás ökör db. 3000—5000, ló 3000—7000, ló luxus 10.000—16.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza I. kg. 400—430, rozs 260—270, sörárpa 220—250, takarmányárpa 180—200, zab 200—230, tengeri 190—200, lenese 500—600, bab fehér 300—330, burgonya 80—90 lej. — Takarmányárak: Széna préselt 100 kg. 140—150, széna laza 100—110, szalma 50—60, korpa 160—180 lej.

AZ OLASZ KINCSTARJEGYEK KONVERTÁLÁSA

A Banca d'Italia vezetése alatt a nagyobb bankok és biztosító társaságokból konzorcium alakult, amely támogatni fogja az olasz kincstárt az 5 százalékos kincstárjegyeknek 3.5 százalékos érték-papirokká való konvertálásának keresztülvitelében. A konzorciumba tömörült társaságok fogják a régi kincstárjegyeknek új 3 és fél százalékos érték-papirokká való átcserélését végrehajtani.

Származási ország feltüntetése az U. S. A.-ba importált árukon

(Newyork) Folyó év január 31-én az Egyesült Államok kormánya rendeletet adott ki, melynek értelmében az Észak-amerikai Egyesült Államok területére importált mindennemű árun az eredetmegjelölés a származási ország nevének feltüntetésével eszközözendő. Nem elegendő annál fogva az olyan megjelölés, mint például „Bukarest product” vagy „Imported from Bukarest”, hanem az eredetmegjelölésben a „Romania” szónak feltétlenül szerepelnie kell. Ezen előírás betartása rendkívül fontos, mert megjelölés nélküli, vagy helytelen megjelölésű árukat az amerikai vámhatóságok 10 százalék vámtöbblettel sújtják.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-től
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A kereskedőknek iparengedélyre is szükségük van

Brassó, április 21

Mikor a kereskedelmi cégek bejegyzését a törvény a törvényszékek hatásköréből a kereskedelmi és iparkamarákhoz utalta át, vitássá lett, hogy az újonnan bejegyzendő kereskedők kötelesek-e iparengedélyt bemutatni, vagy sem? Brassó város iparhatóságának állítása szerint addig egyetlen cég sem jegyezhető be, míg a kereskedő iparengedélyt nem szerez. Ezzel szemben a kereskedelmi és iparkamara arra az álláspontra helyezkedett, hogy iparengedélyre a bejegyzésnél nincsen szükség.

Brassó város tanácsa a vitás kérdést még hetekkel ezelőtt felterjesztette a munkaügyi miniszterhez, aki most küldte le döntését a városhoz ebben az ügyben.

A munkaügyi miniszter az iparhatóság álláspontját tette magáévá s úgy döntött, hogy a kereskedő és kereskedelmi cég csak úgy jegyezhető be, ha a kérelmező igazolja, hogy iparengedéllyel rendelkezik. Azok a cégek, amelyeket iparengedély nélkül jegyeztek be, kötelesek azt utólag beszerezni és bemutatni a kereskedelmi és iparkamarának.

DALOL
A VÁGY...

Önben, Asszonyom, egy új tavaszi kabát, komplé, ruha, bluz után, a mely olyan legyen, mint ahogyan a régi közmondás mondja: szép is, jó is és olcsó is.

A vásárlásnál tényleg mindhárom elvnek kell érvényesülnie, mert a kabátot, komplét, ruhát, bluzt nem egy évre vesszük s bizony a kereseti viszonyok sem akarnak javulni.

Mindhárom előnyt nyújtjuk Önnek, ha nálunk vásárol. Szépet kaphat, mert a legelőkelőbb párisi divatszalonokkal vagyunk összeköttetésben; jót kaphat, mert azt az elvet valljuk, hogy mindenhez a legjobb anyagot használjuk fel. Olcsón árulunk, mert a nagy forgalom folytán számításunkat amugyis megtaláljuk.

Látogasson sürgősen meg bennünket. Kabátok, komplék, ruhák, bluzok színpompás változatát vonultatjuk Ön előtt fel és szakmai tanácsunkkal és emberismeretünkkel hozzásegítjük Önt ahhoz, hogy a legjobbat vásárolja.

SÁMUEL

dipatárház, (v. Fenyvesi és Sámuel)

Az érelmeszesedés korai halált jelent!

Az érelmeszesedés.

Írta: Dr. Bucsanýi Gyula o. u. tanácsos, főorvos. Lei 45.—

Minden cukorbetegnek fontos!

A cukorbeteg koszlja

A legjobb könyv, amely a cukorbeteg koszlját menü- és konyhareceptekkel pontosan tartalmazza. Írta: Dr. Horváth Lajos főorvos. Lei 78.—

Orvosi tanácsok fiatal anyáknak.

Ezen gazdagon illusztrált könyv tartalmazza mindazt, amit a fiatal anyának szülés előtt és után, valamint a csecsemő ápolásáról tudnia kell. Írta: Dr. Földes Lajos főorvos. Lei 90.— Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

Horváth

Nyílt válasz egy magánlevélre

Egyik amerikai államból írja egy régóta otllakó magyar, hogy az utolsó szálművészt többé-kevésbé jól elhelyezkedett, de további bevándorlók számára már nincs hely. Azok a fiatal emberek, akik az utolsó években kiérkeztek, a maguk mesterségében mind jók és életrevalók is. Azonban...

Ez az „azonban” az, amit szóvá akarok tenni. Azonban a kiérkezett fiatal emberek mesterségükön kívül nem tudnak semmit, sőt a sportot kivéve, nem is érdeklődnek semmi iránt, ami már elmúlt. Az még hagyján, hogy sohasem hallották azoknak nevét, akiknek személye körül a háború előtti Magyarország politikai története lejátszódott, de a legcsekélyebb érdeklődés sincs meg például a művészetek iránt. Diplomás emberek, akik csak úgy ismerik a háború előtti Magyarországot, mint például Litvánia, — nem jobban. Eszmevilágukban az előttük teljesen ismeretlen nevű Lechner Ödönt jól pótolja Opata; nem tudják, ki volt Vizvári, — elég nekik azt tudni, hogy ki volt Kertész II; Kadusz neve éppen úgy semmit sem mond nekik, mint amily sokat tudnak beszélni a Fradiról. Azt írja amerikai barátom, hogy ő ezeket a fiatalokat már nem érti.

Hát mi, itthoni öregek, szintén nem értjük őket. De nem is ítéljük el őket. Végre is, mindenki azíránt érdeklődik, ami iránt akar; s ha nem érdekli őket az, ami bennünket érdekelt, ennek valószínűleg elég oka van.

Bele kell nyugodnunk, hogy az utánunk következő nemzedéknek lelki szükséglete más, mint a miénk. Tény, hogy ők egy másik világban élnek, nem abban, amelyben mi felnőttünk. Óriási módon megváltozott körülöttünk minden és ezt mi csak nagyon nehezen fogjuk fel. A változást legutoljára fogja tudomásul venni az iskola.

Itt van például ez a világrész, amelyben élünk, Európa. A fiaink Európája egészen más, sokkal kisebb.

Európa ma valójában a következő országokból áll: a skandináv és a balti államok, Dánia, Németország, Luxemburg, Svájc, Lengyelország, Csehszlovákia, Románia, Magyarország, Ausztria, Jugoszlávia, Bulgária, Albánia és Görögország. Ez körülbelül egyharmada a „békebeli” régi Európának s ebben az új Európában természetesen más a népek érdeke és más a népek politikája: a nyugati hatalmak szemében a jelentőségünk sokkal kisebb, mint eddig képeltük!

De nemcsak a nagy politika alakult át, hanem a kicsiny is. Miután a modern államok hol terrorral, hol megvesztegetéssel, hol a közömbösség mesterséges terjesztésével neveltségessé tették a népet, „választó” jogát, a szánalmas eredményekre hivatkozva a demokrácia, a liberalizmus, a parlamenti kormányrendszer, stb. stb. „bukásáról” beszélnek. Senki se veszi észre, hogy a bukásról azok beszélnek, akik csinálták. Egy szende szűznek becsületét elrabolni s aztán telekiabálni a világot, hogy „a becsület megbukott”, — oly jelenség, mely a demokráciával és parlamentarizmussal kapcsolatban ma mindenkinek „természetes.”

Tagadhatatlan az is, hogy „az erkölcsi eszmék végső győzelme”, — minden erkölcsnek és minden vallásnak alapja, — nagyon meglassubbodott. A tisztességtelenség ma sokkal sürűbben és tartósabban boldogul, mint azelőtt.

A mai fiatalság értetlenül áll sok erkölcsi követelménnyel szemben. Én ezen nem is csodálkozom. „Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú életű légy e földön.” Ez a parancs igen kevésbé hat a fiatalságra egy oly korban, amikor a „hosszu élet” kilátásba helyezése nem vonzó. Ebben a mai helyzetben a fiatalságnak sokkal nagyobb része, mint képzelnék, azon az állásponton van, hogy a szülő és gyermek közti viszony a gyermekre nézve kizárólag jogokat biztosít s a szülőre nézve kizárólag kötelezettségeket hárít. Tessék csak egy kicsit körülnézni az életben, nem így van-e?

A legnagyobb baj, ami az emberiséget érte, abban van, hogy a munka elvesztette becsületét. A mi ifju korunkban a munka az volt, ami ma az arany: mindent meg lehetett vele szerezni. Ma az emberi munkaerő és munkakészség az

Precup tagadja a királyellenes összeesküvést

Az uralkodó védelmezőjének igyekezett feltüntetni magát, nem akar tudni a fegyverkezésről és visszavonta első vallomását

Bukarest, április 21.

Az összeesküvési per tárgyalásának első napján a vádirat felolvasása után az elnök Precup alezredes-fővádoltat hallgatta ki. Precup szörnyiségnek minősítette az ellene emelt vádat, különösen annak a felfegyverzettségükre vonatkozó részét. Hangoztatta, hogy nem volt tudomása a nála elhelyezett lőszerokról.

Elnök: Fegyveresen ment-e kihallgatásra a királyi palotába?

Precup: Nem. Ismételtén állítom, hogy teljes hódolattal viseltetem öfelsége iránt. Nem volt nálam fegyver a román nagyszombati audiencián.

Ezután Precup a restaurációban játszott szerepéről kezd beszélni, az elnök azonban félbeszakítja, majd amikor a vádlott az ország súlyos gazdasági és politikai helyzetével kezd foglalkozni, újból rá szól, hogy maradjon a tárgynál, azaz csakis a váddal kapcsolatban beszéljen.

Ezután az elnök a következő kérdést teszi fel:

— Egyáltalában mi jogosítja fel Önt arra, hogy folyton az uralkodó védelmezőjeként tüntesse fel magát?

Precup ennek ellenére ismét a Károly király hazahozatala körüli érdemeit akarja emleget-

ni, majd azt hangoztatja, hogy a vizsgálat alatt terrorizáltak.

— Nem akartam átvenni a hatalmat, hanem a közszel, amikor a liberálisok azzal fenyegettek, hogy 150 ezer embert vonultatnak fel a fővárosba, úgy éreztem, hogy ezzel öfelségét fenyegetik s védelmére akartam kelni. Legutóbb is összeesküvés és politizálás nélkül akartam megvédeni a királyt.

A továbbiakban Precup azt hangoztatja, hogy fegyverük csak személyi biztonságuk védelmére volt, majd kijelenti, hogy a vizsgálat során presszió alatt tette meg első vallomását.

Hotineanu fővádbiztos megállapítja, hogy a vádlottak csak 5 napig voltak a főszigurancán, maga Precup alezredes pedig csupán egy napot.

Precup ezután kijelenti, hogy arról a 40 gránátról sem tudott, amit Nastase főhadnagy Kolozsvárról Bukarestbe vitt.

A délutáni ülésen is folytatódott a fővádott kihallgatása.

Hotineanu fővádbiztos: Miért hívatta Bukarestbe két unokaöccsét, Precup Horiát és Nicolae-t?

Precup: Nem hívtam őket.

— Nem Ön utasította-e őket, hogy a Boulevard-szállóban vegyenek ki szobát?

— Nem.

— Hova ment a nagypéntek esti szertartás után?

— Fericeanuhoz.

— Amikor szombaton kijött a királyi kihallgatásról, kivel találkozott?

— Nicoara őrnaggyal és Fericeanuval.

— Várták Önt?

— Nem tudom.

— Elleneztek-e, hogy szombaton este, illetőleg a feltámadás éjszakáján megkezdjék az akciót?

— Nem volt szó semmilyen akcióról.

Ezután Precup azt is tagadta, hogy Barbu alezredesről kérte volna a parancsnoksága alatt álló csendőrezredet és hogy lőszeret be-szerzésére adott volna utasítást.

A védelem kéri az elnököt, tegye fel a vádlottak ezt a kérdést: milyen szerepe volt az egyesülésben és a restaurációban?

Elnök: Ennek semmi köze a pörhöz.

Precup után Nicoara őrnagyra került a sor, aki írásbeli nyilatkozatot olvasott fel, hangoztatva benne ártatlanságát.

Itt írjuk meg, hogy Maniu pénteken este a fővárosba érkezett, állítólag elsősorban azért, hogy vallomást tegyen az összeesküvési pörben.

En is hamis, te is hamis...

Mindenki ártatlan, senki sem bűnös

Mert már mindenkit felmentettek a Gálló-fele gyújtogatási ügyben — mégis most kezdődik a nagy leszámolás

Arad, április 21.

A Gálló-fele gyújtogatási ügyben, — a melyről már többször írtunk — illetve az ezzel kapcsolatos hamis tanúzási bűnügyben felmentő ítéletet hozott az aradi törvényszék. Hivatalosan megállapították tehát, hogy Kohn Vilmos és Ciutar Fulop a pankotai montsreper két koronatanuja nem hamiskodott, illetve nem akkor hamiskodott, amikor ezt Gálló szerette volna. Ugyanis a két főtanu, akinek vallomására annak idején elítélték Gállót, később hiteles nyilatkozatot adott arról, hogy eredetileg mindketten hamisan vallottak. Ezen az alapon Gállót a fellebbviteli fórumok jogerősen fel is mentették, bár a két tanu közben ismét visszataúcolt és most már eredeti vallomásukat nyilvánították valódinak és a visszasiúvásról azt mondták, hogy az „nem gílt”... Most

már azután Gálló jelentette fel őket, mert miután a tábla és a Semmitőszék Kohnék minden terhelő vallomása ellenére is felmentették és így elégtételt akart szerezni meghurcolt becsületéért. De előállott az a különös helyzet, hogy a bíróság most már a két koronatanut is felmentette, jllehet ezeknek vallomását az eredeti per fellebbviteli során már nem vették figyelembe... Így hát mindenkit felmentettek ebben a bonyodalmas bűnügyben. De a szereplők — egyrészt Gálló másrészt Kohnék, akik mögött az ügyben érdekelt biztosító intézetek állnak, ahelyett, hogy örvidenének és megegyeznének abban, hogy mindannyian hamiskás legények, akiknek van magukhoz való eszüik, most még tovább marakszanak. Hát olyan fontos dolog az, hogy bebizonyítsák: ki a hamisabb a két fél közül...?

A budapesti angol követség elégedett Magyarország pénzügyi helyzetével és gazdasági erőfeszítéseivel

London, április 21

Az angol kormány közzé tette azt a jelentést, amelyet a budapesti angol követség Magyarország pénzügyi helyzetéről és gazdasági célkitűzéseiről küldött Londonba. A jelentés kiemeli, hogy a magyar kormány erőfeszítései eredményesek voltak, mert ténylegesen javítottak az ország pénzügyi helyzetén. Ennek a pénzügyi javulásnak a további jó eredménye volt aztán az, hogy növekedett a kereskedelmi forgalom is s így az ország pénzügyileg és gazdaságilag jó úton halad előre.

A jelentés azután az angol-magyar kereskedelmi kapcsolatokkal foglalkozik s megállapítja, hogy a két ország közötti gazdasági kapcsolat kifejezően van. Az elmúlt évben Angliába 60 ezer tonna árut szállított Magyarország 1 millió 800 ezer font értékben, szemben a megelőző

emberek millióira nézve értéktelen rongy, cafat, melyért nem ad senki semmit. A világ sorsának intézőit azért terhel a legsúlyosabb felelősség, hogy ez az állapot bekövetkezett.

Mit lehet várni energiák dolgában, de erkölcsi szempontból is egy oly nemzedéktől, mely a munkára ugyanugy felkészült, mint annakidején mi, — de úgy

zuhant bele az élet tengerébe, hogy a felszínen csak igen kevesen találják meg a legminimálisabb munkalehetőség szalmaszálat? Ezek közül a mai fiatalok közül igen sok lesz nihilista erkölcsű szempontból és igen sok lesz atheista, mikor látja, hogy minden becsületes igyekezete teljesen hiábavaló.

G. M.

A háború, amelynek nem akar vége lenni

Hannover, április 21.

Eul hannoweri asztalos, aki a világháborúban szerzett betegsége következtében pár évvel ezelőtt teljesen megőrült, de csendes beteg lévén, otthon lakott, a napokban egy hirtelen jött örütségi rohamában, még a világháborúban szerzett s azóta gondosan megőrzött gránát segítségével levegőbe röpitette a saját házat.

Az irtózatos robbanás darabokra tépte szét az asztalos feleségét és egyik fiát pedig súlyosan megebesítette.

Az asztalos másik fia nem tartózkodott otthon s így megmenekült a szerencsétlenségtől. Borzalmas tette után az asztalos önként jelentkezett a rendőrségen.

Kigyulladt utközben a tulgyorsan robogó grófi gépkocsi

Prága, április 21

Zamoiszky gróf, az olubli várkastély tulajdonosa, feleségével, aki spanyol származásu hercegnő, egészen különös gépkocsiszerencsétlenségen esett át szerencsén.

A sebes hajtást tulságosan szerető gróf vad iramban hajtott az országuton. A hatalmas sebesség következtében keletkezett esurólóási hó miatt a kocsi meggyulladt s az előkelő párnak csak annyi ideje volt, hogy a már lánggal égő kocsiból kiugorják, és szaladni kezdjen. A következő pillanatban a motor felrobbant, a gépkocsi széttöredezett s aztán darabokban égett tovább.

A grófnak és hercegi feleségének az üjedségen kívül más baja nem történt.

LEGUJABB

UJABB NAGY TUNTETÉSI LAZ PÁRISBAN

Lapzártakor érkezett párisi jelentés szerint a francia főváros lakossága nagy izgalommal várta a köztisztviselők péntek estére bejelentett tüntetését. A szocialista és kommunista lapok felhívták intéztek a közalkalmazottakhoz, hogy a betiltás ellenére is vonuljanak fel. A mozgalomhoz a vasutasok is csatlakoztak, követeve a fizetésleszállítás hatálytalanítását. A rendőrség nagyszabásu intézkedéseket tett a városháza és a parlament biztosítására.

JOGERŐS EGY NÉMET KATHOLIKUS PAP ELITÉLÉSE

A lipcei bíróalmi főtörvényszék helyben hagyta azt az ítéletet, amellyel a kölni törvény szék háromhavi fogházbüntetéssel sújtotta Schmidt József 46 éves római katolikus plébánost, aki kigunyolta és pogány jelvénynek nevezte a horogkeresztet.

JUNIAN IS VÉDI POPOVICI KÉPVISELŐ GYLKOSAT

Dimescunak, a bukaresti gimnázista rablógyilkosbando vezérének a védelmét több más kiváló ügyvéd élén Junian volt igazságügyminiszter is vállalta.

Kész a Dailygraph, a hangfelvevő és megőrző készülék

Forradalmi újítás a sajtószolgálatban

Ötven esztendő óta, vagy talán még régebben, iparkodnak a technikusok olyan gépberekeket létrehozni, amelyekkel az élőszót közvetlenül reprodukálni lehet. A különböző diktafon-készülékek egyre tökéletesebbek, de a gyakorlati követelményeket kielégítő, kellően érzékeny és megbízható készülék sokáig nem tudtak konstruálni. Most Németországban sikerült megoldani ezt a régi problémát. Stille Kurt német mérnök új találmányt szabadalmaztatott Dailygraph név alatt, amely tulajdonképpen Poulsen, a világhírű dán feltaláló husz évvel ezelőtt kidolgozott modelljének tökéletesítését jelenti.

Poulsen találta ki annakidején az első úgynevezett telegrafont, amelyben acéldróttal mágneses behatásokkal meg lehet rögzíteni a zenei hangot, vagy az élőszót. A találmány a gyakorlatban nem volt alkalmazható, mert egy hosszabb mondat megőrzéséhez több kilogramm acéldrót-ra volt szükség. Azóta más feltalálók viaszhengerekre vették fel a telefonbeszélgetéseket fonográfyszerű gépekkel, ezeket a berendezéseket azonban a viasz-henger nagyon kényessé és bizonytalan-ná tette.

Stille mérnök Dailygraphja újból acéldróttal dolgozik, amelyből a készülék egyik dobjára hétezer métert csavarnak fel. A drót negyedmilliméter átmérőjű, speciális acéldrót. A működésbe hozott motor ezt a huzalt átséveli a másik dobra, közben a drót telefonmágnes között halad el, amely összeköttetésben áll egy mikrofónnal és a mikrofón áramingadozá-

sai szerint belemágnesezi a huzalba a hallott hangmodulációkat. A készülék tökéletesen felveszi a telefonbeszélgetést és a tetszés szerinti időben akárhányszor megismétli. Belekapcsolható a rádiófelvevőkészülékbe is, valakinek a távollétében felveszik a rádió műsorának érdekes részét és azután bármikor reprodukálja az elhangzott előadást. A kívánt reprodukálás után ellenkező mágnesezéssel letörölhető az acéldrótról a hang, úgyhogy alkalmassá válik újabb felvételre.

A Dailygraphot már sokféle alkalmaz-zák a gyakorlatban is. A hamburgi rádió állomás ezzel a készülékkel megőrzíti előadásait, az acéldrótonkon bizonyos ideig össze tudja gyűjteni az elhangzott előadásokat. Alkalmas a készülék tele-fongyorsírók pótlására, tehát fontos sze-repe lesz a hírszolgálat gyorsabbá és biz-tosabbá tétele terén. A német sajtószol-gálatban már megkezdtek a Dailygraph kipróbálását és szembehelyezését.

Botár Béla (Székelyudvarhely):

Korcsivadék

Apám mikor járta a világot,
Fönn az égen teli hold világolt —
És büszkén ragyogtak a csillagok.

Én amikor errefelé jöttem,
Nem derengett semmi fény fölöttem
És nem tudta senki, hogy itt vagyok.

Ez törvény! — és emberek sorsa:
Minden szépnek lesz egykor egy korcsa.

Az ifjuság és az életábrázolás

A falu drámai haláltánca

vetitődik elénk megrázó hatással a B. L. és Népujság áprilisi ajándékregényében

Beszél KOVÁCS GYÖRGY, a „Varjak a falu felett” szerzője

A mai székely falu regényét még senki sem írta meg. A falu élete, társadalmi és gazdasági helyzete kétségtelenül alap-pillére az erdélyi magyarság sorsának. Ide nyulik végső elemzésben a kisebbségi magyarság életgyökere. A jelentéktelen-nek látszó kicsi falu betegsége nemzet-válsággá nőtte ki magát s innen fakadhat csak az az egészség, mely a falu társa-dalmi és gazdasági talpraállásával az egész nemzettestet, sőt egész Kelet-Európa boldogabb jövőjét eredményezi.

Az íróművészetnek, mint a nagy em-beri eszmények hirdetőjének, elsősorban kötelessége szembenézni a falu kérdé-sével. Le kell számolnia a falu helyzetével. Ide bátorság kell!

A háború után felerdült ifjuság olyan súlyos életkörülmények közé sodródott az egyetemes termelési és társadalmi vi-lágrend válsága következtében, hogy szinte kényszerülten meg kellett látnia és tanulnia életbetegségének okait. Ez a kényszerű helyzet terelte az erdélyi ma-gyar ifjuság érdeklődését a falu felé. A saját nyomorult helyzete kinyitotta szemét a szörnyű életvalóság előtt.

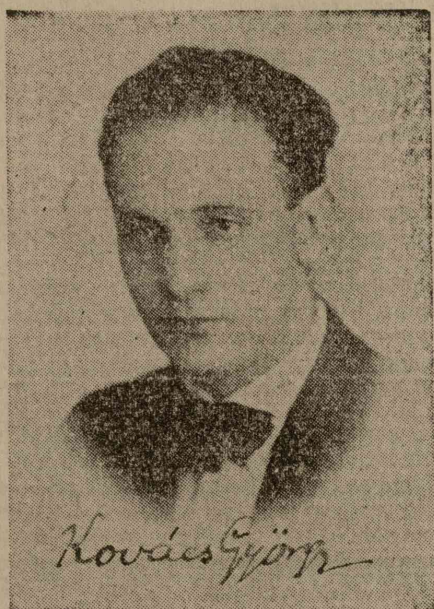
Nem véletlen tehát, hogy a székely fa-lu megdöbbentő életvalóságát ábrázoló regény megírására először fiatal író szánta el magát. Az erdélyi magyarság súlyos, szinte megoldhatatlanoknak lát-szó életkérdéseivel foglalkozik a B. L. és Népujság ajándékregénysorozatának leg-közvetlenebb könyve, amelyet Varjak a falu felett címen Kovács György írt.

Az író már nem kell bemutatnunk az olvasó előtt. Nevével számtalanszor talál-koztunk lapunk hasábjain, de találkozhát-tott a magas irodalmi színvonalat képviselő Erdélyi Helikon oldalain, valamint a budapesti napilapokban is.

A B. L. és Népujság áprilisi ajándék-regénye, a Varjak a falu felett, amelyet olyan ember írt, aki székely paraszti csa-ládból származván, falun született s jó-részt ott is nőtt fel, — tehát ismeri a szé-kely falu életét, — a regényt kiadásra ajánló bírálóbizottság véleménye szerint

csodálatbaejtő egyszerűséggel, de mégis ragyogó írásművészettel megírt könyv.

Ami a nyomtatás alatt álló regény tar-talmi részét illeti, hadd mondja el maga Kovács György: miért írta ezt a könyvet, milyen látott, vagy átélt emberi szenve-

dések kényszerítették ki belőle, mi az alapgondolata és mit akar mondani vele az olvasónak nyújtandó irodalmi élvezet-ten túl?

— Ezt a regényt utolsó diákéveimben gyűjtöttem fel magamban. Nem akartam. De körülöttem és az én életemben is egy-re nőtt a nyomor, rossz ruhában, éllen, reménytelen jövő gondolataiban agyam-ban, járkáltam Kolozsvár utcáin, mint egyetemista s hazamenve a falumba, lát-tam a nép nehéz küzdelmét, melyet nem-csak a kapitalizmus válsága miatt, hanem kisebbségi szorongatottságában folytat a holnapért, egyedül, szervezettlenül. . . és lassanként összeadódott a könyv. Anél-kül, hogy valaki élő személyről mintáztam

A vizet
destilláljuk

hogy az összes ártalmas bacilusokat elpusztítsuk! Az ember belső szerveiben — amelyek hosszú éveken át pihenés nélkül dolgoznak — szintén élnek egészséget veszélyeztető bacilusok, amelyek csak belső higiéniával pusztíthatók el! Aki egészséges akar maradni, nem lehet könnyelmű, hanem alaposan kitisztítja veséit, hólyagját és a vizeleti szerveket Helmitol-pasztillákkal.

HELMITOL
a vizeletvezetékek és a hólyag antiszeptikumja

ság lesz Erdélyben, mint valaha volt. Mi népünk ellen vétenénk és lelkiismeretün-kezt zavarnók meg, ha a l'art pour l'art elefántcsonttornyába menekülnénk iro-dalmunkkal a körülöttünk kényszerítő élet elől, amelynek megváltoztatása tőlünk függ. Tehát nem lehet reménytelen a harc.

— Regényem mégsem propaganda írás, hiszen eszem ágában sem volt valamilyen irányban propagandát kifejteni. Az élet cselekvésre kényszerít, erre nem kell kü-lön nógatás.

— Igyekeztem minden soromban ember lenni s megmutatni az ember válságát, melyet a fejetelejére fordult világ idézett elő.

— A regény cselekménye jórészt egy olyan gyermek megszületése körül forog, akit anyja anyagi helyzete miatt a tör-vény keretein kívül hozott napvilágra. Ebből nő ki a tragédia is, mely a tanár-szereplőnek életét zuzza szét.

Ennyit mond a szerző. És ezután a be-vezető után kerül majd a könyv az olva-só asztalára.

A regény szereplői egytől-egyig éle-tünk legsajátosabb alakjai, akik részint a falu, részint a városon élő magyar ér-telmiség fölött összezsugoruló világnézeti erő-vonalak kegyetlen sodrásában vergőd-nek. Harcolnak. Elbuknak. És a napok szürke egyhangúságában tovább pisálko-ló életük. Mert nincs megállás! Az erők, a melyek a világ különböző tájairól reánk-zudulnak, — könyörtelenek.

Falura kerül egy félig már leszegénye-dett ügynökszalád, remélve, hogy itt könnyebb lesz a megélhetés, ide nem jut-nak el azok az irtózatlan hullámok, melyek a városiak életét megsemmisülé-sbe, nyomorba döntik. S az élet itt sem más. Az apa meghal. A fiú tanár lesz vá-roson. A leány, a szépséges Rozália, a fi-

A Párisi Mintavásárra

1934. május 9 — 24.

megy ez évben minden erdélyi kereskedő és iparos a vásárlásait eszközölni.

1933 ban: 390.000 m². — 7.850 kiállító.

A vásárigazolvány tulajdonosainak jelentékeny egyéni utazási kedvezmények vannak biztosítva.

Vásárigazolványok és felvilágosítások: Agent Commercial de France 1, Str. Matia, Cluj

Fehérítse meg fogait, meglepő gyorsasággal ható eljárásunk által!

A KOLYNOS fogkrém megsemmisíti a baciilusokat és csírákat.

Tisztítsa fogait KOLYNOS fogkrémmel, 3 napon belül 3 árnyalattal fehérebb lesz fogcsora. KOLYNOS lehetővé teszi azt, amit egyetlen más fogpasztával sem érhet el. Eltünteti a fogakon levő sárga foltokat és a fogzománcot elhomályosító lerakódást. Hábja behatol a legkisebb foghézagokba is és fertőtleníti az egész szájüreget. A KOLYNOS használata fehér és egészséges fogsort, rózsás, erős foghúst eredményez. A KOLYNOS fogkrém használati módja: 1 centiméter nagyságu darab száraz fogkefén, naponta kétszer. Vegyen még ma egy tubus KOLYNOS fogkrémet.

nom emberi meglátásokkal életrehívott hősnő, törvénytelen gyermeket szül az általuk lenézett paraszttal folytatott szerelem következtében. A parasztember jóvoltából élnek a leány becsülete árán. De a szerencsétlen család egyetlen életmegoldási lehetősége, az tudniillik, hogy a paraszt felesége legyen, nem sikerül. A férfit elcsábítja a vele egykorban élő és dolgozó nő. Mert a paraszti háztartáshoz munka kell, erős kezek kellenek, nem a Rozália „uri” finomsága.

De a történetek további folyamán elbukik a hűtlen férfi is. Összeütközése támad a jegyzővel a falu nagy ügyei miatt, aminek következtében aztán elhurcolják a cserdörök. Őt is és vele csaknem az egész falut.

A regény másik ága városon történik,

a tanárrá lett fiúval, aki nem bírja a nyomort, összevesz az igazgatójával s kidobják az iskolától. Körülötte humoros, de éles emberlátással megrajzolt emberek forognak s világnézeti csaták zajlanak le.

Ez a regény élménye lesz annak, aki el fogja olvasni. Nem fog tudni szabaddulni hangulatától, mely a fordulatos, tömör, mindvégig izgató mesét áthatja. A B. L.-nek és Népiújságnak célja — amit hivatásnak is érez, — hogy fokozottabban jó és értékes regényekkel kedveskedjék az olvasónak. Ezért választotta legközelebbi ajándékregényéül Kovács György könyvét. Ezzel egyszersmind hivatást is teljesítünk, mert valóban irodalmi művet nyújtunk az olvasónak. Ezt a regényt mindenkinek el kell olvasnia!

EGY POLGÁR VALLOMÁSAI

Irta: MÁRAI SÁNDOR

Bordó kötésben, arany betűkkel, a szerzők névaláírását a kötés címlapján faksimilében bemutató címkével, hosszú polcot foglalt el a „Magyar remekírók” sorozata. Ami e gyűjteményből esetleg hiányzott, azt megtalálta a kutató a „Remekírók képes könyvtára”-ban, e különösen díszes, kötet fedőlapján a szerző arany-nyomásos, domborművi arcképével ékített, jobylevelekkel tarkított kötetű sorozatban, amelynek lapjain a szöveget félre nem érthető illusztrációk tarkították. Ezek a rajzok az olvasó kedvét iparkodtak fokozni s egyszerű módon fejezték ki azt, amit a költő körülírt, vagy csak sejtetni engedett. Különösen emlékemben maradt Reviczky Gyula „összegyűjtött műveinek” — sovány kötet volt mindössze ez az „összegyűjtött mű” — egyik illusztrációja, mely az „Éneklő koldus” című vershez készült s csakugyan éneklő, vak koldust mutatott be, hosszú szakállas agastyánt, aki egy udvaron, a kerti kőfal tövében ül és hárfázik. Mindig sirtam, ha ezt a képet felleltem, a naiv, szomorú verset elolvastam. Élesen látom a kötetek színeit, a „Klasszikus regénytár” haragoszöld kötését, Kossuth „Iratit az emigrációból”, a világozó Herbert Spencer-műveket, Brehm sötétbarna „Állatok világát”, valamint diszkötéses természettudományi sorozatot, melynek egyes kötetei „Az ember”, „A föld” és „A világegyetem” címet viselte — különösen e legutolsó ragadta meg figyelmemet s már akkor is merész vállalkozásnak tartottam szerző és kiadó részéről, hogy ezt a meglehetősen bőséges anyagot, mely a „világegyetem” kisebb és nagyobb részletkérdéseit öleli fel, egyetlen kötetbe gyűjtötték össze. Emlékszem még egy óriási terjedelmű, valóságos ékkövekkel és fémtáblákkal kirakott fedélű „diszmű”-re, mely az Árpádok honfoglalását mutatta be írásban és képben s nagyon ügyes ügynök lehetett, aki ezt a könyv-szörnyeteget lakásunkba csempészte. Tóth Béla „Szájrol-szájra” és „Magyar Anekdotalincse”, Herczeg és Tömörkény néhány könyve, Kemény „Rajongók” és „Zord Idők” című művei, Arany, Vörösmarty és Petőfi költeményeinek néhány régebbi kiadása s egy kötet Pekár is akadt e könyves-szekrényben, a „Dodó főhadnagy” című regény. Az első „modern” könyv, mely polgárjogot szerzett e polcon, Móricz „Sáránya” volt. Apám akkortájt különös vonzódással és előszeretettel olvasta a klasszikus magyar szerzőket, például esteiken át tudta olvasni Kölcseyt, Kazinczyt, de még Gvadányit is. Később, mikor „nyugatos” könyveket cipeltem a házba, nagy sikere volt Karinthy irodalmi gunykepeinek; a megcsufolt szerzőket jórészt nem ismerték — Adyt csak Rákosi ismertetésében fedezték fel, Szomoryt, Babitsot is inkább csak irodalom-

politikai veszekedések alkalmával hallották emlegetni, — de a gunykepeket elismeréssel nézegették. „Igy innak ők” — mondogatták. S ilyen közvetett módon Karinthy híres könyve csakugyan népszerűsítette a korszerű irodalmat.

Minden hétfőn beállított egy görnyedt, gajdoló ember, hátán nagy bőrszákkal, melyből a Tolnai Világlapja, az Új Idők, Welhagen und Klasing Monatshefte s a belföldi és külföldi irodalmi futárok bő választékát tártá elé. „Itt van, ő itt van” — énekelte, már a lépcsőn, lelken-dezve és fájdalmasan, mintha óriási jelentőségű dolog lenne, hogy megérkezett a Blatt der Hausfrau. És csakugyan, szivdobogva vártuk. Az „Irodalmat” hozta vidéki életünkbe, a „Kulturát.” Husz évig nem láttam aztán. Mikor, két évtized után, megint egyszer városunkba kerültem, a gyermekkor visszajáró kísértetei között felmerült ez a kis törpe is, megállított az utcán, ismerős tekintettel mért végig és bizalmasan, szája mellé illesztett keze mögül sugta: „Harminec évig hordtam szét a városban a kulturát; tudja, mi lett a vége? Beleestem a pöcegödörbe.” Legyintett és otthagyt az utcasarkon. Érdeklődtem és megtudtam, hogy szószerint igaz ez a szomorú hír: hátán a „kulturával” megtömött iszákkal beleest a pöcegödörbe és csaknem megfuladt. Otromba jelképez s mégis úgy éreztem, a kispolgári „kultura” e lelkes terjesztőjét nem is sujthatta másfajta végzet.

9.

A cselédek a konyhában aludtak. Akár milyen tágas volt is különben a lakás, — s a régi vidéki családi házakban nem ritkán tíz-tizenkét szoba is állott a családtagok rendelkezésére — a szakácsnő és a mindenes szobaleány ott aludtak a konyhában, ahol naphosszat főztek és mosogattak. Reggel ott mosakodtak a konyha vízcsapjánál, melynek leöntőjébe a moslékot és a szennyvizet is öntötték. Következésképp áporodott buíz terjengett a legtöbb polgári konyhában, akármennyit „szellőztettek” is napközben. Ocsmány és érthetetlen helyzet volt ez, de senki nem törte a fejét miatta, a társadalom így rendezkedett be, az uraságok öt, nyolc, vagy tíz szobában laktak, a szobákban volt zongora, bronz dísz tárgyak, csipkefüggönyök, szekrények tele könyvekkel, ezüsttel és porcellánnal és minden ragyogott a tisztaságtól, a cselédek naphosszat port töröltek a lakásban és a tollseprővel üzték a „bacilusokat”, az asztalt tisztán és gondoskodással terítették, az étel, mely az asztalra került, izes volt és különös müggondal készült, — de a cselédek ott főttek és aszalódtak életükhozzát a konyha ételgőzében s testi kipárolgásuk elvegyült az ételek párájával és ízével, melyek aztán az „uri lakás” asztalára kerültek. Senki nem gondolkozott ezen. A

BUZIÁS

GYÓGYFÜRDŐ

(Román Nauhelm).

Páratlan szénsavas rádióaktív
sós-vasas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatás: szív és vérkeringési zavaroknál, szervi, elhízásos, érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, holtyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén **Női betegség,** a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas-sós-vasas fürdők. Ivókurák, szakorvosi kezelés.

Kitűnő konyha — Elsőrendű szállodák.

Diétás penziók, mérsékelt árakkal. Új, modern uszoda, napfényes stranddal.

Fürdőidény: május 15-16. október 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld.

Muschong Buziási Gyógyfürdő RT. Fürdőigazgatóság, Buziás, (Banat)

cseléd „szociális helyzete” a polgárisulól, századeleji magyar családban a legkülönbözőbb volt. Nem tartozott a „proletárok” közé, — ezt a fogalmat akkor még csak a pártirodákban szövegezték, — nem volt „öntudatos bémunkás” a cseléd, világi helyzetéről ugyancsak kevés fogalma volt. Egyszerűen cseléd volt. Nagyon rosszul fizették, — rosszabbul, mint akármilyen bémunkást, gyalázatosabban, mint a napszámosokat, — agyondolgoztatták s a legelső veszekedésnél kitették a szűrt, „kétheti felmondással” utilaput kötötték talpa alá, még ha husz esztendő dolgozott is előbb egyhelyben. Cserébe „meg volt mindene”, mint polgári háziasszonyok mondták, „korztja, kvártély”, mi kell több? A kvártély az a fiókos láda volt, mely a konyhában állott a vörös és csikos-cihás „cseléd-ágyneművel”, — éjszakára kinyitották a láda tetejét, kihúzták az alsó fiókot s ebben aludtak a cselédek — a koszt minősége persze, helyenként változott, de még abban a kánaáni, háborúelőtti magyar bőségben is „kiadtak” legtöbb helyen a cselédeknek, megjelölték a falatokat, melyeket elfogyaszthatnak a tálak maradákaiból, levágták számukra a napi karéj kenyeret, kimérték a tejet, kávé, — persze csak frankosát kaptak a cselédek — s kiszámolták hozzá a cukoradarkákat. A „spázzot” legtöbb helyen csukták. Ha a cselédet kidobták, a jó háziasszony az utolsó pillanathban számbavette a távozó holmiját, valóságos testi motozást tartottak, a bemosagolt cseléd-motyót apróra megvizsgálták, törülközőt, ezüst kanalat kutattak, mert köztudomású volt, hogy „minden cseléd lop.” Ezt a motozást a lelkiismeretes háziasszony akkor is megejtette, ha a „szolgálatból kilépő” háztartási alkalmazott évtizedet szolgált a ház-

nál és keze alatt soha egy varrótü sem veszett el. A cselédek maguk sem tiltakoztak e megalázó motozások ellen, természetesen tartották. Gyakran igaz is volt a „jó háziasszonynak”, mikor lopással gyanúsította e „fizetett ellenségeket”, — a cselédek szívesen loptak, főként zsebkendőket, harisnyát és törülközőket. Egyáltalán rettenetes sok baj volt e fizetett ellenségekkel. Gyermekkorom telte van cselédtragédiák emlékeivel. A szakácsnők általában ittak, különös előszeretettel rumot ittak, érthetetlen módon meg akartak feledkezni az alkoholos bódulatban földi helyzetükről, arról, hogy „meg van mindenük, ami kell”, így első sorban a koszt-kvartélyuk. A pesztonkák férfiak után futottak, lebetegedtek, nem lehetett számtani reájuk, különösen a tót cselédek híresek voltak laza erkölcsükről. A cseléd helyzete a családban mindig alárendelt volt, de a régi időkben a cseléd csakugyan családtagnak számított, akit az uraság kihasználta a holta napjáig, dolgoztatott, rosszul, vagy sehogyan sem fizetett, ám cserébe igazán a családhoz tartozónak tekintette, öregkorában is ellátta. A régi uraság fenytette, pofozta, büntette a cselédet, életre-halálra rendelkezett vele, de a megöregedett cselédet ott tartotta a portán, a mindenesét, ha engedélyével férjhezment, kistafirozta, esetleg férjével együtt felfogadta; egyezőval vállalta a cselédet, a család egyik távoli, alacsonyrendű rokonának tekintette. A polgári családnak nem volt tagja a cseléd. A kenyuri felfogásból csak a rossz bánásmódot vették át, a családias összetartozás, a szociális felelősségérzet hiányzott a cseléd és az uraság kapcsolatából. A kiöregedett, munkára képtelen cselédet nemritkán elküldték, különösebb ok nélkül, mert „megunták.”

Negyvenötmillió virágból egy kiló méz

Bár köztudomású a méh szorgalma, meglepő adatokat kap az ember, ha annak munkateljesítményét számokban akarja kifejezni. Mint tudjuk, a méz a virágok nektárjából készül. Ennek minősége és mennyisége virágfajták szerint nagyon különbözik. Az akác virágjából kétmillió tartalmaz egy kiló nektárt, a baltacíméből ötmillió, míg hétésfélmillió lóherevirág kell, hogy egy kiló nektárt kapjunk. A nektár azonban még nem méz! Általában 5–6 kg. nektár kell 1 kg. mézhez. Tehát a lóhere esetében ke-rek negyvenötmillió virágot kell nektárjából megfosztani a méheknek, hogy 1 kg. mézet készíthessenek! De ennél sokkal több virágra kell szállaniok! Mert nem minden virágban van nektár és nem mindig bányászható ki eredményesen. Nem csoda, ha a dolgozó méh a hordás végéig a szó szoros értelmében halálra dolgozza magát.

A legtöbb virág olyan kevés nektárt tartalmaz, hogy a méhek nem is látogatják. Vannak azonban nektárdusabb növényeink is, mint az említették. Tavaszszal megjelennek az árusnők a császáronának nevezett piros, lilomféle virággal, melyből 6–8 darab már adhat 1 gram nektárt. Az igazi nektártermő virágok azonban a trópuson vannak, ahol a méhek egész éven át daskálnak a bőséges táplálékban. Ennek következtében nem

gyűjtenek. máról holnapra élnek, mint egyéb, lustának titulált lények. A trópusi Amerikában van egy orchidea-fajta, melynek nektárját már nem is a kisétkü méhek, hanem kolibri és nectarineák, mézmadarak fogyasztják. A fokföldi Protea mellifera nevű örökzöld fa öblös virágjában pedig annyi a méz, hogy délelőtt tíz órakor a bushman-mama egy darab kenyérral a fára küldhetné csemetéit mézeskenyeret enni, ha lenne kenyér bushman-földön. Így csak magában nyalogatják a virágok bőséges nektártartóját az apróságok.

Nálunk ilyen könnyen nem megy a mézszerzés és teljesen felsülne nekünk vele, ha nem dolgoznának helyettünk igénytelen méheink. Nálunk a legtöbb méhészkisember, akinek csak 4–5 méhesládja van. Tehát főleg szegény ember gondján segít a méh, szedi millió és millió virág-pírcinyke nektárceppjeit. Így kerül édes méz nem egy karéj fekete kenyérre! De még mindig sok kenyér marad izesítő nélkül. Pedig itt vannak az erdélyi mézők, akácok, hársligetek virágainak megszámlálhatatlan milliárdjai, melyek kihasználhatatlanul hervadnak el minden évben. És a szapora méhek, melyek nem áttallanak negyvenötmillió virág nektárját kiszívni, hogy egy kiló mézet készíthessenek.

MEGHÍVÓ

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R. T.

MAROSVÁSÁRHELY — BRASSÓ — BUCUREȘTI.

szívesen látja TAVASZI BUTORKIÁLLÍTÁSÁRA.

Számtalan interieurben készen kapja a modern lakásberendezés legszebb lehetőségeit.

LEGUJABB MODELLEK!
CÉLSZERŰ ÉS STILUSOS KOMBINÁCIÓK.

A legnagyobb filmrendező

Harry Brent 15 éves koráig Hollywoodban kószált, ahol szülei laktak. Egy szép napon megszökött. Kanadában tünt fel, onnan Newyorkba vetődött. Szép nővel, izmos, energikus arcú fiatalember volt. Huszéves korában szeszcsempész lett, huszonhároméves volt, amikor a rendőrség figyelni kezdett rá s ő Hollywoodba ment vissza. A szüleinél lakott egyideig, aztán elszegődött segédrendezőnek az egyik filmvállalathoz. Nem lehet azt mondani, hogy valami különös tehetséggel segédrendezősködött. A szükséges dolgokat mégcsak megtanulta valahogyan, de éjszakánként részegkedett és reggelként álmosan, fáradtan érkezett a stúdióba. Végre is — elbocsátották. Mit tegyen? Az apja nem engedte viszsza a lakásba, adott neki egy hajójegyet: — Mindig arról álmodoztál, hogy át-megy egyszer Európába és ott megcsinálod a szerencsédet. Itt van a hajójegy, — menj!

Harry pénzt is kapott az apjától. Ötven dollárt. És elutazott Európába.

Európa — ezt hamarosan meg kellett tudnia Harrynek — még Amerikánál is rosszabb börtön volt. Általános gazdasági leromlás, semmi munkaalkalom. De... Harry Brent mégis elhelyezkedett. Amerikai filmrendező egy berlini filmvállalatnál!... Hét hét után elbocsátották. És azután Páris, London és Prága következett. Pesten is megpróbálkozott. Itt másodrendű lapok csináltak vele kisebb interjúkat, de a magyar filmvállalkozóknak sem volt Harry Brentre szükségük. Hogy, hogy nem, Harry elkerült Koppenhágába s onnan Stockholmba.

Stockholmban megismerkedett Thea Seastroem kisasszonnyal. A kisasszony egy jólmenő stockholmi kozmetikai szalonnak volt a tulajdonosa. Nem volt szép leány, fiatal sem. Nem volt szép, de — jómodu volt. Egy este azt mondta neki Harry:

— Hosszu idő óta figyelem önt, kisasszony.

— Engem? Miért?

— Bolondok a svédek. Tudja azt, hogy ha kijönne Amerikába, egyik napról a másikra ön lehetne Greta Garbo legveszedelmesebb ellenfele?...

Thea Seastroem összecsapta a kezét: — Igaz ez?... És ezt ön komolyan

mondja?

— Esküszöm, hogy komolyan beszélek!... Egész „filmrendező” munkásságomat boldogan állítanám egyetlen cél szolgálatába: Önből megteremtteni az új Greta Garbót Amerikában!

— És... és hogyan képzei ezt?

— Kijön Amerikába, megindítjuk a reklámozást és én garantálom, hogy két hónap alatt tagja lesz a legelső hollywoodi filmvállalatnak.

— Mennyi pénz kell ehhez?

— Nem sok. Mindössze 12.000 dollár.

Thea Seastroem eladta az üzletét, kivette a bankból megtakarított pénzét és egy hét múlva átadott Harry Brentnek 12.000 dollárt. Másnap ismét elment Brenthez a stúdióba. Kellemtelen hír várta:

— Harry Brent elutazott!

Thea Seastroem kétségbeesetten rohant fűhöz-fához. Nem talált segítséget. Alig volt valami pénze. Mit tegyen? Hajójegyet váltott Amerikába. Kimegy, megkeresi és — agyonlövi.

Megérkezett Thea Seastroem Newyorkba. Beosztotta kevéske pénzét. Ejjel-nappal angolul tanult, nagyon szűkösen élt. Vásárolt magának egy revolvert és várta Harryt...

Ápolónő lett. A szanatóriumban egy öregedő filmgyáros kezelte magát. Thea Seastroem ápolta.

A filmgyáros felgyógyult és — feleségül vette Theát.

Thea Seastroem ma egyike a leggazdagabb hollywoodi asszonyoknak. Nagyon boldog... Két hónappal ezelőtt gyönyörű leánykája született. A napokban nagy ebédet adott Hollywoodban. Ott volt az ebéd a két Barrymore, Chaplin, Norma Shearer, Lubitsch, Mamoulian és — Greta Garbo. A filmgyáros felesége ebéd után, kissé szentimentális hangulatban azt mondta:

— Csak egy igazi, nagy rendezőt ismertem eddig a filmszakmában. Harry Brent a neve. Ő rendezte az — én életemet. Mondhatom, kitűnően!...

(f. i.)

Korvin
Sándor:

Egy XX. századbeli Rabelais: Louis-Ferdinand Céline

Lotze mondja valahol, hogy a modern esztétikát az önönmaga tárgya iránti tisztelet hiánya jellemzi. Noha ez a tétel Louis-Ferdinand Céline esetében ragyogóan igazolódik, mégis joggal állíthatjuk, hogy L. F. Céline nem csupán az irodalmi és izlésbeli szokványok elvetése árán lett nagy író, még akkor sem, ha szélesebb körök érdeklődését első pillanatban ezzel pontta magára. Am, ha csupán a szokványoknak az a bravuros elhárítása volna Céline érdeme, ez akkor is jelentős gesztusnak, sőt tetteket számít az irodalmi piperkőcsnek ama légkörben, melyben a mai francia irodalom nagyrésze kellett magát. A mehökkentő stílus azonban csak formai foglalatja a mehökkentő céline-i mondanivalóknak...

L. F. Céline, eredeti nevén Destouches doktor, „Voyage au bout de la nuit” (Utazás az éjszaka végyére) c. regényével szerzett magának világhírt akkor, amikor hazájában — egy jelentéktelen munkával szemben — a Goncourt-díjért elűtötték. Ez a visszautasítás — mint utóbb kiderült — nem Céline-re, hanem a Goncourt-díjra nézve kiheverhetetlen. A regény azóta befutotta a világot s a hullámok el is üttek körülötte, azonban Céline nem tartozik azok közé, akik fölött egykönnyen naprendre lehet térni. Ez ellen különben maga Céline tesz a legtöbbet: állandóan szerepel s a „L'Église” (Az Egyház) c. drámájával épp most ver fel nagy port Párisban, mivel — a metropolis egyetlen színháza sem meri színrehozni. Ugyátszik, ezek a visszautasítások a Céline-i sikerek zálogai.

Kicsoda tehát az a Céline?

Bár hálátlan dolog írók számára irodalomtörténeti elődöket keresni, mégis, ha L. F. Céline-n is elkövetjük ezt a tortúrát, hazájában — könnye mai vonatkozásain túl — csak egy elődje van: a paskos Rabelais. A „Gargantua et Pantagruel” cí-

mű duhaj hősköltemény szerzője.

L. F. Céline valószínű Rabelais — modern idegzett. Nem duhaj, inkább ingerlékeny s a Rabelais-féle rabiátus gall kedély nála kissé idegessé színeződik, türelmetlen és kissé ripacs, patakzó „spádával”, egy vásári kikiáltó cudar hevítlével, s néha megtévesztően agyafurt együgyűséggel. Szókimondása és kalandszerelete is erősen Rabelais-i vonás s a cikk-író ezzel is nyugtatja magát, hogy összehasonlítása helytálló. No, de miről van szó Céline mester fortélyos remekművében? Megmondom: zivataros hősköltemény ez, az esettség kalandorregénye. Ferdinand Bardamu kibicsaklott ornosztan hallgató celltalan hányódásának sötét utinaplója a háborun, a francia gyarmatokon és Amerikán keresztül.

A háboru, a gyarmatok és Amerika — kit ne érdekelné manapság ez a három világhatár, melyekben a kortárs rettenetesen lépdel. E határkérdések szokatlanul njers és elfogulatlan megfogadásában van Céline sikerének egyik legfőbb magyarázata — a tartalmiakat illetően.

A háborúról például ilyen modorban ír:

„...Imbolygott ez a sátor, középső pontyáját az ég felé rázta a szél. Homlokzatán régi nevet olvashattunk, zöldre és pirosra volt mázolva; cellővölde volt: A nemzetek lövöldéje — ez volt a neve. Ezt se őrizte senki. A gazdája talán együtt lövöldözött a többivel, a vendégekkel.” A hasonlat áttetsző, mint a cigány nadrágya.

Princhard, a félsértályos tanár mondja Bardamunknek az Issy les Moulineux-i lyceum idegkórházba átalakított hodályában:

„Az ingyen katona akkor ujdonság volt. Annyira ujdonság, hogy Goethének, ha szívszor Goethe volt is, Valmy-ban belé-káprázott a szeme... Azután, hogy a

rendszer bevált, sorozatokban gyártották a hőskéket, akik egyre kevesebbe kerültek.”

„A hősiesség költészete — morfondirozik a szerző: Bardamu, — rendszerint azokat ragadja magával, akik nem mennek a háboruba, de legfőképp azokat, akik a háborun mérhetetlenül meggazdagodnak. A szegény ember számára ezen a világon két nagyszabású mód van az elpusztulásra: vagy az embertársai teljes közömbössége által a békeidőben, vagy ugyanazok gyilkolási szenvedélye által a háboruban.”

A háborus évek remek „Hinterland”-felvétel:

„Hazudni, ölelni és meghalni. Másba fogni tilos volt. Az emberek őrzöngöe hazudtak, tul a képzelet határain, messze tul a neveltségességen és a képtelenen, újságban, falragaszokon, lovon, gyalog és kocsin. Mindenki hazudott. Az volt a kérdés, ki hazudik falrengetőbbet. Csakhamar kiveszett az igazság a városból. Ami kevés volt 1914-ben, azt már mindenki szégyellte. Améhez hozzányult az ember, minden hamisítvány volt, cukor, repülőgép, bocsor, lekvár, fénykép; amit oltasott, lenyelt, beszopott, bámult, hirdetett, csefolt, védett. — csupa gyűlölködő kísérlet volt, svindli és kutyakomédia. Még az árulók is hamisítványok voltak.”

Van Bestombes doktornak egy ideggyógyintézete, ahol a háboru alatt a bolondokat jó hazafiakká kurázzák, a hazafiakat viszont végleg megbolondítják. Ide látogat el a Comédie Française egyik művésznője, aki tetőtől-talpig selyem trikóba burkolózva ünnepi ódát szaval, miközben barátja, a poeta, az óda szerzője, „férfibarát” ajánlatokkal ostromolja Bardamut, akinek rögtönzött háborus hány-históriájából írta a hazafias ódát.

Micsoda lökött história!... — hogy a szerző modorában fejezzük ki magunkat,

No de mindez csak izelítő a gyarmatokhoz, ahol megismerkedünk Grappa hadnagygyal, a tartomány igazságtévo „khá-di”-jával, aki a huszonöt bot örökösen ismétlődő szakramentumával csillapítja le az igazságra szomjas néger lelkeket. Megismerkedünk Alcide őrmester felszerelés nélküli, pucér bennszülött „lövészeivel”, kiknek az a feladatuk, hogy a gyarmatok „...tökéletesen együgyű és jámbor emberevő népségeire vigyázzanak, melyeket maszlóvá tett a nyomor és ezer dögösz pusztított.”

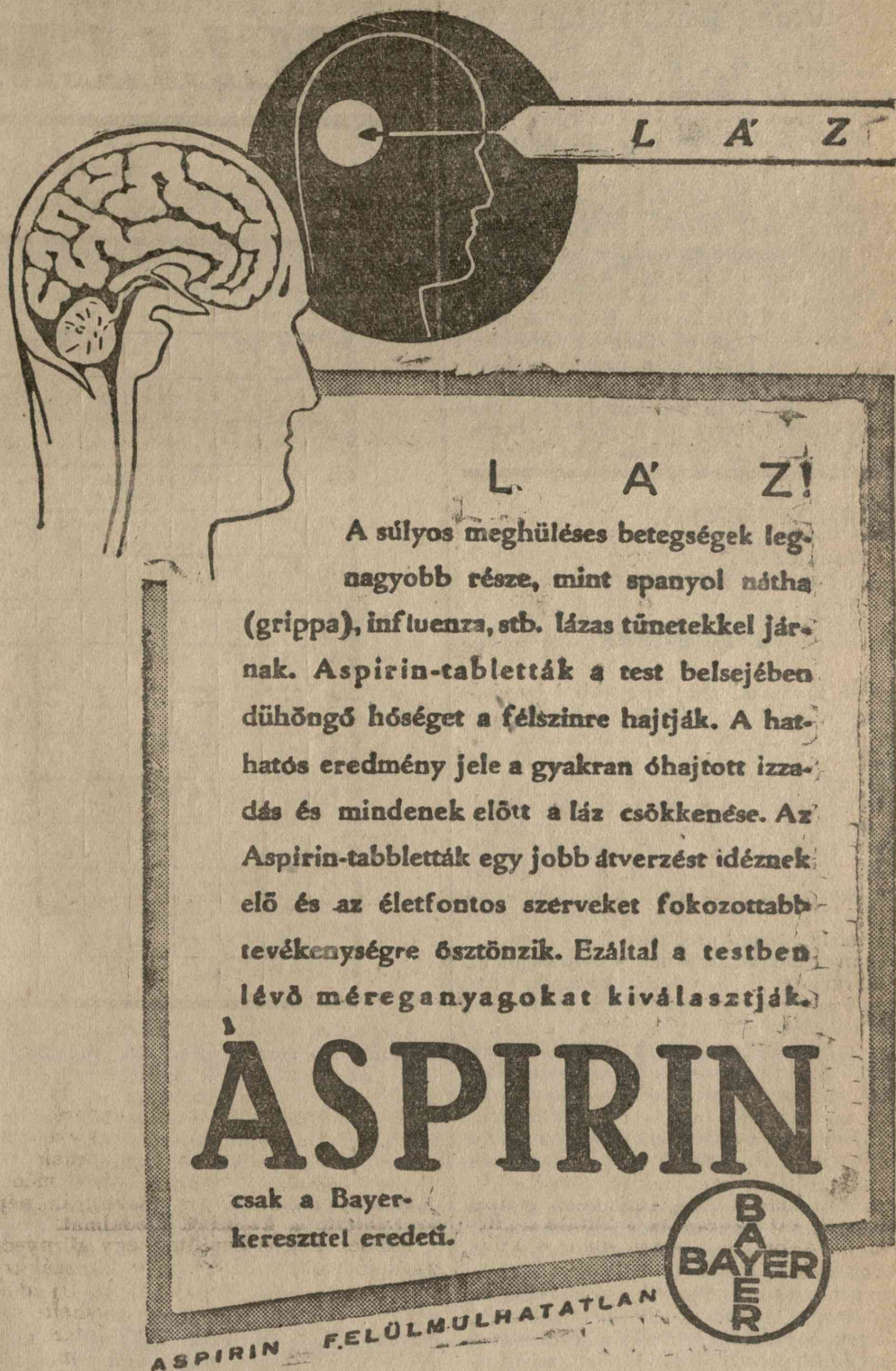
Igen. Ilyen helyzetképeket kapunk mindenfelől. Céline-t nem lehet becsapni. Irásának alaptónusa valamiféle könyörtelen kedély, ha szabad így kifejeznünk magunkat. S ez a könyörtelen kedély valóban legendatépő.

Ha igaz az, hogy a stílus az ember, úgy az alábbi stílus-szemelvény sok mindent elárul Céline-ről, az emberről. Valamilyen visszajára fordított stilromantika ez, csicsónés páthosz, amely önmagát teszi neveltségessé. (Ime a szöveg Henesi Andráshoz remek magyar fordításában):

„Az afrikai pokolban nagyszerű volt az alkonyat. Kivágások nélkül pergették le. Minden alkonyat tragikus volt, mintha felkoncolnák a napot. Óriási giccs volt, csak éppen tulszép egy árva embernek. Az ég egy teljes órahosszat egyik pégétől a másikig eszeveszett sárgasvörösré mázolta flancolt, majd kitért a zöld fák között és remegő csikokban emelkedett fel az első csillagokig.”

A stilromantika felszámolása és neveltségessétele folyik itt. De ez csak a foglalat. Emögött vonul fel a céline-i leleplező tartalom: a leálcazott, bárcás fönsségek kiábrándító látványa. A kiábrándító Céline maga is kiábrándult ember. Ez a távolokat elfedő, a jövőre is ráboruló kiábrándulás egyetlen hibája. De ezen belül — polgári vonalról — amit Céline ad: a legtöbb, ami adható.

Ezen túl pedig — a fiatal baloldali Henri Lefebvre szinte lefordíthatatlan paradoxonjával élve: Il prend un peu trop au sérieux son manière, de ne rien prendre au sérieux. (Kissé túl komolyan veszi a maga semmit komolyan nem vevő modorát.)

L A Z

L A Z!

A súlyos meghűléses betegségek legnagyobb része, mint spanyol nátha (grippa), influenza, stb. lázas tünetekkel jár. Aspirin-tabletták a test belsejében dühöngő hőséget a felszínre hajtják. A hatásos eredmény jele a gyakran óhajtott izzadás és mindenek előtt a láz csökkenése. Az Aspirin-tabletták egy jobb átvezést idéznek elő és az életfontos szerveket fokozottabb tevékenységre ösztönzik. Ezáltal a testben lévő méreganyagokat kiválasztják.

ASPIRIN

csak a Bayer-keresztrel eredeti.

BAYER

ASPIRIN FELÜLMULHATATLAN

Válás póstai uton

Amióta Renóban a válások úgy megdrágultak és hosszadalmasakká lettek, Cuernavacca, Moreno fővárosa lett a válási készülők paradicsoma. Jó pénzért a távolból is lehet válást lefolytatni, csak írni kell az ügyvédnek és az ügyvéd nemsokára házhoz küldi a válást kimondó kormányzó végzést. Most azonban ebbe a hibátlanul működő gépezetbe egy kis hiba csúszott be; egy asszony, akit kívánsága ellenére választottak el férjétől, erőlyesen tiltakozott. Kiderült, hogy az ügyvéd maga csinálta a válásokat. Hogy miként jutott az aláírások birtokába, az rejtély. Az érvénytelen válásokat, amelyeknek száma 200 körül van, nem lehet üldözni, mert az ügyfelek legnagyobb része már új házasságra lépett.

Kozmetika

Rovatvezető:

Dr. med. HERSKOVITS ERZSI

A krémek

szerpepe tavasszal még nagyobb jelentőséget nyer, mint egyébként, mert a tavasszal jelentkező bőr-rendellenességek leg-
hatékonyabb ellenszerét éppen a külön-
böző arckenőcsök képezik.

Helyes tehát, ha az arcának rendességével törődő nő tisztában van az arckenőcsök jelentőségével és az ilyen kenőcsök különböző alkalmazásával, mert mondanom sem kell, hogy csak a helyesen és kellő időben alkalmazott kenőccsel érhetünk el megfelelő eredményt.

Az arckenőcsök első nagy csoportját az úgynevezett védőkenőcsök képezik. Ezt a kenőcsöt nappal használnjuk puder alá és ez a kenőcs megvédi arcunkat a szél, a nap, a por, kellemetlen hatásától. Ennek a kenőcsnek használata szinte nélkülözhetetlen, mert nyugodtan állíthatjuk, hogy nincs olyan bőr, ami védőkenőcs nélkül minden esetben ellent tudna állani a külső romboló behatásoknak. E kenőcs használata tehát mindenkire nézve szükséges. Annál is inkább, mert kellő időben azaz, már február és március folyamán alkalmazva, megakadályozza a szeplők és májfoltok megjelenését.

Az arckenőcsök második csoportjába az úgynevezett tápláló-kenőcsök tartoznak. Ezeknek használata pótolja a természetes zsíradékokban szűkölködő bőr zsirosságát. Ezeket a kenőcsöket tehát leginkább azok használják, akiknek arca száraz, hámlós és érdes tapintatu. Tévedés azonban azt hinni, hogy a táplálókenőcsök használata csupán a száraz arcbőrre szorítkozik. Sok esetben a zsíros arcbőrnek is szüksége van a külsőleg alkalmazott zsirosságra. Éppen ezért ezek a tápláló-kenőcsök két csoportra oszlanak: az egyik csoportba tartoznak a zsirossabb kenőcsök, melyeket a teljesen száraz arcbőrökre alkalmazunk, a másik csoportba viszont a kevésbé zsíros kenőcsök, melyeket a zsíros arcbőrűek használnak.

Az arckenőcsök harmadik válfaja az úgynevezett lemosó-kenőcs, amit este használunk a nappal az arcra rakódott szenny, valamint a festék és puder eltávolítására. Igen sok arcbőr nem bírja a vizet, egyébként is a festék és puder könnyebben lemosódik a krém hatása alatt és ezért ajánlatosabb az arcbőrt esténként megfelelő lemosó-kenőccsel megtisztítani. A száraz arcbőrrel rendelkező nő különben is általában inkább ilyen kenőcsöt használjon arcbőrének tisztántartásához, mert a víz csak árt a száraz arcbőrnek.

A forgalomban lévő és agyonreklámozott arckenőcsök legnagyobb része azonban nem felel meg az orvosi követelményeknek. Ezeknek a kenőcsöknek igen nagy része ugyanis bismuthot és higanyt tartalmaz, minthogy gyors és közvetlen fehéritő hatásra töreksenek. A bismuthot és higanyt azonban nem minden arcbőr bírja el, (nyugodtan mondhatjuk, hogy alig van arcbőr, amely az ilyen kenőccsel való kezelésnek hosszabb ideig ellent tudna állni) s a pillanatnyi hatást aztán az arcbőr porusosságával és szivacsosságával kell megfizetni. Köztudomású ugyanis, hogy a higany és a bismuth erősen romboló hatással van a bőrre, a szemre és a fogakra.

KOZMETIKAI ÜZENETEK

Nagybányai. Levél ment.

36 éves. Szőrszálat diathermiás eljárás-
sal véglegesen kiirtathatja.Karsu. Villamos testmassázssal kellő
mértékben fogyhat. Ezzel egészségét sem
veszélyezteti, egyben testének ruganyos-
sága is megmarad. Amennyit Ön akarna
fogyni, ahhoz négyheti kezelés elegendő.

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

Sz. A. (Csikszereda) munkája.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18						19					20					
21	22	23				24	25			26					27	
28		29		30		31		32				33	34	35		
36				37								38				
39			40	41	42			43			44	45	46			
47						48	49			50						
51	52	53	54	55			56			57			58		59	
60				61									62			
63		64		65			66		67	68			69	70	71	
72	73		74				75			76			77		78	
79				80		81				82			83			
84			85	86	87			88		89	90	91				
92		93		94				95				96		97		
98		99					100		101	102				103	104	
105	106					107				108	109				110	
		111														

Vízszintes sorok: 1. Közismert latin mondás, 18. Nemes állat, 19. Mesterember, 20. Szent iratok gyűjteménye, 21. Juttat, 23. Konyha-szerszám is, 25. Vonatkozó névmás, 26. Másolat, 27. Aki jószívű, 28. Házállat, tájszóval, 29. Kötőszó, 30. Víz jármű, 32. Délővi állat, 33. Tagadó szócska, 35. Rag, 36. Az arab irodalom megalapítója, 37. Jogi kifejezés, 38. Perzsa természettudós, matematikus és költő, 39. Közössorosan lévő, 41. Jelzőlog, névelővel, 46.nus, betegség, 47. Több összefüggő per közül az egyik, 49. P.....r, 50. Iskolában vannak, 51. Növény, 53. Görög betű, 55. Vagy — más nyelven, 56. Tarol mássalhangzói összekeverve, 57. Tur anagrammája, 58. Összekötő szó — más nyelven, 59. Már megszünt pénzegység, 60. Csucs, 61. Olasz szobrász a XV—XVI. századból, 62. Labdajáték, 63. Rag, 64. Két magánhangzó, 65. Gáta mássalhangzói összekeverve, 66. Állat, 68. Mázol, 69. Ilyen irat is van, 71. Azonos magánhangzók, 72. Pusztító, 73. Rag — fordítva, 76. Estélyek, 79. Nemi-
zet, 80. Virág, 83. Afrikai ur (n=y), 84. Női név (ék. hiány), 86. Üveges orvosság, 91. Nem érdekelte, 92. Római pénz, 93. Folyó (fordítva), 94. Ő maga (id. nyelv.), 95. Angol gyártmányokon gyakori e szó, 96. Nagyobbodik, 97. Nobel-díjas német orvos monogramja, 98. Nobel-díjas svéd író, 99. Az alvilág fejedelme, 100. Per anagrammája, 102. Magyar festő és grafikus vezetéke, 104. Elhunyt magyar hegedűművész monogramja, 105. Odamá-

zol, 107. Moszkva egyik nevezetessége, 109. Fertőző bajokat okoz, 111. Város Dél-amerikában.

Függőleges sorok: 2. Rag, 3. Sir anagrammája, 4. Szokatlan feltűnő, 5. A költészet egyik ága, 6. Délafrikai állam, 7. Mássalhangzó, fon., 8. Női név, becé-
ve, 9. Budapesti sebész tanár vezetéke, 10. Női név, becéve, 11. Folyó, 12. Kezdetétől, 13. A kis gyermek is így csinál, 14. Bolgár cár betűi összekeverve, 15. Női név, becéve, 16. Állathang (fordítva), 17. Iskolai ünnep, 18. Az alkotmány erőszakos megváltoztatása a célja, 22. Sokat mond, 24. T. betű hozzáadásával, elhunyt budapesti színművész, 26. Éjszakák, fordítva, 27. Munkás, 29. Kutya is csinálja, 31. Román: egy, — két darab, 32. Község a Tisza torkolatánál, 34. Magasravitt, 40. Hangszer mássalhangzói, 41. Szent, 42. A görögök nemzeti hőse (utolsó betűje hiányzik), 43. Butordarab, 44. Fél drágakő, 45. Női név, 46. Személyes névmás, más nyelven, 48. Csónak a vizen, 50. Ahol a szők járnak (fordítva), 52. Mátka, 54. Fohász, 58. Magyar író néve, 59. Ige-kötő, 64. Kis pontos szerkezet (fordítva), 66. van belőle, 67. Magyar iparművész vezető neve és keresztnévének első betűje, 70. Női foglalkozás, 73. Nemzet, 74. Azonos mássalhangzók, 77. Rag, 78. Német férfinév, 81. Német költő vezetéke, 82. Északamerikai unió egyik állama, 85. Dunai kikötő Magyarországon (névelővel), 86. Francia költő és regényíró vezetéke és keresztnévének első

A GRIPPE

és az összes vele járó szem-
vedések mint a fej, hát és
mellfájások, láz, ideges za-
varok feltétlenül egy olyan
szerrel kezelendők, amely
egyidejűleg fájdalomcsillapító,
megnyugtató és lázcsökkentő
hatással bír. Ezeket a tulaj-
donságokat csakis egyet-
lenegy készítmény egye-
síti magában és ez a

NEURALGINE
JURIST

betűje, 87. A világháború egy sokat sze-
replő városa (utolsó 2 betűje felcserélve),
88. Város Angliában (fordítva), 89. Ne-
vettető, 90. Elhunyt orosz államfő, 91.
Rossz társalgó, 99. H. A. V., 100. Latin
prepozíció, 101. Nő név becéve, 103. Női
becenév, 106. Címrovídités, 107. Kérdő
névmás, 108. Amerika legtipikusabb re-
gényírójának monogramja, 110. Élő ma-
gyar író monogramja.

Megfejtésül elegendő a vizsz. 1, 37, 42,
61, 111 és a függ. 6, 17, 18, 42, 50, 88, 90
sorok beküldése.

A B. L.-ban ápr. 8-án megjelent keresztrejt-
vény megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Kaszt. 10. Mickiewicz.
19. Drake. 27. Bleda. 33. Bernidetre. 45. Guyon.

Függőleges sorok: 4. Zivatar. 10. Midas. 17.
Telér. 34. Epika. 37. Liane.

Helyes megfejtést küldtek be: Schlett Piro-
ka Zilah, Neumann Miklós, Bécsy Miklós, Nuss-
baum Pál, Ugrom Árpád, Nagy Ilona, Vadász
Mici, Weisz Samu, Pálmai Béla, Simon Jenő,
Szigethy Péter, Hadnagy Jolán, Turcuné Bódis
Karolin, Kovács Nagy Ödön, Mihók Fülöp, Aj-
tay Árpád, Balázs Béla, Szép Annus, Fürstner
Rezső, Márton Emilia, Benkő Lászlóné.

E heti nyereménykönyveinket sorsolás útján
a következők nyerték:

1. Szigethy Péter.
2. Simon Jenő.
3. Bécsy Miklós.

NEKEM FUTYULT...

Erre a jóízű magyar versre emlékeztet
az az eset, amely az utóbbi hetekben San
Francisco közelében történt. Birtokos
szomszédként élt egymás mellett egy
vérbeli amerikai és egy bevándorolt
orosz. A közöttük levő rossz viszonyt
végleg aláásta egy meteor, amely hete-
kel ezelőtt a két birtok határán esett le.
A két szomszéd mindegyike magának
követeli a meteor tulajdonjogát, azt ál-
lítva, hogy az égitest az ő birtokának a
szélére esett. Az ügyet bíróság elé vit-
ték, hogy ott döntsék arról, kié a me-
teor, amelyben, amint ez gyakori eset,
gyémántszemcséket találtak.

Ilyen 6 regényt kap
lapunk előfizetője
és olvasója
egy félév alatt

Valahányszor
a könyv
a király
kavalkád
Szimulansok
Az Iteol-ik Babel
Köröskereszt
AMODERN
ORVOS

Vasárnapi lapok

A B. L. V A S Á R N A P I M E L L E ' K L E T E

A székely kulturális önkormányzat

Irtá: Csákány Béla dr.

A székely kulturális önkormányzat kérdése annak ellenére, hogy népünk jövője szempontjából az adott keretek között ugyancsak életkérdés jellegével bír, nem részesült abban a figyelemben, amelyet fontosságánál fogva megérdemel. Egy-két kisebbségi joggal foglalkozó tudományos könyv, egy-két apróbb értekezés s elvétve néhány hírlapi cikk foglalkozott vele csupán, anélkül, hogy a közvélemény komolyabb érdeklődését felkeltette volna.

Még a Magyar Párt is, amelytől minden hibája ellenére is joggal várjuk el a magyarság érdekeinek erőteljes képviselését, csak egy pár évvel ezelőtti iktatta programjába a székely kulturális önkormányzat követelését s ezzel a maga számára el is intézte a kérdést.

Nincs terünk arra, hogy minden részletére kiterjedően tárgyaljuk itt ezt a kérdést. Alább csupán egy-két szembevetéssel részletek mutatunk rá s tesszük ezt annak kapcsán, hogy a napokban egy, a székely kulturális önkormányzattal foglalkozó figyelemreméltó értekezés hagyta el a sajtót. Címe: Autonomia culturală a comunității secuște. A „székely közösség kulturális önkormányzata.” — Az értekezés a Glasul Minorităților-ban, a Magyar Kisebbség románnyelvű testvér-lapjában jelent meg s szerzője Mikó Imre, aki először „Az erdélyi falu és a nemzetiségi kérdés” című tanulmányával vonta magára a figyelmet. A szerzőt nemrég avatták doktorrá a kolozsvári tudományegyetem jogi karán s az alább ismertető tanuló doktori értekezése volt.

A dolog természete szerint a tanulmány kizárólag a kérdés jogi oldalával foglalkozik, mi azonban az alábbiak során, amennyire terünk engedi, a politikai oldalára is kitérünk.

Az értekezés bevezetésekként Mikó röviden vázolja a békekötések után létrejött új európai államalakulatok okozta új népmegosztási helyzetet, amelynek eredményeképpen Európa összalakosságának 12.4 százaléka kisebbségi sorsba került. Ez a körülmény szükségessé tette a kisebbségek jogainak nemzetközi szabályozását is. Ez az úgynevezett kisebbségi szerződéseket történt meg.

A kisebbségi szerződéseket a Szövetséges és Társult Főhatalmak (Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Olaszország és Japán) kötötték azokkal az államokkal, amelyek területeik megnövekedése révén nagyobb számú kisebbségi állampolgárokat tettek alattvalóikká. Ezeknek jogait kívánták biztosítani az említett szerződésekkel, amelyek közé tartozik az 1919. december 9-én aláírt román kisebbségi szerződés is. Ennek 11. §-a biztosítja a székely és szász közösség számára a kulturális önkormányzatot s szó szerinti magyar fordításban a következőképpen szól: „Románia hozzájárul ahhoz, hogy az erdélyi székely és szász közösségeknek a román állam ellenőrzése mellett vallási és tanügyi kérdésekben helyi önkormányzatot engedélyezzen.” Értekezésében Mikó ezt a rendelkezést teszi vizsgálat tárgyává, még pedig két részre osztva tanulmányát, előbb a nemzetközi jog, azután a belső közjog szempontjából.

Tanulmányának első részében behatóan foglalkozik a fentebb idézett rendelkezés eredetével. Rámutat azokra a tárgyalásokra, amelyek a paragrafus jelenlegi megszövegezését eredményezték s vázolja azokat a körülményeket, amelyek között Románia ezt elfogadta. Ismeretes, hogy Brătianu Jonel kormánya nem akarta aláírni a kisebbségi szerződést az al az indoklással, hogy Románia a kisebbségek számára abban előírt jogokat amúgy is biztosítja. A vonatkozás a nagyhatalmak végjegyzéke következtében a kormány bukásához vezetett s a szerződést Vajda kormánya írta alá.

Inkább a sötétség!...

Elbeszélés

Irtá: KÖVES JÓZSEF (Margitta)

1.
A lámpa inkább csak valószínűtlen árnyékot tarkázott a meszelt falakra, mint világosságot s csak körvonalait mutatta néhány képnek és régi butornak; apáról-fiúra maradt ócska lomoknak, amilyenekkel telve vannak a falusi házak s melyek ócskaságukban már a ránézés-től is meg-megreccsennek, mintha titokzatos szellemkezek érintenék őket.

A lámpa alatt ketten ültek az asztalnál. Az asszony valami kézimunkán dolgozott s a férfi elnézte sokáig, mint szaporázák serényen ujjai az öltéseket.

Egymáshozszokott emberek szótlanúságával hallgattak, mint akik már beszéd nélkül is értik egymás gondolatát. A falon óra tiktakkolt s az asszony öltögetése furcsa neszeket hozott a csendbe.

— Mi van azzal a lámpával? — szólalt meg végre a férfi. — Nem látom jól a kezét. Csavarja feljebb.

Az asszony felcsodálkozik a munkából.

— Jobban már nem lehet, máskor sem égett jobban. Én látok.

Megdöbönt.

Ó lát?...

Már napok óta észleli, hogy a toronyórát nem látja olyan tisztán, mint azelőtt; a szem előtt néha színes karikák ugrálnak s mint ha állandóan valami köd ülne a kék hegyek felett, melyek idelátszanak az ablakukba... De nem vette komolyan a dolgot; nem akarta komolyan venni... Elműlik. — mondogatta magában, — majd elműlik. Pedig ujabban az új-ságot is közelebb tartja a szeméhez, bár a betűk nem lettek kisebbek s az ismerősök minduntalan ráköszönnek az utcán: Jónapot Kovács ur, észre se veszi már a szegényembert!...

Es most a lámpa?!

Az asszony lát?

— Vajjon én nem látok?!

Az asszony abbahagyja az öltögetést. Riadtan néz az urára, aki rosszsejtelemmel telve, tompán, belesápadva mondja:

— Én azt hiszem, meg fogok vakulni...

A csend elszállt a szobából, mint valami puhaszárnyu nagy fekete madár; az asszony retentve bámult rá és ő révedezve ismételtette:

Hobán Jenő (Brassó):

Szaladunk, szaladunk...

Szaladunk, szaladunk neki a ködnek, neki a gondnak, neki a jajnak, ütődve, kopva, kacagva, sirva lelket adunk egy vonagló dálnak: keresünk életet, keresünk hitet uttalan erdőn, virágmezőkön, bokrok alján és érett gyümölcsben, csökölő kedvben, ölelő lázban, tavaszi napban, szélhajú őszen, hajnalban, éjben, sugárban, árnyban és nincsen, jaj, nincsen...

Az életünk roskadt s még egyre roskad. Csodanap izzik reményünk ormán, de a létra, jaj, fogaktól fosztott s az aljában ott ül vérruhás sánta:

a gond és az átok, a vér és az éhség, a kéj és a mámor, a csók és az álmok, egyre elfutó, intő derengés: a Pénz.

Szaladunk, szaladunk neki a ködnek. Néha szép szóval imákat oldunk, erőt feszítünk új küzdelemnek, új mámort, csókot, új átkot, áldást, verejtéklomást csörget a vágynak, mig messze, jaj, messze készül az ágyunk s hogy odaállunk reszketve, bénán, dermedt lélekkel, megfagyott testtel, mint akinek már semmije sincsen, de mégis remél még, daloljuk, sirjuk: hát élünk, hát élünk, jaj, élünk, óh, Isten.

A szerződés létrejöttének ismertetése után a szerző azokat a különböző természetű önkormányzatokat ismerteti, amelyek az egyes szerződések előírnak. Ezek között a legteljesebb a csehszlovák szerződésben a Ruthénföld számára biztosított politikai önkormányzat. A többi szerződésekben kisebb-nagyobb mérvű iskolai és kulturális önkormányzat szerepel. Végezetül értekezésének ebben a részében Mikó a román kisebbségi szerződés fentebb idézett 11. paragrafusának értelmezését tárgyalja.

Vázolja azokat az ellentétes véleményeket, amelyek a paragrafus helyes értelmezése körül támadtak (zárójelben: a kisebbségi szerződések fokozottan szenvednek a nemzetközi megállapodások egyik legáltalánosabb hibájában: a nem szabatos megfogalmazásban. Létrejöttük-nél nagy mértékben számoltak az érdekelte államok érzékenységeivel s innen van, hogy megfogalmazásuk nélkülözi a pontos, szabatos jogi alapokat, amelyek éppen emiatt szigorúbbak s helyett a simulékony, kevésbé szigorú és a diplomáciában használatos kifejezések szerepelnek bennük, amelyek azonban éppen ezért homályosak s vitákra adnak alkalmat. Az említett paragrafus körül is hosszas vita fejlődött ki.

Mikó részletesen foglalkozik a különböző oldalon felhozott érvekkel. A tárgyilagos jogtudomány területén maradván, komoly felkészültségének minden eszközzel bizonyítja be az egyes hatalmi helyzetet követelte elfogult értelmezések tarthatatlanságát s szövezi le a helyes nézőpontot.

Nem követhetjük a szerző részletes fejtegetéseit, csupán következtetéseit ismertetjük röviden: a 11. paragrafus alaptörvény jellegével bír s annak rendelkezései nem a kisebbségek egyedeire, hanem a kisebbségekre, mint összességekre, „közöletekre” vonatkoznak s így elismerik a kisebbségeknek, közelebbről

a székelyeknek és szászoknak közjogi jogi-személyiségét. Az e paragrafusban biztosított önkormányzat tehát a kisebbségeket, mint közösségeket illeti meg s kiterjed minden egyénre, aki az illető kisebbséghez tartozik.

Az önkormányzat vallási és iskolai kérdésekre vonatkozik. Az utóbbi magába foglalja minden rendű és foku (tehát felsőfoku is!) iskola alapításának és fenntartásának jogát.

Ezek után értekezésének második részében rátér a kulturális önkormányzatnak a román alkotmány és közigazgatási jog szempontjából való tagolására. E rész első fejezetében azokat a jogi formákat tárgyalja, amelyekben a székely önkormányzatnak fentebb kifejtett nemzetközi jogi fogalmából és a székelység történelmi fejlődéséből kifolyólag meg kell valósulnia. Röviden ismerteti a székelység eredetét, a történelmi fejlődés folyamán kialakult különleges jogrendszerét és szervezetét, hangsúlyozva, hogy a székely közösségnek már a történelmi idők folyamán önkormányzata volt. A 11. paragrafusban megállapított kulturális önkormányzat fentebb meghatározott fogalmának megfelelően megállapítja, hogy ez az önkormányzat nem területi, hanem személyi: azaz nem egy meghatározott területre terjed ki, hanem minden a székely közösséghez tartozó egyénre vonatkozik. Ismerteti azt a két rendszert, amely a nemzetiség megállapításánál s így az önkormányzat hatáskörébe tartozás eldöntésénél ma Európában alkalmazást nyer. Az első tárgyi ismertetőjelek rendszere (eredet, faj), a második a személyi ismertetőjelek rendszere (személyes bevallás). A kettő közül az utóbbi nyújtja a legszabadabb és befolyásolástól mentes megoldást (különösen, ha mint Észtországban, büntetőjogi védelem alatt áll) s így a szerző is ezt fogadja el. A tárgyi ismertetőjelek rendszere tag teret nyújt a visszaélésekre. (E tekintet-

— Meg fogok vakulni... Meg fogok vakulni...
Igy kezdődött.

2.
A doktor jóakaratu nagyképűsködéssel bucsuzott:

— Bizni kell az orvostudományban s a természet csodatevő erejében és meglátja, betegsége hamarosan el fog mulni.

Akkor este óta naponta járt hozzá a doktor. Kezelte a szemét és az asszonynak latin szavakkal teletűzdelt hosszú előadásokat tartott. Ezekkel azonban már inkább csak a tehetetlen tudomány tekintélyét akarta védeni s az asszony — bár mitsem értett belőlük, — odaadd csodálkozással hallgatta őket. Mert a doktor szép ember volt, hangja kellemesen csengett s a titokzatos latin szavak mögött asszonyi megérzésével mintha egyéb értelmet is sejtett volna. Nem érette, de azért szívesen hallgatta a doktort.

A köd pedig egyre közelebb jött, a kék hegyek felől...

3.
Megtanult imádkozni. Az asszony könyvből olvasta a gyermekkorából jól ismert szöveget, ő pedig dőcögve mondta utána az újra megtalált régi szavakat.

Különös, csodaváró reménykedéssel újra megtanult hinni. Érezte, hogy számára nincs más kapcsolat a látók világával, csak az asszony, aki körülötte a nap, a fény, a meleg, az élet: Isten.

Es ahogy szemében lassan homályosult a fény, újabb és újabb szépségeket kezdett felfedezni benne.

Eddig mindig csak az arcát nézte és sohase vette észre, milyen szép meleg, mely hangja van az asszonynak. Milyen furcsán zeng az óra ütése, melynek művészi faragását is csak most kezdte csodálni, mikor tévova ujjakkal minduntalan végigtapogatta csiradait. Kimérte, hogy az ajtótol hat lépés az asztal; megtanulta, hol van az ágy, a mosdó, a szekrény és néhány ütődés után eltanulta azokat a tapogatózó, óvatos lépéseket is, melyekkel a vakok járnak.

Egy új világ tárult fel előtte lassan, telve a maga békés szépségeivel: a hang és forma világa, mely ha nem is szebb, de talán őszintébb a hivalkodó, hazug színek világánál. Végre azt is szinte megnyugvással vette tudomásul, mi-

ben röviden utalunk a nálunk általánosan alkalmazott névelmezésekre). Ezek után ismerteti dr. Paál Árpád törvényjavaslatát, mely 1931-ben jelent meg Kolozsváron „Törvény a székely közöletek közművelődési önkormányzatáról, a Párisban 1919. december 19-én kötött nemzetközi szerződés 11. cikke alapján” címmel. E törvénytervezet nyomán ismerteti a megvalósítandó önkormányzat létesítésének módjait, szerveit, hatáskörét, anyagi forrásait, az állami ellenőrzés mibenlétét és mértékét. E rész második fejezetében, kiindulva abból, hogy a fentebb idézett paragrafus a belső közjog szempontjából is alaptörvény jellegével bír, tárgyalás alá veszi a kultusz-törvény, az elemi iskolai oktatásról, a magán-oktatásról, az érettségi vizsgáról, a középiskolai oktatásról és az egyetemi oktatás szervezéséről szóló törvények rendelkezéseit.

Alapos, részletekbemenő fejtegetések során rámutat ezeknek a törvényeknek a 11. paragrafussal ellentétes s így alkotmányellenes intézkedéseire s kifejti azokat a változtatásokat, amelyeket ezeknek a törvényeknek az önkormányzat megvalósítása esetén el kell szenvedniük.

Értekezésének befejezésekként Mikó, a kérdés politikai részének tudatos, de munkájának természetéből következően kötelességszerű elkerülésével ismételt hangsúlyozza a román államnak a lehető legteljesebb kulturális önkormányzat megadására vonatkozó jogi kötelezettségét.

Ezzel végre értünk Mikó tanulmánya ismertetésének. Még csak annyit jegyzünk meg, hogy az értekezés alapos forrástanulmányok eredménye s az anyagnak olyan feltétlenül biztos, a legapróbb részletekre kiterjedő ismeretét árulja el, amilyennel ösztövérdélyi kisebbségi jogtudományunkban még az idősebb nemzedék tagjai közül is kevesen rendelkeznek.

Minden félévben egy 4 — 5 heles kura

A Prof. dr. Páter-féle Arterioskleroziis elleni TEA megakadályozza az érlelmeszesedés fejlődését, visszafeljeszti, enyhíti és gyógyítja annak tüneteit, amilyenek például a magas vérnyomás, szédülés, fülzúgás, emésztési zavarok, álmatlanság, szívszorulás, ingerlékenység, légzési nehézségek és más, az előrehaladott kor által okozott rendellenességek.

A Prof. dr. Páter-féle Arterioskleroziis elleni tea egy teljesen ártalmatlan, egyszerű, de biztos hatású szer, amelyben különböző gyógynövények gyögyereje van összpontosítva.

Már rövid használat után az általános közérzet javul és a fáradtság helyét a régi szellemi frissesség, életerő és munkakedv foglalja el.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Póstaí szétküldés: Csillag gyógyszerár által, Brassó, Hosszu-utca 5. sz.

kor a doktor mégis megmondta, hogy menthetetlen...

4.

Az asszony egyszer valami külföldi tanárról olvasott az újságban. Szenzációs felfedezésről számolt be a tudósítás: egy orvosprofesszor csodálatos eljárásáról, mely ujrafeljeszti a sorvadó idegeket és gyógyíthatatlannak hitt betegeket tesz ismét látókká.

Eddig is szüntelen valami csodában reménykedett, most érezte, hogy ez lesz a régen várt csoda.

★

A tanár megvizsgálta. Nem csóválgatta a fejét és nem biztatott. Kurtán csak ennyit mondott:
— Megpróbáljuk.

5.

A műtét után két hetet töltött sötét szobában. Kétségek és reménykedések lázában tízenegynégy mulni nem akart napot és tízenegynégy örökkévalóságot: tízenegynégy éjszakát. A második hét végén a tanár bement hozzá és levette a kötést.

Ott ült csukott szemmel a megvilágosodott szobában. Az ablakon meleg nyári napfény zuhogott be, sugarai csókolgatták a homlokát.

— Nyissa ki a szemét, — szólta rá a tanár.
De ő csak ült reszketve, összehuzott szemmel. Feje zugott, szíve ott kalapált a torkában, ujja görcsösen kapaszkodott a szék karfájába.

Ha nem történik meg a csoda?!... Ha ismét csak sötétségbe réved a szeme a régi, tapogatózó lépésekkel kell ezt a szomorú világot járnia... Miért, ő miért is kellett neki idejőnni?!... Hiszen már megszokta, beleélte magát abba a különös világba, miért kellett céltalan reménykedésekkel újra felkavarni az életét?!...

Csak másodpercek mulnak így de ő azt hiszi, hogy végtelen órák.

A tanár ideges, ismét rászól:
— Alljon fel már s nyissa ki a szemét!

Erre feláll s lassan, szinte álomszerűen kinyitja a szemét, de ijedten ismét csak lehunyja. Sérti a beljük csapódó világosság; elszakított ő már a fénytől.

Nem mer hinni, de a két szemhéj tétován újra felbátorodik és a tekintete körülfut a szobában.

A tanár fehér kabátban áll előtte, az ablak alatt zöldelő fák bólogatnak, távolról erdők, hegyek látszanak, felettük derült ég mosolyog. Kék ég... Csodásan kék, amilyenek az otthoni hegyek felett látta utoljára, mielőtt szemére ereszkedett a sűrű köd... Kék, mint az asszony két hű szeme...

Egyszerre sir és nevet:
— Látok!... látok!...

A tanár fekete szemüveget ad a kezébe:
— Ezt tegye fel és nappal szüntelen viselje.

Nyíltér Barátainkhoz!

Romániai fiókunktól beérkezett jelentések alapján örömmel állapítjuk meg, hogy kölnivíz-kreációink — különösen Russe illatunk — teljesen meghódították Románia igényteljes publikumát s ezzel bebizonyult, hogy cégünk tényleg házagpótló szerepet tölt be Romániában is.

Szíves pártfogásukért ezúton mondunk köszönetet s abban a reményben, hogy nb. támogatásukkal a jövőben is szívesek lesznek bennünket kiténtetni, a régi barátsággal üdvözlünk Önöket:

Molnár & Moser
Budapest

Szemét óvnia kell a napfénytől, mert a nap a maga legnagyobb ellensége.

6.

A vonat száguldva vszi hazafelé...

Éledő mezők, zöldelő erdők, magas hegyek, kanyargó folyók maradnak el jobbról-balról. Az asszony még nem is sejtí, hogy jön. Nem éreztette, hogy annál nagyobb legyen az öröme.

— Milyen lassan cammog ez a vonat!...

Idegesen nyúl az újságja után. Valamelyik állomáson vette. Nézegeti. Nagy fehér íveken apróbb és nagyobb fekete betűk rengetege. Milyen fures: részben ezeknek az apró fekete akrobákoknak köszönheti, hogy most lát.

Milyen régen olvasott utoljára!... Milyen jó látni!...

De kinék van most türelme ilyesmire?...

— Kalauz ur, kérem, nem késik ez a vonat? Aztán újra:

— Kalauz ur, kérem, hány állomás van még a falunkig?

Mintha nem tudná, mintha nem ismerné jól az utat!

De beszélnie kell... Másképpen nem bír a rárohanó érzésekkel, hiszen a világot szeretné magához ölelni türelmetlen, bolond örömeiben.

A vonat kanyarodik és a nap besüt az ablakon. — Az ellenség, — ötlök eszébe a tanár figyelmeztetése s gyorsan árnyékos oldalra húzódik.

Végre!

Végre itt az ismerős kis állomás. Leszáll, fogja a táskáját és indul be a faluba.

Amint végigmegy a nagyutcán, rácsodálkoznak a szembejövők: Ni, a vak Kovács... A fűszeres kiszalad a pult mellől, a mészáros kiáll a boltja ajtajába, úgy nézik, bámulják s pár perc múlva már tudja az egész falu: Kovács János hazajött, vezető nélkül ment végig az utcán, úgy látszik, egészen visszanyerte a látását.

7.

A kapuban néhány pillanatra megállt. Körül nézett.

Bizony megkopott a festés rajta, mióta utoljára nyult biztos kézzel a kilincse után. A há-

Pongrácz Vilmos (Csikszentmárton):

TE!

Hallgass csak ide, te,
mit mondok neked, te,
sápadt az arcod, te,
reszket a karod, te...
Nincs kenyered!

Fáradt vagy egy kicsit,
Gyáva vagy egy kicsit;
a szó sem lelkesít,
a harc sem lelkesít...
Nincs kenyered!

A szemed szürke lett,
a hited türe ezt;
mond, ki keresett,
mond, ki szeretett?...
Hol a kenyered?

Hallgass csak ide, te:
szabad-e félni, te?
Tudsz-e még tünni, te?
Nem mersz még ütni se?...
Sose lesz kenyered!

Az „Ideális Otthon“ kiállítása Londonban

London, április 21.

A „Daily Mail“ évről-évre megrendezi az Olympia óriási kiállítási csarnokában az „Ideális Otthon kiállítását.“ Ezek az „Ideal Home Exhibition“-ok nagyon tanulságosak annak, akit ügyesen vezetnek benne, hogy csak azt lássa, ami igazán lényeges és fontos és ne kerüljön a megszámlálhatatlan utak és terek labirintusába, amelyek eredménye rendszerint iszonyatos fejfájás. A sok fától nagyon nehéz látni az erdőt. Az Olympia területére husz katasztrális hold, karácsony körül cirkuszt rendeznek benne, de egész nyugodtan lehetne futballmeccset is tartani itt, beférne vagy hetvenezer néző, talán több is.

Ez a kiállítás a modern ember számára készült, a ma emberét akarja segíteni abban, hogy okszerű beosztással, hasznos befektetéssel jobban és szebben élje le életét, mint apái. Mindenki tanulhat az angol ember. Neki is csinálták ezt a kiállítást. Az ő problémáit igyekszik megoldani.

AZ ÚJ ANGOL CSALÁDI HÁZ

Itt van például a családi ház kérdése. Az angol emberek legnagyobb része még mindig idejétnult kis keskeny, nehezen tisztántartható, léghuzatos és kényelmetlen házban lakik. Az „angol komfort“ már régen a múlté és csak a Balkánnal való összehasonlításban állja meg a helyét. Ez a kiállítás a legelső, amelyben tényleg célszerű, levegős, modern házmodelleket mutatnak be. Nem is modelleket, hanem valódi családi házakat az eredeti nagyságban. Most, hogy Angliában, ugylátszik, visszatér a prosperitás, meg fogjuk érni, hogy mozgáalom indul meg Londonban arra, hogy itt hagyják ezt a tulzsfolt, kényelmetlen várost és

zat is meszeltetni kéne, de a grupp virágai annál szebbek, színesebbek, nyári pompájukban.

Sietve megy át az udvaron, — száján szinte ott érzi az asszony csókját.

Amint közelebb ér a házhoz, látja, hogy a függöny le van ugyan eresztve, hogy hűvös tartson a nyári melegben, de az ablak nyitva s azon át különös hangok hallatszanak.

Vendég? Ugyan ki lehet?

Óvatosan közelebb lép s figyel.

A hang a doktoré.

Milyen derék ember, hogy nem hagyja unatkozni az asszonyt, amíg ő odajár. A kedves doktor... Mennyit járt hozzá és milyen odaadással kezelte. Hogy nem volt sikere? Nem csoda. Hisz csak nem tudhat annyit, mint egy városi professzor... Vajon miért hallgattak el, a léptei kongását hallották volna meg?...

Szép, lassan az ablakhoz lép, fellebbenti a függöny sarkát és benéz.

Az asszony a diványon ül, a doktor ölben s csókolóznak.

Csendesen visszaengedi a függönyt s egy darabig még ott áll az ablak előtt mozdulatlanul, villámütötten s szédülő fejében kavargó gondolatok.

Előbb arra gondol, hogy rájuk ront, összezuzza az asszonyt s a szeretőjét, ahogy azok zúzták össze az ő életét... Aztán kesernyös mosolyra húzódik a szája... Hát érdemes?... Minek, mikor többé látni se kívánja őket?...

Kezét idegesen emeli az arca felé és gyors mozdulattal leveszi a sötét pápaszemét. Már nem irtózik a fénylő ellenségtől.

És felnéz az égre. Bátran, merészen, bele egyenesen a tüzelő nyári napba.

Káprázó szemét elfutja a könny, színes karikák kezdenek táncolni előtte... A sugárzó napkorong fokról-fokra halványodik s olyanná lesz, mint egy távoli méceses pislákoló fénye és a homálybavesző hegyek felől lassan, gomolyogva ereszkedik ismét a köd, közelebb, egyre közelebb...

A fény meghalt, alkonyodik, nagy lomha szárnyakon közeledik az éjszaka...

**A LEGJOBB
BEDÖRZSOLÉS**

CARMOL

SZAGGATÁSOK

HÜLES

REUMA ELLEN

rágok: ökölnyi szegfűk és kis gyíkok tesztére emlékeztető orchideák. Csupa szökökut, vizésés, loggia és szikla ez a kert. Néhány híres angol park kicsinyített mása is bemutatásra kerül. Így például Viktória hercegnő liver-i kertje, a Sackvillecsalád híres knowlei kertje és a northumberlandi herceg Isleworth-i parkjának egy kis részlete, amelyről Shakespeare is megemlékezett.

A magasság csodái

A magasságról általában nagyon sok hírt van forgalomban. Érdemes tehát egy kis statisztikát összeállítani, hogy mi hol van és hol éri el maximumát. Ezek szerint a legmagasabb erdő 4 kilométer magasságban található, a legmagasabb esőfelhő pedig nem haladja túl az 5 kilométert. Az emlős állatok közül a zerge él a legmagasabbban: közel 6 kilométeren van a tanyája. A madarak nem repülnek oly magasan, mint ahogy gondolják, például a sas és a keselyű, a legmagasabbra emelkedő madár, 7 kilométerig tud felemelkedni. A legmagasabb hegy, a Himalája és a legmagasabb zivatarfelhő csúcsa egy nívón állnak, közel 9 kilométer a magasságuk. A szép, ezüstösen csillogó bárányfelhőnek mondott Cirrus-felhők 10 kilométeren vannak. Az ember még ezeknél is magasabbra jutott: a repülőgép eddigi maximális emelkedése közel 14 kilométer, míg legutóbb az amerikai Settle 18 kilométerre emelkedett. A műszeres léggömb maximális eredménye 35 kilométer, míg az alkonyi pir határa már 70 kilométeren van és az északi fény öve 120 kilométer magasságból szórja le fényét az Északföld lakóira.

SPORTISMERŐ RABLÓK

I. rabló: Te, ezt az aranyserleget jobb lesz, ha itt hagyjuk.

II. rabló: Mi a bajod, megbolondultál, hiszen legalább százezer lejt ér!

I. rabló: Az lehet, de rá van vésve, hogy vándordíj. Háromszor egymásután kell elrabolnunk, míg egészen a mienk lesz.

HARMÓNIMUMOK

iskolai, énekkari, templomi és házi használatra különböző nagyságban, már 4550.— lejtől

WEGENSTEIN L. FIAI, orgona- és harmóniumgyár

Timişoara (Temesvár.) III. Bulev. Mihai Viteazul (Püspök-ut) 9 szám.

Meglepő hangtömörtség, megbízható és tartós belső szerkezet, tetszetős, elegáns kivitel.

Rendkívül jutányos árak.

Ajánlat díjmentesen.

RÁDIÓ-ÉLET

A hét rádió-műsora Vasárnaptól - vasárnapig

Vasárnap, április 22.

Bukarest. 10: Közvetítés a bukaresti érsekségről. 11.30: Vallásos előadás. 12: A rádió zenekara. 14.20: Könnyű zene. 17: Parasztok órája. 18: Déutáni hgv., utána Rádióújság. 20: Rádiószabadegyetem, hanglemek, előadás. 21: Evantia Costinescu dalhgv. 21: Rádiózenekar. 22: Előadás, a hgv. folytatása. 22.45: Beszélő újság három nyelven. — Budapest. 10.15: Hírek. 11: Protestáns istentisztelet. 12: Katolikus istentisztelet. 13: Közvetítés a városból. 14: Budapest város zenekarának hgv. 15: Hanglemek. 16: Mezőgazdáknek. 16.45: Katonazenene. 17.30: Csevegés. 18.30: A futballbajnoki mérkőzés közvetítése. 19.30: Szalonzenekar hgv. 20.30: Márkus László előadása. 21: Magyar dalok. 22.30: Sport hírek. 23: Az opera zenekarának hgv. 24: Dzséz-zene. — Bécs. 9.25: Reggeli hgv. 13.25: Szórakoztató hgv. 16.30: Kamarazene. 18: Szórakoztató hgv. 23.05: Táncczene.

Hétfő, április 23.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemek. 14.20: Könnyű zene. 18: Theodoreescu négyes. 18.30: Teofanescu dalhgv. 19: Rádióújság, sport. 19.15: Hgv. 19.45: Titi Boetz énekel. 20: Rádiószabadegyetem, hanglemek. 21: Rádióhgv. 22.45: Rádióújság 3 nyelven. 23: Kávéházi zene. — Budapest. 7.45: Torna, hanglemek. 10.45: Hírek. 13: Déli harangszó. 14.30: Rigó cigányzenekara. 16.30: Diákok félórja. 17: Asszonyok órája. 18: Uray Margit magyar dalokat ad elő. 18.30: Csevegés. 19: Fejes szalonzenekara. 19.30: Német nyelvlecke. 20: Lukács Mária énekel. 21.10: A filharmónikus társaság hgv. 23.50: Pertis cigányzenekara. 0.15: Olasz előadás a mezőgazdasági kongresszusról. — Bécs. 13: Déli hgv. 17.50: Szórakoztató hgv. 19.55: Figaró házassága. Közvetítés az Operából. 23.15: Táncczene.

Kedd, április 24.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemek. 14.20: Könnyű zene hgv. 18: Sibiceanu zenekarának délutáni hgv. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Szimfónikus hgv. 21.45: Előadás Romániáról. 22: A hgv. folytatása. 22.45: Rádióújság három nyelven. — Budapest. 7.45: Torna, hanglemek. 10.45: Hírek. 13: Déli harangszó. 13.05: hanglemek. 14.30: Rádióhgv. 17: Meseóra. 18: Csevegés. 18.30: Kiss cigányzenekara. 19.30: Tamási Áron előadása. 20: Zongorahgv. 20.30: Előadás. 20.50: Két francia egyfelvonásos. 22.20: Hetényi-Buday-Sebő hármas. 23.15: Waldbauer-Kerpely vonósnégyes. 24: Német előadás. 0.30: Horváth cigányzenekara. — Bécs. 13: Déli hgv. 14.30-15: Ismert művészek hanglemezei. 20.25: Operett-est. 23.15: Esti hgv.

Szerda, április 25.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemek. 18: Rádióhgv. 19: Rádióújság. 20: Rádiószabadegyetem, hanglemek. 21: Angol zeneest. 22.45: Rádióújság 3 nyelven. 23: Kávéházi zene. — Budapest. 7.45: Torna. 10.45: Hírek. 13: Déli harangszó.

szó. 13.05: Rádióhgv. 14.30: Nyáry cigányzenekara. 16.30: Diákok félórja. 17: Divatcsevegés. 18: Előadás. 18.30: Hang'emezek. 19.15: Olasz nyelvlecke. 19.45: Grosz Julia énekel. 20.45: A zeneakadémia növendékeinek hgv. A Mozart B-dúr szonátát Bartók Béla adja elő. 22.45: Hírek. 23.10: Kávéházi zene. 24: Angol előadás. 0.15: Kávéházi zene. — Bécs. 13: Déli hgv. 17: Délutáni hgv. 20.15: Katonazenene. 23.25: Táncczene.

Csütörtök, április 26.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemek. 14.20: Könnyű zene hanglemezen. 17.15: Diákok órája. 18: Dinicu zenekar délutáni hgv. 20: Rádiószabadegyetem, előadás. 21.30: Johann Strauss „Denevér” c. operettjének közvetítése az Operaházból. — Budapest. 7.25: Torna, Hanglemek. 10.45: Hírek, csevegés. 13: Déli harangszó. 13.05: Bertha zenekara. 14.30: Hanglemek. 17: Csevegés. 18: Mezőgazdáknek. 18.30: Ország Tivadar hegedűhgv. 19: Előadás. 19.30: Komlósi Emma magyar népdalokat ad elő. 20.30: Kis rádiószínház. 21.15: Hírek. 21.30: Budapest város zenekarának hgv. 23.40: Rácz cigányzenekara. — Bécs. 13: Déli hgv. 18.15: Délutáni hgv. hanglemek. 21: Vigopara est. 23.15: Esti hgv.

Péntek, április 27.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemek. 14.20: Könnyű zene hanglemezen. 18: Rádióhangverseny. 19: Rádióújság. 19.15: A rádióhgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 21: Szimfónikus hgv. 22.45: Rádióújság 3 nyelven. — Budapest. 7.45: Torna. 10.45: Hírek, csevegés. 13: Déli harangszó. 13.05: Akom vokálkvintett. 14.30: Állástalan zenészek hgv. 16.30: Diákok félórja. 17: Cigányzene. 18: Csevegés. 18.30: Bartha Klára zongorahgv. 19.15: Gyorsírási lecke. 20.15: Külpolitikai szemle. 20.30: Átvitel az Operaházból. 24: Kállay földművelésügyi miniszter beszél. — Bécs. 13: Déli hgv. 17.10: Délutáni hgv. 20.15: Szórakoztató hgv. 21.55: Szimfónikus hgv. 23.15: Esti hgv.

Szombat, április 28.

Bukarest. 13: Hírek, hanglemek. 14.20: Könnyű zene, hang'emezek. 17.15: Gyermekek órája. 18: Budala zenekarának délutáni hgv. Közben: Beszélő újság asszonyoknak. 20: Rádiószabadegyetem, hanglemek. 21: Frenkel István hegedű. 21.20: Rádióhgv. 22: Rádiópósta. 22.20: A rádióhgv. folytatása. 22.45: Rádióújság 3 nyelven. — Budapest. 7.45: Torna, hanglemek. 10.45: Hírek, csevegés. 13: Déli harangszó. 13.05: Rádióhgv. 14.30: Mándits zenekara. 17: Meseóra. 18: Csevegés. 18.30: Hanglemek. 19.10: Amatőrök postája. 19.30: Magyar cigányzenekara. 20.35: Csevegés háborus időkről. 20.50: Szinelőadás. 23.30: Az Opera zenekarának hgv. — Bécs. 13.30: Szórakoztató hgv. 14.30: Ismert művészek hanglemezei. 18.30: Délutáni hgv. 23.20: Táncczene.

A földbirtokos, a kereskedő, a városi ingatlan tulajdonosa az új konverziós eljárást

csak akkor ismerheti meg tisztán, ha elolvassa és áttanulmányozza az új konverziós törvény nagyszerű fordítását és a törvénynek szakszerű magyarázatát.

Az új konverziós törvényt

Dr. Tanódy Endre

fordította és magyarázta.
Az új törvény kapható mindenütt,
ahol lapjainkat árulják.
A törvény ára 40 lej.
Ha valahol nem kapná, rendelje meg a B. L. könyvosztályában.

SPORT

Manoila elnök megsértődött — a válogatott birkózó itthon marad

Csunya játék a római birkózó-bajnokságok körül. Az újságok kritikája miatt az elnök Abrudán légsúlyú bajnokot kétfállra fektette

Szatmár, április 21.

Néhány nappal ezelőtt a B. L. és a Népujság megírta, hogy Abrudán Zoltán, Románia kiváló légsúlyú birkózó-bajnoka levelet kapott a birkózó-szövetségtől, a melyben értesítették, hogy kiválgatták a római birkózó-versenyre, hogy ott Románia színeit képviselje, de pénzt elfelejtettek küldeni azzal, hogy abban az esetben, ha az utazáshoz szükséges 7500 lejt meg tudja szerezni, úgy Zombolyán csatlakozhat a kiutazó elnökhöz.

Abrudán Zoltán szeretett volna kimen-ni Rómába és a cikk megjelenése után ezt a satmári Unio vagongyár igazgatósága lehetővé is tette, amennyiben Abrudán rendelkezésére bocsátotta az utazáshoz szükséges 7500 lejt.

A kis Abrudán, akiről el kell mondani, hogy a legrokonszenvesebb sportember és

Egyetlen
lehetősége
van annak,

hogy 1000 lei főkével
milliomos lehessen

EZ AZ ESZKÖZ SEMMI EGYÉB
MINT A ROMÁN

ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK
EGY SORSJEGYE

Két év alatt az állami osztálysorsjáték

1.000.000.000

lei értékű nyereményt osztott ki.

Vásároljon azonnal sorsjegyet,
ha a legközelebbi milliókban
őn is részesedni akar

H u z á s május 3-án és 4-én

A ROMÁN ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

A milliók uton vannak!

Menjen elébe és vegye meg szerencsesorsjegyét a

BANCA ILIESCU S. A.-nál,
CLUJ.

Képviselők: Fágáras: Schmiedt Adolf. — Sft.-Gheorghe: Soc. Comerțul Spiritului.
Tg.-Săucescu: Turóczy István könyvkereskedő. — Covasna: Librăria „Coroia”.

Hivatalos főelárusítóhely

Brassó és körzete részére

„FORTUNA” Brassó, Weiss Mihály-u. 5.
Telefon 3—99.

Siessen sorsjegyét megvenni!

Postai megrendeléseket azonnal és pontosan eszközölünk!

birkózószövetség valamelyik tagja adhat-ta. Már az elnök elgondolása szerint.

Anélkül tehát, hogy vizsgálatot indított volna, vagy megkérdezett volna valakit, Manoila doktor Abrudán Zoltánt gyanúsította és egyoldalúan közölte, hogy Abrudán nem mehet ki a római Európa-bajnokságokra, a versenyszabályzat felülgesztette és fegyelmi eljárást rendelt el ellene.

Abrudán Zoltán tehát most itt áll a zsebében a hétezeröt száz lejjel, izmaiban az erejével, szívében a győzni akarás lázával, de nem mehet Rómába, mert az elnök megsértődött. Az elnököt megsértették a lapok és az elnök Abrudán Zoltánban bosszulja meg magát, holott Abrudán Zoltán nem adott senkinek információt, legfeljebb csak annyit mondott az újságíróknak, hogy ha lesz pénze, akkor kimegy Rómába...

Furcsának és ijesztőnek tartjuk ezt a fajta sportolást, amelyet dr. Manoila Camill, a birkózószövetség elnöke hangoztat. Vagy érdeke a román birkózó-sportnak, hogy Abrudán kijusson Rómába...

Ne kísérletezzon egészségével. Kérjen Ön is kimondottan eredeti „**OLLA**” GUM...
„**OLLA**” óvszert, mely megóvja egészségét.

ba és akkor a szövetség elnökének csak egy kötelessége van: minden más szempontot háttérbe helyezni és a fegyelmi vizsgálatot a római verseny befejezése után itthon levezetni. Lehetetlen állapot, hogy valakit, akit kiválogattak és aki társadalmi úton megszerezte a pénzt ehhez az uthoz, most egyszerűen itthon hagynak, csak azért, mert a szövetség elnöke azt gyanítja, hogy a nem kedvére való cikkekben a kiválogatott birkozó adta az adatokat. Manóila urnak jogában állt volna sajtópörít indítani és a cikk írójának kötelessége lett volna a tárgyaláson bizonyítani. Ez minden bizonnyal meg is történt volna, mert az első cikk minden adatát Manóila elnök ur levelével bizonyítani lehet.

A miniszterek minden bizonnyal nem olyan érzékenyek, mint a birkozószövetség elnöke. Elbírák a kritikát is.

Manóila ur felelős lesz akkor is, ha a római verseny egészen egyéni intézkedései és a válogatott birkozók feletti önkényuralma következtében, balsikerrel fog végződni.

Mert ez, amit az elnök ur most csinál, már nem sport. Másképpen nevezik.

(b. l.)

Labdarugás

Hivatalosan is közölték a futballszövetséggel, hogy a belügyminisztérium egyelőre nem ad engedélyt magyar csapatoknak romániai mérkőzésekre. A szövetségben sajnálják az ügyet és kijelentették, hogy mindent elkövetnek a kapcsolatok további fenntartására. Maga Tilea Viorel, a futballszövetség elnöke vette kezébe az ügy elintézését.

VALOGATÓ BIZOTTSÁGRA BIZTAK A MAGYAR VALOGATOTT ÖSSZEÁLLÍTÁSAT, de Nádas Ödön továbbra is szövetségi kapitány lesz és a szellemi irányítás továbbra is az övé marad. A válogató bizottság rendszerének alkalmazása részben Nádas kérésére történt, mert nem akarja vállalni tovább egyedül a felelősséget. Az új rendszer sikerében nem nagyon bízunk.

Lefekvéssel gyanúsították a Bocskait. Azt a hírt terjesztették, hogy a jeles debreceni csapat nem fog teljes erejével játszani vasárnap a kiesésre álló Attila ellen, hogy a miskolci csapat javíthasson reménytelen helyzetén. A debreceni csapat erőiesen cáfolja a „lefekvés” vádját: kijelentették, hogy teljes sportszerűséggel küzdenek.

A MAGYAR PROFIBAJNOKSÁG ALLÁSA A PHÖBUS-ATTILA 6:2 (2:1) MÉRKŐZÉS UTÁN

1. Újpest	18	14	3	1	56:20	31
2. Ferencváros	17	15	0	2	65:20	30
3. Bocskai	18	11	3	4	45:22	25
4. Hungária	18	8	2	8	41:32	18
5. Kispest	19	7	4	8	38:41	18
6. Phöbus	18	5	6	7	34:34	16
7. III. ker. FC	17	6	4	7	32:41	16
8. Budai 11	18	5	5	8	30:45	15
9. Szeged	17	6	2	9	32:36	14
10. Somogy	18	6	1	11	23:58	13
11. Nemzeti	18	2	6	10	26:51	10
12. Attila	18	3	2	13	27:47	8

Tenisz

A NAPOLYI VERSENY MEGLEPETÉSEI. Valerio olasz bajnok fölénytel, 7:5, 6:0 arányban győzte le Aussem német bajnokot, míg az olasz Rado országának bajnokát, Stefanit győzte le 4:6, 6:2, 6:1, 4:6, 6:4 arányú hatalmas küzdelemben.

Ökölvívás

A magyar–lengyel mérkőzés részeredményei:

Légsúly: Rotholz lengyel győz Szántó magyar ellen, 0:2.

Bantamsúly: Lovas magyar legyőzi Rogalski lengyelt, 2:2.

Pehelysúly: Frigyes magyar–Forlanski lengyel. Győz a magyar 4:2.

Könnysúly: Mándi magyar Sipinski ellen szerez győzelmet, 6:2.

Weltersúly: Severiniak lengyel Perczel magyar győzi le, 6:4.

Középsúly: Majchrziczky lengyel győz a magyar Varga ellen. Kiegyenlített a lengyelek! 6:6.

Kisnehézsúly: Szigeti magyar Európabajnok Chmielski lengyel ellen szerez győzelmet, 8:6.

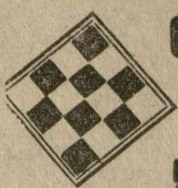
Nehézsúly: Vocka–Györfly az utolsó mérkőzés. Győz a magyar, 10:6 Magyarország javára.

Footoall, tenisz és atlétikai cikkek legolcsóbban

Rekord Sportnál

Brassó, Kolostor utca 24.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

GÜTERMANN- FELE varró- és gomblyukselyem

A varróselyem előnye, hogy egyenlő értékű a nyersselyemmel.

A varróselyem tiszta selyemből készül

A varróselyem szintartó.

A varróselyem ellent áll az időnek.

A varróselyem fénye természetes.

A varróselyem több mint 600-féle színben készül.

A varróselyem olcsó.

A varróselyem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabokhoz.

A varróselyem felhasználásánál a szeme nem szakadnak el.

A gyapjú- vagy selyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az új színt, ha gépselymet alkalmazunk.

Figyejen tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva.

Ne takarékoskodjék a varrásnál.

A varróselyemnek nincs párja!

Használjon tehát GÜTERMANN varróselymet, az a legjobb.

GÜTERMANN & Co. S.A.
Română, București.

Atlétika

„MINDEN IDŐK LEGNAGYOBB MÉRŐFŐDES VERSENYE” rendezik július végén Stockholmban. Nem kisebb futónagyságok kerülnek össze, mint Cunningham, Bonthron, Beccati, Lovelock és a magyar Szabó Miklós. Ha itt nem lesz világrekord, akkor soha!...

A cseh mezei futóbajnokságot Kosciak nyerte. A 9 kilométeres távot 32 ezer 08.8 mp. alatt futotta meg.

Románia is részt vesz a római Európa-bajnokságon, határozta el a román atlétikai szövetség. A napokban küldik el a nevezést.

Céllövés

Lumnitzer Sándor magyar világbajnok veresége kelt meglepetést. A jeles magyar versenyző Wansleben izgalmas három holtverseny után szenvedett vereséget Schöbel német bajnoktól.

Vízpoló

MAGYAR FIU JÁTSZOTT
ARGENTINA CSAPATÁBAN

Surányi Miklós szenzációs játékával diadalra vitte az argentin válogatottat: megnyerték Délamerika bajnokságát. Argentína eredményei:

Csile ellen 6:2.

Brazília ellen 2:1.

Uruguay ellen 6:2.

A Délamerikába vándorolt magyar játékos nagyon feljavította az ottani csapatokat. Azt írja Surányi, hogy tudomása szerint Brazília közelebből meghívja a magyar csapatot.

Rugby

Anglia–Franciaország 32:21. Az angol csapat nagy és szép küzdelem után győzte le a francia válogatottat a párisi Buffalo stadionban.

A világhírű
Charles Baudouin
genfi egyetemi tanár könyvének
magyar kiadása!

Az önfegyelmzés művészete

Gyakorlati tanácsokkal és utbaigazításokkal segítségére sietünk ezen könyv útján az OLVASÓNAK.

A tartalomjegyzékből: Előszót írta Dr. Völgyesi Ferenc törv. orvos Akaratnevelés – Buddhizmus – A nagy bölcselők – Ertelmi gyógyítás – Lelki gyógyítás – A hipnózis szuggesztió – Ésszerű meggyőzés – Pszichoanalízis – Önszuggesztió, stb., stb.

Ara csak 90 lej.

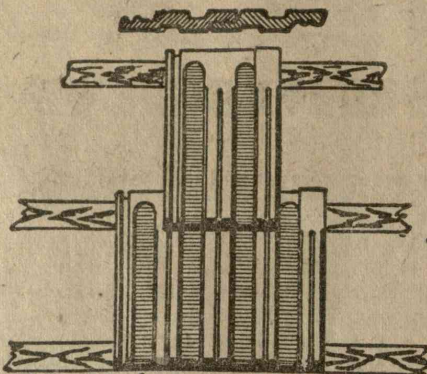
Kapható:

A Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Kapu-utca 56–58.

MUSCHONG

CSERÉPGYÁRAK LUGOJ BANAT

Pat. Mod. 253 15 Buc. pro

MUSCHONG LUGOJ

kiváló gyártmányait, amelyek jószág, szépség és eleven piros színükkel fogva páratlanul állanak. Ezer és ezer megelégedett vevő dicséri.

Duplahornnyolt 253-as ELEFÁNT-
védjeggyű fedőcserepek, hód-
farkú cserepek, különlegessé-
geik, válaszfal- és nyers-
falitégeik

a legnagyobb elismerést váltják ki.

Dobrudzásban egész falvak a páratlanul szép

MUSCHONG

csereppel vannak fedve.

Az Of. Nat. al Colonizării 8 év óta cserep-
szükségletének több mint 75%-át ezen hírneves
gyáraknál fedezi.

Évek során végzett lelkiismeretes kísérletek után, ezen cserepgyárak kihozták az
új, duplahornnyolt 333-as Elefánt védjeggyű szabadalmazott, az utóbbi
évek legelőkeltebb cserepét,

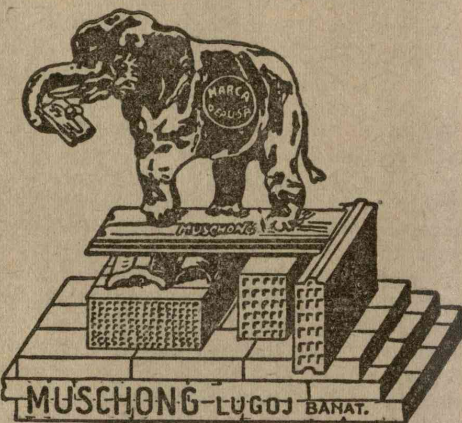
mert a hosszanti duplahornnyokon kívül kereszt dupla-
hornnyai is vannak, amelyek általugszóván tömör
fedés lehetséges. Ezen cserep a 354 1934 sz. Királyi
Dekretummal lett szabadalmazva.

Nem fű a szél port, eső, havat a pad-
lásra olt, az ezzel a csereppel fednek.

MUSCHONG

Cserepgyárak Lugoj, (Banat),

a lejobbát, legszebbet és legújabbat nyújtják.
Kérjen ingyen mintát és árjegyzéket.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyan-
azon szövegű hirdetés megismétlésekor 25%-os engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Diót, dióbelet, babot, mákot
kicsiben, nagyban ajánl Vin-
cze József, Alba-Iulia. 11813

Allást nyer

Jómegjelenésű cipőkereske-
dősegéd, megfelelő referen-
ciákkal azonnalra kerestetik.
József Emil, Târgu-Mureș.
11774

Bodega vezetésére garanciá-
val rendelkező, románul tudó
gyermektelen házaspárt kere-
sünk. Ajánlatokat „Bodega”
jeligére a kiadóhivatalba ké-
retnek.
11879

Jutalékos utazót keres tea-
import-cég. Ajánlatok: Cluj,
Póstaftók 112. kéretnek. 11815

Fournier hántológéphez értő
szakembert keresünk, Buka-
restbe. Ajánlatok: Soos Victor
Timișoara, Tirol-utca 95/a.
11818

Allást keres

Német, intelligens nevelő, elő-
rendű bizonyítványokkal,
román, francia, görög, magyar
nyelvismeretekkel, csakis elő-
kelő családban alkalmazást
keres. Ajánlatok „Megbízható”
jeligére a kiadóhivatalba ké-
retnek.
11772

Nevelő, francia és német
nyelvtudással, érettebb kor-
ban, 9 éves bizonyítvánnyal,
május 15-től állást keres. Drot-
leff A., Baia-Mare. Avram Jan-
cu 10. 11816

Lakás

Május 1-re kiadó 3 szobás,
komfortos lakás. Hirscher-u.
26. I. em. 11814

Vegyes

Egyedülálló nőnek vagy fér-
finnek gondozását örökségért
vagy fizetésért vállalom. Cím
11728 szám alatt a kiadóban.

Prima száraz **bükkfűzifát** szállít
napi áron
ORBÁN és KELEMEN
BRASSÓ, MIRCEA VODĂ 8. - Telefon 3-86.
Ugyanott
égetett és oltott mész
napi áron kapható.

Ecset- és kefégyártók!

Ecsetprés motorhajtásra, ecsetszámzó-
gép, Zackenschermaschine, Banckscher,
Stockscher, szűrőkélyha, 800-as
szalagfűrés, alig használtak eladók
Geilmann Géza, Arad, Strada Gh.
Jonescu 18.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV, kulccsal és ige-
ragozási táblával. Írták: Dr. Hegedűs és
dr. Latzkó. Ara kötve 144.- lej.

ANGOL NYELVTAN, kulccsal együtt. Írta:
dr. Latzkó H. Ara kötve 144.- lej.

NÉMET NYELVTAN. Írta: Altai R. Kezdők-
nek kulccsal. Kezdőknek I. rész 144.- lej.
Haladóknak II. rész 210.- lej.

OLASZ NYELVKÖNYV, kulccsal. Írta: dr.
Honti R. Ara kötve 144.- lej.

Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, ma-
gántanulásra igen alkalmasak.

Schidló dr.: „1000” szó!

gyakorlott módszere világnyelvnek magán-
uton való tanulására. Szakértői véleménye
szerint Schidló dr. módszere a magántan-
lást teljesen új mederbe terelte. Kapható:

Német nyelvtan, vászonkötésben 180.- L
Francia nyelvtan „ 180.- L
Angol nyelvtan „ 180.- L
Olasz nyelvtan „ 240.- L
Spanyol nyelvtan „ 240.- L

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Braşov-Brassó.